

Bästa kund!

Vi är glada att du valt en **HYMER**-husbil och tackar för ditt förtroende.

Denna instruktionsbok hjälper dig att lära känna din husbil och hur du använder den. **Läs och följ säkerhetsanvisningarna ovillkorligen i kapitel 2.**

Vänd dig vid behov till ett av våra **HYMER**-serviceställen. Medarbetarna på en av oss rekommenderad verkstad känner till ditt fordon in i minsta detalj och hjälper dig gärna om du skulle ha något problem. Vår förteckning över **HYMER**-serviceställen i Europa uppdateras regelbundet. Den senaste utgåvan erhåller du från vår kundtjänst eller hos din **HYMER**-återförsäljare.

Förutom denna användarmanual kommer vi att överraska er med

- **servicemapp med all information om inspektionsintervallerna och täthetskontrollerna,**
- **separata bruksanvisningar för basfordon och olika inredningsapparat.**

Din husbil kommer säkert att vara till mycket glädje. Vi önskar dig en trevlig resa.

HYMER GmbH & Co. KG kan du även besöka på Internet under adressen: <http://www.hymer.com>

Ditt **HYMER GmbH & Co. KG**

Beakta också alltid drift- och bruksanvisningen från chassits tillverkare.

De termer som används i denna bruksanvisning för viktinformation förklaras åter i detalj i slutet av bruksanvisningen (rättsliga upplysningar om viktrelaterade uppgifter). För ytterligare detaljer om viktuppgifter, besök gärna vår hemsida under "Viktinformation" på www.hymer.com/se/sv/viktinformation

Checklista för fordonets idrifttagande.....	7		
1 Inledning.....	9	5	Uppställning av husbilen.....
1.1 Allmänt.....	9	5.1 Fotsteg.....	43
1.2 Information om miljöskydd.....	10	5.2 Nivåklossar.....	43
2 Säkerhet.....	11	5.3 Stoppkloss.....	43
2.1 Brandskydd.....	11	5.4 Stödben.....	43
2.1.1 Undvika brandrisker.....	11	5.4.1 Allmänna anvisningar.....	43
2.1.2 Brandbekämpning.....	11	5.4.2 Mekaniska stödben.....	44
2.1.3 Vid brand.....	11	5.5 230 V-anslutning.....	45
2.2 Allmänt.....	11	5.6 Kylskåp.....	45
2.3 Trafiksäkerhet.....	12	5.7 Markis, elmanövrerad (tillval).....	46
2.4 Släpvnagskörning.....	13	5.8 Bakvägg.....	48
2.5 Gasanläggning.....	14	5.8.1 Bakre stegen.....	51
2.5.1 Allmänna anvisningar.....	14	5.8.2 Fallskydd bakre plattform.....	52
2.5.2 Gasflaskor.....	15	5.8.3 Campingstolar.....	54
2.6 Elektrisk anläggning.....	16	5.8.4 Bakruta.....	55
2.7 Vattensystem.....	16	5.8.5 Insektsskydd / mörklägningspanel.....	56
3 Innan resan börjar.....	17	5.9 Sovtak.....	57
3.1 Första idrifttagandet.....	17	5.9.1 Mörklägningsgardin.....	59
3.2 Nyttolast.....	17	5.9.2 Temperaturreglering i sovtaket.....	60
3.2.1 Begrepp.....	18	5.9.3 Avläggningshylla.....	61
3.2.2 Beräkning av nyttolast.....	21	5.9.4 Säkerhetsskydd.....	63
3.2.3 Lastsäkring och lastfördelning.....	22	5.9.5 Reparation av luftkammare i sovtaketets vägg.....	64
3.3 Släpvnagskörning.....	27	6 Boende.....	65
3.4 Släpvnagskoppling (tillval).....	27	6.1 Centrallås.....	65
3.5 Fotsteg.....	28	6.2 Dörrar.....	65
3.6 Projektor.....	28	6.2.1 Bodelsdörr, utsida.....	66
3.7 Kök.....	29	6.2.2 Elektriskt stängningshjälp.....	66
3.8 Snökedjor.....	29	6.2.3 RFID-Chip.....	67
3.9 Trafiksäkerhet.....	30	6.2.4 Bodelsdörr, insida.....	67
4 På väg.....	33	6.2.5 Förardörr, utsida.....	68
4.1 Köra.....	33	6.2.6 Insektsskydd på bodelsdörr, utdragbart.....	68
4.2 Vägassistans vid fordonstekniska problem.....	34	6.3 Utvändiga luckor.....	69
4.3 Körhastighet.....	35	6.3.1 Lucklås, fyrkantigt.....	69
4.4 Bromsar.....	35	6.4 Vädra.....	70
4.5 Extra helljus.....	35	6.5 Fönster.....	70
4.6 Sittplatsernas placering.....	36	6.5.1 Överkantshängt fönster med automatik-spärrar.....	71
4.7 Säkerhetsbälten.....	37	6.5.2 Plisségardin och insektsnät.....	73
4.7.1 Allmänt.....	37	6.5.3 Plisségardin för vindrutan och på förar-/passagerarfönstren.....	74
4.7.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt.....	37	6.6 Takluckor.....	74
4.8 Bilbarnskydd.....	38	6.6.1 Uppfällbar taklucka.....	75
4.9 Förarstol och passagerarstol.....	39	6.6.2 Taklucka med fläkt (tillval).....	77
4.10 Backningskamera.....	40	6.7 Förvaringsutrymme.....	78
4.11 Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren.....	40	6.7.1 Skåpluckor med Comfort-tryckknapp.....	79
4.12 Tanka bränsle.....	41	6.7.2 Servicelucka i golvet.....	79
4.13 Ad-Blue®.....	41	6.7.3 Multifunktionsvägg.....	80
4.14 Bogsering.....	42	6.7.4 Installationsfack under golvet.....	80
		6.8 Fästskenor på tak (Airlines).....	81

6.9	Bord	81	9.4	Varmlufts-/kalluftsmunstycken.....	131
6.9.1	Bord i bodelen	81	9.5	Spis.....	132
6.9.2	Skrivbyrå, hopfällbar	82	9.5.1	Gasspis.....	132
6.9.3	Diskbänksförlängning kök	85	9.6	Kylskåp	133
6.10	Belysning	87	9.6.1	Kompressor-kylskåp - Allmänt.....	133
6.10.1	Pendellampa.....	88	9.6.2	Kompressor-kylskåp Vitrifrigo - Handhavande	134
6.10.2	Flyttbar läslampa	89	9.6.3	Lås till kylskåpsdörr	134
6.10.3	Läslampa med svanhals på skrivbyrån	89			
6.11	Ombyggnad av sittgrupp till extrasäng	90	10	Sanitetssystem	135
7	Gasanläggning	91	10.1	Vattenförsörjning, allmänt.....	135
7.1	Allmänna anvisningar	91	10.2	Vattensystem.....	136
7.2	Gasflaskor	92	10.2.1	Vattentank	136
7.3	Gasavstängningsventil	93	10.2.2	Påfyllning av vattensystem.....	136
7.4	Extern gasanslutning (tillval)	94	10.2.3	Fylla på vatten efteråt.....	138
7.5	Byta ut gasflaskor	95	10.2.4	Minska vattenvolymen för körning.....	138
			10.2.5	Tömma vattensystemet	139
8	Elektrisk anläggning	97	10.3	Vattenfilter	140
8.1	Allmänna säkerhetsanvisningar	97	10.4	Avloppstank.....	140
8.2	Begrepp	97	10.5	Yttre dusch	142
8.3	12 V-nät	98	10.6	Badrum.....	142
8.3.1	Uttag	98	10.7	Toalett.....	145
8.3.2	Startbatteri	99	10.7.1	Svängbar toalett	146
8.3.3	Bodelsbatteri (HYMER Smart- Battery-System).....	99	10.7.2	Tömma latrinkassetten	146
8.3.4	Bodelsbatteriets energibalans	103	10.7.3	Automatisk SOG toalettventilation (tillval)	148
8.4	EI-block (EBL 402).....	105	10.7.4	Vinterdrift	148
8.5	7"-panel	107	10.7.5	Tillfällig avställning	148
8.5.1	System Control Unit (SCU)	109	11	Skötsel	149
8.5.2	HYMER Connect-app.....	110	11.1	Allmänt.....	149
8.5.3	Bluetooth-anslutning.....	110	11.2	Utvändig skötsel	149
8.6	Växelriktaren (Victron) med integrerad laddare	111	11.2.1	Tvätta med högtryckstvätt	149
8.7	230 V-nät	112	11.2.2	Tvättning av fordonet.....	150
8.7.1	230 V-anslutning (CEE-uttag)	113	11.2.3	Fönsterrutor av akrylglas	150
8.7.2	Anslut 230 V-försörjningen	113	11.2.4	Komponenter av glasfiberförstärkt plast (GFK)	151
8.8	Solcellsanläggning.....	114	11.2.5	Underrede.....	151
8.9	Säkringar	115	11.2.6	Motorrum	152
8.9.1	12 V-säkringar	115	11.2.7	Vindrutespolsystem och vindrutetorkare	152
8.9.2	Värden för 12 V-säkringarna	116	11.3	Klimatanläggning.....	153
8.9.3	230 V-säkring	117	11.3.1	Fotsteg.....	153
9	Fast installerade apparater	119	11.4	Invändig skötsel.....	154
9.1	Allmänt.....	119	11.5	Köksinredning.....	155
9.2	Värmesystem och varmvattenberedare	119	11.5.1	Allmänna hänvisningar	155
9.2.1	Uppvärmning på rätt sätt	120	11.5.2	Kylskåp	155
9.2.2	Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus	121	11.6	Ytor av rostfritt stål	156
9.2.3	Väggkamin.....	127	11.7	Dynor	156
9.2.4	Motorvärme	127	11.8	Sovtak.....	158
9.3	Klimatanläggning Truma Saphir (tillval)	128	11.9	Träpaneler i massiv bambu	160
			11.10	Vattensystem.....	161
			11.10.1	Rengöra vattentanken	161
			11.10.2	Rengöra vattenledningar	161
			11.10.3	Desinficera vattensystemet	162
			11.10.4	Rengöra avloppstanken	162
			11.10.5	Sifoner	163

11.11	Skötsel vid fordonsdrift på vintern	164	13.4	Däck med grov profil – LT 245/75 R16 120/116 S	179
11.12	Avställning	164	13.5	Användning av däcken	179
11.12.1	Tillfällig avställning.....	164	13.6	Lagningskit	179
11.12.2	Avställning allmän / över vintern.....	164	13.7	Hjulbyte.....	180
11.12.3	Aktivera fordonets viloläge	167	13.7.1	Allmänna anvisningar	180
11.12.4	Idrifttagande av fordonet efter tillfällig avställning eller avställning över vintern	168	13.8	Däcktryck.....	181
12	Kundservice och underhåll	169	14	Störningsorsaker	183
12.1	Service- och försäljningspartner	169	14.1	Bromssystem	183
12.2	Officiella prover.....	169	14.2	Elektrisk anläggning	183
12.3	Inspektioner	170	14.3	Växelriktare.....	185
12.4	Underhållsarbeten	170	14.4	Gasanläggning	185
12.5	Klimatanläggning	170	14.5	Spis.....	186
12.6	Motorvärme	171	14.6	Värmesystem/varmvattenberedare	186
12.7	Spis / kylskåp.....	171	14.6.1	Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus.....	186
12.8	Byte av glödlampor, utvändigt	171	14.7	Klimatanläggning	188
12.8.1	Belysning front.....	171	14.8	Kylskåp	189
12.8.2	Belysning bak	172	14.8.1	Allmänt.....	189
12.8.3	Belysning sida	173	14.9	Vattenförsörjning	190
12.9	Belysning bodel	173	14.10	Påbyggnad	191
12.10	Reservdelar	174	15	Tilläggsutrustning.....	193
12.11	Typskylt fordon	175	15.1	Vikter av tilläggsutrustningar	193
12.12	Varnings- och hänvisningsetiketter	175	16	Tekniska data	195
12.13	Återförsäljare	175	16.1	Tekniska data	195
12.14	Reservnycklar	176	16.2	Mått och tillåtet antal personer	195
13	Hjul och däck.....	177	17	Juridisk information avs. viktrelaterade uppgifter	197
13.1	Allmänt.....	177	Alfabetisk förteckning	201	
13.2	Däckurval.....	178			
13.3	Beteckningar på däcken	178			

Innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ Dra åt hjulmuttrarna/hjulbultarna efter 5 mil.
- ▶ Läs instruktionsboken för att undvika materiella skador och personskador.

Varje gång innan fordonet tas i bruk skall följande anvisningar beaktas:

- ▶ **Däcktrycket kontrolleras.**
Se avsnittet Däcktryck.
- ▶ **Lasta fordonet på rätt sätt. Överskrid därvid ej den tekniskt tillåtna totalvikten.**
Se avsnittet Last.
- ▶ **Fulladda batterierna innan varje resa påbörjas.**
Se avsnitten Startbatteri och Bodelsbatteri.
- ▶ **Vid utetemperaturer under 0 °C skall fordonet först värmas upp innan vattensystemet fylls på.**
Se avsnittet Påfyllning av vattentank/Vattenförsörjning.
- ▶ **Gasflaskorna får endast transporteras fastsurrade i den för ändamålet avsedda gasboxen.**
- ▶ **Håll ventilationerna öppna.**
Se avsnitten Takluckor och Vädra.
- ▶ **Stäng av gas- och dieseldrivna fast installerade apparater innan du tankar fordonet.**

Vid risk för frost bör följande hänvisningar beaktas:

- ▶ **Vid risk för frost skall fordonet alltid värmas upp.**
Se avsnittet Värmesystem.
- ▶ **Om det föreligger frostrisk och fordonet ej används skall vattensystemet tömmas helt. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På detta sätt undviks frostsador på de fast installerade apparaterna och fordonet.**
Se avsnittet Tömning av vattensystem.

Läs noga igenom instruktionsboken innan du startar din första färd!

Ha alltid instruktionsboken med i fordonet. Alla som använder fordonet ska informeras om säkerhetsanvisningarna.

- ▶ Om denna symbol ej beaktas finns risk för att personer kan skada sig.

- ▷ Om denna symbol ej beaktas finns risk för skador på fordonet.

- ▷ Denna symbol hänvisar till en rekommendation eller till någon viktig detalj.

- ▷ Denna symbol hänvisar till miljövarldsaspekter.

Denna instruktionsbok innehåller avsnitt, i vilka modellrelaterade utrustningar eller tilläggsutrustningar beskrivs. Dessa avsnitt är inte speciellt märkta. Din fordon har kanske inte de här tilläggsutrustningarna. Fordonets utrustning kan därför skilja sig från en del bilder och beskrivningar.

Men fordonet kan ha tilläggsutrustning som inte beskrivs i den här instruktionsboken.

Tilläggsutrustningarna beskrivs där en förklaring behövs.

Beakta alltså även de separata instruktionsböckerna som bifogas.

- ▷ Uppgifterna "höger", "vänster", "fram", "bak" refererar alltid till fordonets färdriktning.
- ▷ Samtliga mått och vikter är "cirka" uppgifter.

Om anvisningarna i denna instruktionsbok inte följs och en skada på fordonet uppstår som följd, gäller inte garantin.

Vi utvecklar våra fordon kontinuerligt. Därför ber vi om förståelse för att vi måste reservera oss för ändringar både avseende form, utrustning och teknik. Av innehållet i instruktionsboken eller bruksanvisningen kan kunden därför inte härleda några anspråk gentemot tillverkaren. I instruktionsboken beskrivs de utrustningsvarianter som står till förfogande den dagen som instruktionsboken trycks.

Instruktionsboken får inte, varken helt eller delvis, reproduceras, översättas eller kopieras utan skriftligt medgivande från tillverkaren.

1.1 Allmänt

Fordonets konstruktion baseras på senast kända teknik och den är tillverkad enligt de allmänna säkerhetstekniska bestämmelserna. Ändå kan personskador eller skador på fordonet uppstå, om inte säkerhetsanvisningarna i denna instruktionsbok följs.

Utrusta fordonet innan det tas i drift för första gången med den lagstadgade utrustningen (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.). Iaktta gällande utrustningsregler vid resa utomlands.

Fordonet får endast användas i tekniskt felfritt tillstånd. Beakta instruktionsboken.

Fel eller störningar som skulle kunna påverka personers eller fordonets säkerhet ska åtgärdas omedelbart av fackpersonal. För att förhindra ytterligare skador ska användarens skadebegränsningsskyldighet iakttas vid störningar.

Fordonets gasanläggning och bromssystem får endast kontrolleras eller repareras av en auktoriserad fackverkstad.

Påbyggnaden får endast förändras om tillverkaren har godkänt det.

Fordonet är endast avsedd för att transportera personer. Resgods och tillbehör får endast medföras upp till en tekniskt tillåten totalvikt.

Kontroll- och inspektionsintervallerna som anges av tillverkaren måste följas.

1.2 Information om miljöskydd

- ▷ Respektera naturen - för inte oväsen och skräpa inte ned.
- ▷ Principiellt gäller följande: Hushållsavfall och all typ av avloppsvatten får aldrig tömmas i avloppsbrunnar eller slängas ute i naturen.
- ▷ Avloppsvatten får endast samlas upp i avloppstanken; i nödfall kan en annan lämplig behållare användas.
- ▷ Avloppstanken och latrinkassetten får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser. Beakta vid uppehåll i städer och kommuner hänvisningar för hållplatserna eller fråga efter hanteringsanläggningar.
- ▷ Avloppstanken skall tömmas så ofta som möjligt, även om den inte är helt fylld (hygien).
Avloppstanken och ev. avloppsledningen skall om möjligt spolas rent med färskvatten i samband med varje tömning.
- ▷ Låt aldrig latrinkassetten bli för full. Senast när nivåindikeringen lyser skall latrinkassetten tömmas omedelbart.
- ▷ Sortera avfallet från resan i glas, plåtburkar, plast och komposteringsbara sopor. Kontakta kommunen där du befinner för frågor gällande avfallshanteringen. Släng inte hushållsavfallet i avfallskorgarna på parkeringsplatser.
- ▷ Avfallsbehållare skall tömmas så ofta som möjligt i de härför avsedda tunnorna eller containrarna. På så sätt undviks obehaglig lukt och problematiska ansamlingar av avfall ombord.
- ▷ Låt inte bilens motor vara på i onödan när fordonet står stilla. En kall motor i tomgång släpper ut särskilt mycket skadliga ämnen. Motors drifttemperatur uppnås snabbast när man kör.
- ▷ För toaletten bör man använda en miljövänlig och biologiskt nedbrytbar kemväska i låg dosering.
- ▷ Om man uppehåller sig en längre tid i en stad eller kommun bör man alltid uppsöka speciella platser för husbilar. Kontakta kommunen om du inte vet var en sådan plats finns.
- ▷ Lämna alltid ställplatsen i rent skick.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktiga säkerhetsanvisningar. Säkerhetsanvisningarna är till för att skydda personer och materiella tillgångar.

2.1 Brandskydd

2.1.1 Undvika brandrisker

- ▶ Låt aldrig barn vara ensamma i fordonet.
- ▶ Håll brännbart material på avstånd från värmekällor och spis.
- ▶ Använd aldrig separata, mobila värmekällor eller spisar.
- ▶ Endast auktoriserad fackpersonal får reparera den elektriska anläggningen, gasanläggningen eller de fast installerade apparaterna.

2.1.2 Brandbekämpning

- ▶ Ta reda på vilka lokala brandbekämpningskrav som finns för det land och den ort som du befinner dig på och ha de verktyg som behövs till hands.

2.1.3 Vid brand

- ▶ Evakuera alla personer som uppehåller sig i fordonet.
- ▶ Frånkoppla elströmförsörjningen och skilj den från elnätet.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan.
- ▶ Varna omgivningen och ring brandkåren.
- ▶ Bekämpa branden, helst utan risk för dig själv.

- ▷ Se efter var nödutgångarna finns och hur de används.
- ▷ Håll nödutgångarna fria.
- ▷ Följ eldsläckarens bruksanvisning.

2.2 Allmänt

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. För detta finns det ventilationsanordningar i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation, takventiler eller golvventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.
- ▶ Beakta höjden på öppningen i dörren.

- ▷ Respektive instruktionsböcker/driftinstruktioner gäller både för de fast installerade apparaterna (värme, spis, kylskåp osv.) och för basfordonet (motor, bromsar osv.). Iakttag särskilt.
- ▷ Då tillbehör eller tilläggsutrustningar monteras på, kan fordonets mått, vikt och även körförhållandet förändras. En del lös inredning måste registreras i fordonshandlingarna.
- ▷ Använd endast fälgar och däck som är godkända för fordonet. Information om fälgarnas och däckens dimensioner finns i fordonshandlingarna, du kan också fråga hos en auktoriserad återförsäljare eller serviceställen.
- ▷ Drag alltid åt parkeringsbromsen när du ställer upp fordonet.
- ▷ Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska en stoppkloss användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppkloss standard.

- ▷ Stäng alla dörrar, utvändiga luckor och fönster när du lämnar fordonet.
- ▷ Lagstadgad utrustning (t. ex. förbandslåda, säkerhetsväst, varningstriangel, etc.) ska alltid finnas med. Vid resa utomlands är det reglerna i det landet man besöker som gäller.
- ▷ Fordonet får endast köra på allmänna vägar när fordonets förare har ett för fordonsklassen giltigt körkort.
- ▷ Om man säljer fordonet ska all dokumentation, d.v.s fordonets instruktionsbok och instruktionsböcker till de fast installerade apparaterna överlämnas till den nya ägaren.

2.3 Trafiksäkerhet

- ▶ Innan resan påbörjas ska signal- och belysningsfunktionerna, styrningen och bromsarna kontrolleras.
- ▶ Om fordonet har stått länge utan att användas (ca 10 månader) ska bromssystemet och gasanläggningen kontrolleras på en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Öppna/dra upp och säkra mörkläggningsgardinerna på vindrutan och på förar- och passagerarsidan innan körningen påbörjas.
- ▶ Förvara alla rörliga delar och lösa föremål (t.ex. diskhollock, pendellampor, projektor, filmduk) säkert före avfärd.
- ▶ Placera bordet i parkeringsläge före avfärd.
- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning. Under resan måste de svängbara stolarna vara låsta i färdriktningen.
- ▶ Stäng sovtaket före avfärd.
- ▶ Det är inte tillåtet att uppehålla sig i sovtaket under resan.
- ▶ Skjut in duschväggen och stäng badrumsdörren före avfärd.
- ▶ Stäng bakluckan helt före avfärd.
- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig på de tillåtna sittplatserna (se kapitel 4). Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.

- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.
- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får aldrig användas på en stol med aktiverad främre airbag. Detta kan leda till att barn dör eller får allvarliga skador.
- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Observera fordonets totala höjd (inkluderat taklast) när du kör in under en bro eller in i en tunnel eller liknande.
- ▶ På vintern måste taket befrias från is och snö innan man startar.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i okontrollerbart läge (se avsnitt 13.8).
- ▶ Använd inte värmesystemet på bensinmackar. Explosionsrisk!
- ▶ Använd inte värmesystemet i slutna utrymmen. Kvävningrisk!

- ▷ Fördela all last jämnt i fordonet före färden (se kapitel 3).
- ▷ Tag alltid hänsyn till fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt och den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln när du lastar bilen eller om du avbryter resan för att t. ex. handla livsmedel och liknande (se fordonshandlingarna).
- ▷ Vid behov stäng och säkra alla lådor och luckor före avfärd. Spärra kylskåpets dörrsäkring.
- ▷ Stäng fönster och takluckor innan körningen påbörjas.
- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Tag, före resan, bort de externa stöden och kör in stöden som är monterade på fordonet.
- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna.
- ▷ Däcken bör inte vara äldre än 6 år eftersom gummit torkar med åren (se kapitel 13).
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.

2.4 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.

2.5 Gasanläggning

2.5.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla gas- och dieseldrivna apparater stängas av. Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gastyckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gastyckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Använd inte gasdrivna köksapparater för uppvärmning.
- ▶ När spisen inte används: Stäng spisens gasavstängningsventil och huvudavstängningsventilen på gasflaskan och sätt på skyddskåpan.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.
- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastyckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol kan förgasas upp till -42 °C, butangas, å andra sidan, kan bara förgasas upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastyck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.

- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater som är byggda för annat gstryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

2.5.2 Gasflaskor

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gstryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskrivningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra först åt för hand och använd sedan glasflasknyckeln från tillbehörshandeln.
- ▶ I fordon får endast speciella gstryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gstryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (anti-frost) för gstryckregulatorer användas.
- ▶ Använd max 5 kg-gasflaskor. (Storleken på glasflaskorna kan variera beroende på land.)
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

2.6 Elektrisk anläggning

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Innan man börjar utföra några som helst arbeten i elanläggningen skall alla apparater och lampor fränkopplas, batteriet kopplas från och fordonet skiljas från nätet.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med föreskrivet värde.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.

2.7 Vattensystem

- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se avsnitt 11.10.3).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns viktig information om vad som ska beaktas före körning och vilka åtgärder som ska vidtas före körning.

I slutet av detta kapitel hittar du en checklista, i vilken en sammanfattning av de viktigaste punkterna åter ges.

3.1 Första idrifttagandet

- ▷ Drag åt hjulbultarna/hjulmuttrarna efter 5 mil när du kör med fordonet för första gången och efter däckbyte. Därefter bör du regelbundet kontrollera att muttrarna är ordentligt åtdragna.

Tillsammans med husbilen får du en sats nycklar som består av nycklar för basfordonet och nycklar för påbyggnaden.

Förvara alltid en reservnyckel utanför fordonet. Anteckna respektive nyckelnummer. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller verkstad vid ev. förlust.

Ytterligare hänvisningar får du i kapitel 12.

Vid den första idrifttagningen eller efter en avställning ska den elektriska anläggningen tas i drift enligt följande:

- Slå på säkringarna eller (om säkringarna har dragits ur) sätt tillbaka dem igen.
- Slå på batteri-brytaren.
- Koppla på 12 V-försörjningen.

- ▷ 12 V-försörjningen behöver bara slås på i fordon **utan** SCU (System Control Unit). För fordon **med** SCU aktiveras 12 V-försörjningen automatiskt.
- ▷ Fordonet är först driftklart när ovanstående åtgärder genomförs.

3.2 Nyttolast

- ▶ En överbelastning av fordonet och axlarna kan till exempel leda till en försämrad styrrespons (förändrat körbeteende), en överbelastning av däcken och av denna anledning högre risk för punkteringar eller en förlängning av bromsavståndet. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara.

Om du inte är säker på om det lastade fordonet motsvarar den högsta tekniskt tillåtna lastvikten finns det möjligheten att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos respektive återförsäljare.

- ▶ I fordonshandlingarna anges den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, resp. vikten inklusive tilläggsutrustning från fabriken (faktiska fordonsvikten), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.

- ▶ Ojämn last eller överbelastning påverkar körbeteendet negativt. I synnerhet en baktung belastning leder till en avlastning av framaxeln på grund av hävstångseffekten vilket till exempel orsakar traktionsförlust, sämre styrrespons (förändrat körbeteende), överbelastning av däck och därmed ökad risk för punkteringar. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. En jämnt fördelad last över hela fordonet leder till ett optimalt körbeteende under resan. Om du inte är säker på om det lastade fordonet överensstämmer med den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln, kan du väga/kontrollera fordonet på allmänna vågar eller hos enskilda återförsäljare.
- ▶ Anpassa hastigheten till lasten. Vid tung last blir bromssträckan längre.

- ▷ Överskrid inte den högsta tekniskt tillåtna lastvikt, som anges i fordonshandlingarna, eller den högsta tekniskt tillåtna vikt på axelen.
- ▷ Inbyggda tillbehör och tilläggsutrustning gör att man kan lasta mindre mängder.
- ▷ Se till att lastens tyngdpunkt befinner sig direkt ovanför fordonsgolvet när fordonet lastas. Annars kan fordonets köregenskaper förändras.

- ▷ Om fordonet vid normal drift överskrider den av tillverkaren angivna högsta tekniskt tillåtna lastvikten, finns det risk för rättsliga konsekvenser såsom till exempel böter eller förlorat försäkringsskydd.

3.2.1 Begrepp

- ▷ I tekniska sammanhang används numera begreppet "massa" istället för "vikt". I vanligt språkbruk används dock fortfarande oftast ordet "vikt". För att texten ska bli lättare att läsa används begreppet "massa" endast i fasta, vedertagna formuleringar i efterföljande avsnitt.

Högsta tekniskt tillåtna lastvikt

Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten är ett av tillverkaren fastställt värde som fordonet av säkerhetsskäl aldrig får överskrida, inte ens i lastat skick (till exempel 3500 kg). Uppgifter om den högsta tekniskt tillåtna lastvikten för den modell du har valt kan finnas i fordonets registreringsdokument och på den typskylt som tillverkaren anbringat på själva husbilen.

1	2	3	4	5	6
XXXXXX					
XXXXXX					
		Hymer GmbH & Co.KG			
		e1*2007/46*1944*			
		Stufe 3			
		W1V9100401N0XXXXX			
		4430		KG	
		5880		KG	
		1- 2100		KG	
		2- 2430		KG	
		3- -		KG	
EHG00591		10		9 8 7	

Bild 1 Typskylt

- 1 Fordonstyp
- 2 Fortlöpare serienummer
- 3 Tillverkare
- 4 Fordonstypgodkännande
- 5 Påbyggnadsnivå
- 6 Chassinummer
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 8 Tillåten total dragmassa (med släpvagnskoppling, tillval)
- 9 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt på den 1:a axeln
- 10 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt på den 2:a axeln

I den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd ingår den **faktiska fordonsvikten** och **nyttolasten**.

Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten på det lastade fordonet anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Faktisk fordonsvikt I den faktiska fordonsvikten ingår fordonets vikt i körklart skick och tilläggsutrustning från fabriken.

Vikt i körklart skick Vikten i körklart skick är vikten på det körklara standardfordonet (exklusive tilläggsutrustning från fabriken).

Vikten i körklart skick är sammansatt enligt följande:

- Tjänstevikt (det tomma fordonets vikt) med seriemässig standardutrustning från fabrik (exklusive tilläggsutrustning från fabriken)
- Förarens vikt
- Standardutrustningens vikt
- Påfyllda smörjmedel, oljor och kylvätska
- En till 100 % påfylld färskvattentank
- En till 100 % fylld aluminiumgasflaska
- En till 90 % påfylld bränsletank

Förarens vikt beräknas alltid vara 75 kg, oberoende av hur mycket föraren verkligen väger.

Standardutrustningen är all utrustning och all vätska som krävs för att fordonet ska kunna användas ändamålsenligt och säkert. I standardutrustningens vikt ingår:

- Ett fyllt färskvattensystem
- Ett fyllt värmesystem
- Försörjningsledningarna till 230 V-försörjningen
- Ett fyllt toalettspolningssystem
- Insatsmodul för extrabatteri, om det finns möjlighet att använda extrabatteri

Avloppstanken och latrinkassetten är tomma.

Exempel på beräkning av standardutrustning

Vattentank med 20 l (medan man kör)	20 kg
Gasflaska (5 kg _{gas} + 6,6 kg _{flaska})	+ 11,6 kg
230 V-försörjningsledning	+ 4 kg
Summa	= 35,6 kg

Vikten i körklart skick och den faktiska fordonsvikten anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Återstående belastningskapacitet

För att bestämma den återstående belastningskapaciteten är det viktigt att du känner till ditt fordonets faktiska vikt. I samband med färdigställandet av ditt fordon beräknar vi den verkliga vikten på ditt fordon för första gången genom vägning i slutet av monteringsbanan. Detta inkluderar vikten i körklart skick plus vikten av all beställd och på fabriken monterad tilläggsutrustning.

Baserat på denna verkliga vägda vikt kan du beräkna den återstående belastningskapaciteten för bagage eller andra tillbehör.

Exempel:

Högsta tekniskt tillåtna lastvikt	-	faktiskt vägd vikt	-	passagerarnas vikt	=	återstående belastningskapacitet
3500 kg	-	3000 kg	-	225 kg (3 x 75 kg)	=	275 kg

- ▷ Beakta att man i samband med fabriken beräkning av den återstående belastningskapaciteten uppskattar förarens vikt (som inkluderas i den verkliga vägda vikten) och passagerarnas vikt till 75 kg per sittplats. På grund av avvikande kroppsvikter kan den verkliga återstående belastningskapaciteten för ditt fordon påverkas.
- ▷ Ditt fordons faktiska vikt som beräknats på fabriken kan påverkas i efterhand av vädret och kan till exempel variera en aning på grund av absorption eller frisättning av fukt. Alla ytterligare efterföljande förändringar av ditt fordon, till exempel genom den extra installationen av tillbehör hos återförsäljaren eller andra till- och/eller ombyggnader påverkar fordonets vägda faktiska vikt och därmed också den återstående belastningskapaciteten. Efter hämtning från fabriken och fram till leveransen till kunden är återförsäljaren ansvarig för att förhindra att den högsta tekniskt tillåtna lastvikt överskrids. Därefter från och med överlämnandet genom återförsäljaren åligger det dig att förhindra detta överskridande. Om du inte är säker på om det lastade fordonet motsvarar den högsta tekniskt tillåtna lastvikten finns det möjligheten att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos respektive återförsäljare.
- ▷ Vi informerar dig om vikten på ditt fordon som vi har vägt på fabriken och den återstående belastningskapaciteten i samband med din återförsäljares fakturering. Denne måste vidarebefordra meddelandet till dig. Om detta inte har skett kan du kontakta din återförsäljare och be om dessa uppgifter. Våra vågar uppfyller alla lagstadgade krav och standardkrav och underhålls, kontrolleras och kalibreras regelbundet. Trots allt är en liten tolerans tekniskt oundviklig. Dessutom kan fordonets vikt påverkas av vädret och till exempel variera något på grund av absorption eller frisättning av fukt. Fordonets faktiska vikt kan därför avvika med några kilo från den verkliga vikten som meddelats.

Nyttolasten är sammansatt enligt följande:

- Konventionell belastning
- Extrautrustning
- Personlig utrustning

- ▷ Fordonets nyttolast kan ökas genom att den faktiska vikten minskas. För detta ändamål är det till exempel tillåtet att tömma vätskebehållarna eller ta ut gasflaskorna.

De olika delarna av lasten förklaras i nedanstående text.

Konventionell belastning

Den konventionella belastningen är den vikt som tillverkaren har beräknat för passagerarna.

Konventionell belastning innebär: För varje sittplats som är inplanerad av tillverkaren beräknas 75 kg, oberoende av hur mycket passagerarna verkligen väger. Förarens vikt ingår redan i fordonets vikt i körklart tillstånd och får inte räknas med här.

Antalet sittplatser anges av tillverkaren i fordonshandlingarna.

Tilläggsutrustning	<p>Till tilläggsutrustningen hör all utrustning, som inte ingår i standardutrustningen, som monterats på fordonet på tillverkarens ansvar.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Släpvagnskoppling (tillval) ● Cykelställ eller motorcykelhållare (tillval) ● Solcellsanläggning (tillval) <p>Vikten på de olika tilläggsutrustningarna går att erhålla vid förfrågan till tillverkaren.</p>
Personlig utrustning	<p>Den personliga utrustningen är alla föremål som medförs i fordonet, och som inte ingår i den konventionella belastningen eller tilläggsutrustningen. Till den personliga utrustningen räknas t. ex:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Livsmedel ● Hushållsartiklar ● Småenheter ● Kläder ● Sängkläder ● Leksaker ● Böcker ● Hygienartiklar <p>Till personlig utrustning hör dessutom nedanstående, oberoende av var de befinner sig i fordonet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Husdjur ● Cyklar ● Båtar ● Surfbrädor ● Sportartiklar <p>För den personliga utrustningen måste tillverkaren enligt gällande bestämmelser utgå från minst en vikt, som beräknas enligt följande formel:</p>
Formel	$\text{Minsta vikten } M \text{ (kg)} = 10 \times N + 10 \times L$
Förklaring	<p>N = max. antal personer enligt tillverkarens uppgifter inklusive föraren L = fordonets totala längd i meter</p>

3.2.2 Beräkning av nyttolast

- ▶ Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd får aldrig överskridas!
- ▶ I fordonshandlingarna anges den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, respektive vikten inklusive tilläggsutrustning från fabriken (faktisk vikt), dock inte det lastade fordonets vikt (se avsnitt 3.2.1). För er egen säkerhets skull rekommenderar vi att det lastade fordonet (med alla föremål som medförs i fordonet och alla personer) vägs på en godkänd, allmän våg innan färden börjar.

Nyttolasten (se avsnitt 3.2.1) är här viktskillnaden mellan

- högsta tekniskt tillåten lastvikt i lastat tillstånd och
- den faktiska fordonsvikten.

Exempel på beräkning av nyttolasten

	Vikt i kg	Beräkna
Högsta tekniskt tillåten lastvikt enligt fordonshandlingarna	3500	
Fordonets faktiska vikt inklusive standardutrustning enligt fordonshandlingarna	- 3070	
Ger tillåten last	430	
Schablonvärde på 10 kg per meter fordonslängd (i exemplet: 7,00 m)	- 70	
Konventionell belastning, t. ex. 3 personer à 75 kg	- 225	
Tilläggsutrustning och tillbehör	- 40	
Ger personlig nyttovikt	= 95	

Nyttovikten beräknas baserat på förordningen (EU) nr 1230/2012.

Beräkningen av nyttolasten utgående från skillnaden mellan den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd och den av tillverkaren angivna faktiska fordonsvikten är endast ett teoretiskt värde.

Den verkliga lasten kan endast beräknas om fordonet vägs på en godkänd, allmän våg med fyllda tankar (bränsle och vatten), fyllda gasflaskor och komplett tilläggsutrustning (och tillbehör).

Gå till väga enligt följande för detta:

- Kör först upp med fordonets framhjul på vågen och väg den.
- Kör sedan upp med fordonets bakhjul på vågen och väg den.

De olika värdena anger de aktuella axellasterna. Dessa värden är viktiga för rätt lastning av fordonet (se avsnitt 3.2.3). Summan av värdena anger fordonets aktuella vikt.

Skillnaden mellan den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd och den vägda fordonsvikten anger den verkliga nyttolasten.

Utgående från detta kan man beräkna hur mycket som blir över den personliga utrustningen:

- Ta reda på vikten på alla passagerare och dra av denna summa från värdet för den verkliga nyttolasten.

Det resulterande värdet anger vikten på den personliga utrustning som kan lastas i fordonet.

3.2.3 Lastsäkring och lastfördelning

- ▶ Av säkerhetsskäl får den högsta tekniskt tillåtna lastvikten i lastat tillstånd aldrig överskridas.
- ▶ Fördela lasten jämnt på fordonets högra och vänstra sida.
- ▶ Fördela lasten jämnt på båda axlarna. Observera den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln, som anges i fordonshandlingarna. Beakta desutom däckens tillåtna lastkapacitet (se kapitel 13).
- ▶ Tunga laster bakom bakaxeln kan avlasta framaxeln genom hävstångseffekten ($\frac{l_1}{l_2}$). Detta gäller speciellt vid långt baköverhäng, om en motorcykel transporteras på bakracket eller om det finns tung last i det bakre bagageutrymmet. Avlastningen från framaxeln påverkar köregenskaperna negativt speciellt hos framhjulsdrivna fordon.

- ▶ Surra fast alla föremål så att de inte kan glida iväg.
- ▶ Lasta tunga föremål (förtält, konserver o. dyl.) i närheten av axlarna. För förvaring av tunga föremål ägnar sig lågt placerade förvaringsutrymmen bäst, som har dörrar som inte kan öppnas i färdriktningen.
- ▶ Stapla lättare föremål (t. ex. kläder) i takförvaringsskåpet.
- ▶ Fördela föremål (last) i fack och skåp jämnt.

- ▷ Utdragslådor får belastas med maximalt 15 kg.
- ▷ Takförvaringsskåpet över köksdelen får belastas med maximalt 15 kg.

- ▷ Beakta alltid den maximala tillåtna belastningen av bakgaraget respektive det bakre förvaringsutrymmet. Den specificerade maximalt tillåtna belastningen av bakgaraget resp. det bakre förvaringsutrymmet kan påverkas av valet av extra tilläggsutrustning såsom släpvagnskopplingar eller ramförlängningar. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln får dock under inga omständigheter överskridas. I synnerhet vid last baktill eller montering av tunga tillbehör eller tillbehör som belastas tungt, måste vikten på en axelgrupp kontrolleras och iakttas. Beakta därför att den angivna maximala lasten eventuellt inte kan utnyttjas i full omfattning, om detta skulle innebära att den högsta tekniskt tillåtna lastvikten eller den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln överskrids.
- ▷ Ytterligare information om den korrekta lasten finns i avsnitten "Högsta tekniskt tillåtna lastvikt" (sida 18) och "Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln" (sida 24).

Stort lagringsutrymme lämpar sig också för tunga föremål. Bak- eller framaxelns axelbelastning kan då överskridas.

Axlarna får dock aldrig överbelastas. Det är därför viktigt att beakta avståndet till axlarna när man lastar fordonet.

För att säkerställa säker körning måste du beakta följande uppgifter när du lastar fordonet:

- Bagage och andra föremål som transporteras i fordonet måste vara jämnt fördelade mellan vänster och höger sida av fordonet.
- Tung eller skrymmande föremål bör förvaras så nära marken som möjligt i förvaringslådor som är avsedda för detta ändamål och nära axlarna samt säkrade mot att glida.
- Lätta och övriga föremål kan förvaras i skåp och förvaringsfack.
- Se alltid till att dörrar och luckor på skåp och förvaringsytor har säkrats på vederbörligt sätt.
- Använd endast lämpliga fastspänningssystem för att säkra mot glidning. Kontrollera alla surringar ännu en gång innan du påbörjar din resa.

- ▶ En ojämn fördelad last har en negativ effekt på köregenskaperna. Särskilt tung last baktill leder till en avlastning av framaxeln på grund av hävstångseffekten och orsakar därmed till exempel traktionsförlust, sämre styrrespons (förändrat körbeteende), överbelastning av däck och ökad risk för punkteringar. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. En jämnt fördelad last över hela fordonet leder till ett optimalt körbeteende under resan.

- ▷ Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln får dock under inga omständigheter överskridas. I synnerhet vid last baktill eller montering av tunga tillbehör eller tillbehör som belastas tungt, måste vikten på en axelgrupp kontrolleras och iakttas. Om du är osäker på om det lastade fordonet överensstämmer med den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna totalvikten på axeln, finns det möjlighet att få fordonet vägt/kontrollerat på allmänna vågar eller hos enskilda återförsäljare.
- ▷ För enskilda modeller anger karosstillverkaren en maximal belastning för skåp, utdragslådor, förvaringsfack eller andra förvaringsutrymmen. Detta framgår av de dekalerna som har anbringats på plats och som måste alltid måste beaktas. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten och den högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln får dock under inga omständigheter överskridas. Beakta därför att den angivna maximala lasten eventuellt inte kan utnyttjas i full omfattning, om detta skulle innebära att den högsta tekniskt tillåtna lastvikten eller den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln överskrids.
- ▷ Ytterligare information om den korrekta lasten finns i avsnitten "Högsta tekniskt tillåtna lastvikt" (sida 18) och "Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln" (sida 24).

För att fördela lasten rätt behöver du en våg, ett måttband, en miniräknare och lite tid.

Med två enkla formler kan man beräkna hur lastens vikt inverkar på axlarna:

Formler

$A \times G : R = \text{last på bakaxeln}$

$\text{Last på bakaxeln} - G = \text{last på framaxeln}$

Förklaring

A = avstånd mellan förvaringsutrymmet och framaxeln i cm

G = lastens vikt i förvaringsutrymmet i kg

R = fordonets axelavstånd (avståndet mellan axlarna) i cm

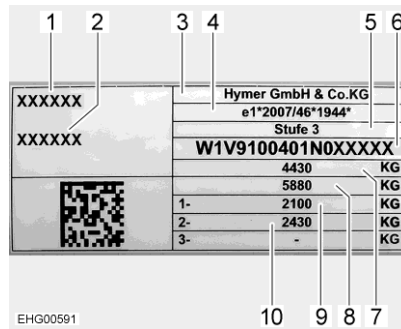

- ▷ Mät avstånden utanför fordonet, vågrätt från mitten av framhjulet till mitten av förvaringsutrymmet eller till mitten av bakhjulet.

Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln

Den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln resp. axelgruppen (i det följande kallad vikt på en axelgrupp) avser den fordons- och axelspecifika belastningen, som kan överföras från hjulen på en axel respektive axelgrupp till körbanan. Vikten på en axelgrupp är ett av tillverkaren fastställt värde som fordonet av säkerhetsskäl aldrig får överskrida – inte ens i lastat tillstånd. Uppgifter om vikten på en axelgrupp för ditt fordon finns i fordonets registreringsdokument och på tillverkarens typskylt som anbringats på själva husbilen.

- 1 Fordonstyp
- 2 Fortlöpande serienummer
- 3 Tillverkare
- 4 Fordonstypgodkännande
- 5 Påbyggnadsnivå
- 6 Chassinummer
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 8 Tillåten total dragmassa (med släpvagnskoppling, tillval)
- 9 Högsta tekniskt tillåtna vikt på den 1:a axeln
- 10 Högsta tekniskt tillåtna vikt på den 2:a axeln

Bild 2 Typskylt

► Vid överskridande av den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln kan fordonet skadas (till exempel på grund av axelbrott eller punktering) och dessutom kan köregenskaperna försämrats avsevärt. På grund av detta finns en risk att kontrollen över fordonet förloras och att du och andra trafikanter utsätts för fara. Vi rekommenderar därför att väga det färdiglastade fordonet, inklusive alla passagerare, innan resan påbörjas. På detta sätt garanteras att vikten på en axelgrupp och den högsta tekniskt tillåtna lastvikten alltid iakttas. För detta ändamål finns möjlighet att väga/kontrollera fordonet på offentliga vågar eller hos enskilda återförsäljare.

- ▷ Beakta att vikten på axlarna respektive axelgrupperna kan avvika från varandra och läs därför uppgifterna i fordonets registreringsdokument noggrant.
- ▷ Om fordonet vid normal drift överskrider den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln hotar rättsliga konsekvenser såsom till exempel böter eller förlorat försäkringskydd.
- ▷ Det är möjligt att tillverkaren av ditt fordonss chassit specificerar en minimibelastning för framaxeln för att uppnå ett optimal körbeteende. Beakta därför uppgifterna om detta i chassitillverkarens bruksanvisning.
- ▷ Ytterligare information om korrekt lastning finns i avsnittet "Lastsäkring och lastfördelning" (sida 22).

Beräkna vikten på en axelgrupp:

- Multiplicera avståndet mellan förvaringsutrymmet och framaxeln (A) med lastens vikt i förvaringsutrymmet (G) och dela resultatet med axelavståndet (R). Man får då fram den vikt med vilken lasten i förvaringsutrymmet belastar bakaxeln. Anteckna denna vikt och förvaringsutrymmet.
- I det andra steget dras vikten i förvaringsutrymmet (G) av från den ovan beräknade vikten. Om man får ett **positivt** värde (exempel 1) betyder det att framaxeln **avlastas** motsvarande detta värde. Om värdet är **negativt** (exempel 2) betyder detta att framaxeln **belastas**. Anteckna även detta värde.
- Beräkna alla lastutrymmen i fordonet på samma sätt.
- I det sista steget ska man räkna till alla beräknade vikter för bakaxelns last och sedan räkna till eller dra bort alla beräknade vikter för framaxelns last.
Hur bakaxelns och framaxelns last beräknas beskrivs i avsnitt 3.2.2.

Om det beräknade värdet överskrider den tillåtna vikten på en axelgrupp måste lasten lastas om.

Om framaxeln avlastas för mycket försämras däckens vidhäftning på vägytan (traktion), detta gäller särskilt för framhjulsdrivna fordon. Lasta om lasten även i detta fall.

Beräkningsexempel

		Exempel 1	Exempel 2
Avstånd till framaxeln	A	(A1) 450 (cm)	(A2) 250 (cm)
Vikt i förvaringsutrymmet	G	x 100 (kg)	x 50 (kg)
Fordonets axelavstånd	R	÷ 325 (cm)	÷ 325 (cm)
Belastning av bakaxeln (lägg till till vikten på axeln)		138,5 (kg)	38,5 (kg)
Vikt i förvaringsutrymmet		- 100 (kg)	- 50 (kg)
Avlastning av framaxeln (dra bort från vikten på axeln)		38,5 (kg)	
Belastning av framaxeln (lägg till till vikten på axeln)			-11,5 (kg)

Ökning av tillåten belastning och viktreducering

Vid en ökning av tillåten belastning ökas vanligtvis fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt, högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln och som en följd av detta även den återstående belastningskapaciteten för bagage, campingutrustning etc.

Vid en viktreducering däremot reduceras vanligtvis fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt, högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln och som en följd av detta även den återstående belastningskapaciteten för bagage, campingutrustning etc. En teknisk förändring av chassit utförs i regel inte.

- ▷ På grund av den förändrade högsta tekniskt tillåtna lastvikten kan ökning av tillåten belastning eller viktreducering påverka de tillåtna sittplatserna, chassit och vikten på en axelgrupp. Om du har frågor i samband med detta kontakta gärna behörigt tekniskt kontrollorgan för råd.
- ▷ En ökning av tillåten belastning respektive viktreducering kan resultera i förändrade lagstadgade krav till följd av fordonets nya högsta tekniskt tillåtna lastvikt. Det gäller i synnerhet för de lagstadgade kraven i tyska vägtrafiklagen, tyska förordningen om registrering av fordon samt skatte- och försäkringsrättsliga bestämmelser. En ökning av den högsta tekniskt tillåtna lastvikten till mer än 3500 kg kan till exempel påverka körkortsklassen eller leda till andra hastighetsbegränsningar eller förbjuden genomfart samt omkörning. Även kraven för betalning av vägavgifter kan komma att ändras på grund av den nya högsta tekniskt tillåtna lastvikten. Du bör därför informera dig om det gällande rättsläget när det gäller fordonets nya högsta tekniskt tillåtna lastvikt och inhämta information från behöriga myndigheter. Beakta att de nationella bestämmelserna i det land där ditt resmål befinner sig och de länder som besöks för att komma dit kan avvika från bestämmelserna i ditt hemland.
- ▷ Ytterligare information om den återstående belastningskapaciteten finns i avsnitt "Återstående belastningskapacitet" (sida 19).

3.3 Släpvagnskörning

- ▶ Var alltid extra försiktig när du kopplar på eller kopplar från släpet. Risk olycksfall och skador!
- ▶ När man kopplar på resp. kopplar loss släpet får inga personer uppehålla sig mellan husbilen och släpet.
- ▶ Beakta husbilens tillåtna kultryck och belastning på bakaxeln. Kultrycket och belastningen på bakaxeln får inte överskridas. Respektive värden står i fordonshandlingarna och i släpvagnskopplingens handlingar.

- ▷ Släp med påskjutsbroms: Om den separata bromsen är aktiverad får släpet varken kopplas på eller kopplingen lossas.
- ▷ Släpvagnskoppling med avtagbar kulhals: Om kulhalsen är felmonterad, föreligger risk för att släpet hakas av. Beakta bruksanvisningen till släpvagnskopplingen.
- ▷ Var försiktig så att baddörren inte skadas när du öppnar den.

- ▷ Fordonets maximalt tillåtna kultryck är 80 kg.

3.4 Släpvagnskoppling (tillval)

- ▶ Observera maximala kultrycket och den högsta tekniskt tillåtna släpvagnsvikten i fordonshandlingarna när en släpvagnskoppling ska monteras.
- ▶ Dra åt släpvagnskopplingens fästsruvar efter 1000 drifttimmar.

- ▷ Låt en auktoriserade återförsäljare eller ett auktoriserat serviceställe montera delarna. Återförsäljaren sköter då även registreringen.
- ▷ Beakta tillverkarens instruktionsbok.

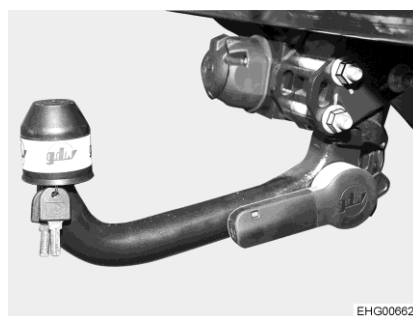

Bild 3 Släpvagnskoppling (borttagbar)

3.5 Fotsteg

- ▶ Kontrollera både innan du startar och regelbundet när du stannar, att fotsteget är helt inkört.
- ▶ Stå inte direkt i fotstegets svängområde under inkörning och utkörning.
- ▶ Gå endast upp på fotsteget när det är helt utkört. Risk för skador!
- ▶ För att förhindra risker för att halka, skall fotsteget, vid behov, rengöras före du stiger på den (snö, is, lera ...).
- ▶ Lyft eller sänk aldrig personer eller last med hjälp av fotsteget.
- ▶ Observera den högsta tillåtna belastningen på fotsteget i enlighet med tillverkarens instruktionsbok.

- ▷ Fotstegets vridlager och länkar får inte smörjas med fett eller olja (se kapitel 11).

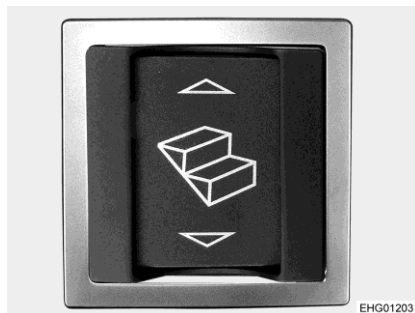

Bild 4 Vippknapp för fotsteg (ingångsområdet)

Bild 5 Vippknapp för fotsteg (instrumentbräda)

- ▷ Vippknappen vid ingångsområdet har en ram som skyddar mot oavsiktlig drift.

Köra in: ■ Tryck på vippknappen (Bild 4) vid ingångsområdet eller på vippknappen (Bild 5) på instrumentbrädan i förarhytten.

Köra ut: ■ Tryck på vippknappen (Bild 4) vid ingångsområdet.

När motorn är igång och fotsteget utkört ljuder en varningssignal. Varningsignalen tystnar när fotsteget körs in.

3.6 Projektör

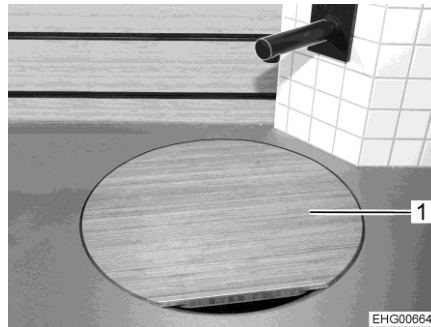

- ▶ Förvara projektorn och filmduken på en säker plats före avfärd.

3.7 Kök

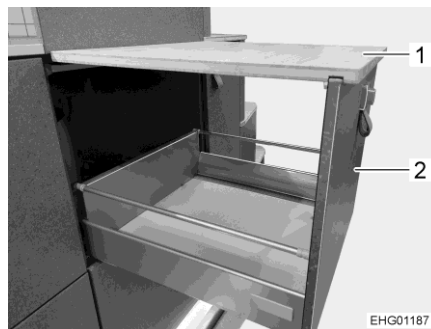
- ▶ Vid en olycka eller kraftig inbromsning kan kringflygande föremål skada passagerarna i fordonet. Före färd säkra alla föremål och ta bort alla lösa föremål och förvara dessa på en säker plats.

1 Diskhollock

Bild 6 Diskhollock

- Ta bort diskholcket (Bild 6,1) och förvara det på en säker plats i skåpet.

1 Diskbänksförlängning
2 Draglåda

Bild 7 Diskbänksförlängning

- Ta bort diskbänksförlängningen (Bild 7,1) från draglådan (Bild 7,2) och förvara på en säker plats.

3.8 Snökedjor

- ▶ Använd inte snökedjor om fordonet är utrustat med 18"-däck.

- ▷ Montera endast snökedjor om avståndet mellan däcken och fordonets karosseri är minst 50 mm.
- ▷ Däck, hjulupphängning och styrning utsätts för mycket större belastning om man har monterat snökedjor. Kör mycket långsamt med snökedjor (max. 50 km/h) och endast på vägar med genomgående snötäcke. Annars kan fordonet skadas.
- ▷ Beakta snökejde-tillverkarens monteringsföreskrifter.

För användning av snökedjor gäller bestämmelserna och föreskrifterna i respektive land.

- Snökedjor ska alltid fästas på bakhjulen.
- Snökedjans spänning ska kontrolleras efter att man har kört ett par meter.

3.9 Trafiksäkerhet

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 13.8).
- ▶ Lösa delar kan utsättas för ogynnsamma omgivningsvillkor (storm, is, vibrationer etc.) och måste kontrolleras noggrant trots att de är noggrant konstruerade och tillverkade. Kontrollera därför att lösa delar sitter korrekt med vissa intervaller och före långa turer.

Gå igenom checklistan före och vid avfärd:

Servicepartner

Nr.	Kontroller	Kontrollrad
1	Service- och försäljningspartner noteras (se avsnitt 12.1)	

Basfordon

2	Alla fordonshandlingar finns med	
3	Däck respektive fyllnadstryck i ordentligt skick	
4	Fordonsbelysning, broms- och backljus kontrollerat	
5	Oljenivå i motor, växellåda och servostyrning kontrollerat	
6	Frostskydd och vätska för vindrutespolaranläggningen är påfyllt	
7	Bromsarnas funktionsduglighet	
8	Kontrollera att bromsarna fungerar jämnt runt om	
9	Fordonet kör rakt fram även när man bromsar kraftigt	

Påbyggnad utsida

10	Markis är helt indragen	
11	Taket har befriats från snö och is (på vintern)	
12	Sovtak är stängt	
13	Baklucka är stängd	
14	Utvändiga anslutningar fränkopplade och kablar borttagna/i förvaringsutrymme	
15	Externa stöd har tagits bort	
16	Fast monterade stödben inkörda och fastsatta	
17	Stoppklossar borttagna och på sin förvaringsplats	
18	Fotsteget är indraget (observera varningssignalen)	
19	De utvändiga luckorna stängda och låsta	
20	Bodelsdörr stängd	
21	Fordonets totala höjd inkl. lastat takräcke uppmätt och antecknad. Ha viktvärdena till hands i förarhytten	

Påbyggnad insida

Nr.	Kontroller	Kontrollrad
22	Fönster och takluckor är stängda och låsta	
23	Projektor och filmduk är säkert förvarade	
24	Duschväggen är inskjuten och badrumsdörren är stängd	
25	Lösa delar som t.ex. pendellampor är förvarade eller fastsatta	
26	Öppna hyllor är tömda	
27	Löst diskholock (i förekommande fall) är säkert placerat	
28	Diskbänksförlängningen är säkert förvarad	
29	Valfri extra-sminkspegel borttagen och säkert förvarad	
30	Kylskåpsdörren är låst	
31	Lösa föremål och upphängningsbara element på multifunktionsväggen är borttagna och säkert förvarade	
32	Alla lådor och luckor är stängda	
33	Dörrarna i vardagsrummet och skjutdörrar har gått i lås	
34	Barnstolen får endast monteras på tillåtna sittplatser	
35	Vridstolsspärr för förarstolen och passagerarstolen har hakat in	
36	Mörkläggningsgardinerna i förarhytten är öppna och säkrade	
37	Skrivbyrån är stängd	

Gasanläggning

38	Gasflaskan är ordentligt fastsurrad i gasboxen så att den inte kan vridas	
39	Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskan inte är ansluten till gasslangen	
40	Huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängd, gasavstängningsventiler stängda	

Elektrisk anläggning

41	Kontrollera batterispänningen/batterikapaciteten (i %) för startbatteriet och bodelsbatteriet (se kapitel 8). Om för låg batterispänning/batterikapacitet indikeras på panelen måste respektive batteri laddas. Beakta uppgifterna i kapitel 8	
----	--	--

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att köra husbilen.

4.1 Köra

- ▶ Basfordonet är ett s.k. nyttofordon (mindre lastbil). Detta ska man alltid tänka på när man kör.
- ▶ Vid starten av fordonets motor kan varningssignaler, exempelvis varningssignalen som anger att fotsteget är utfällt, höras. Vid vissa förhållanden (kallstart på vintern) kan det dröja upp till 15 sekunder efter fordonsstarten tills dessa varningssignaler hörs.
- ▶ Ett säkerhetsbälte finns monterat vid de sittplatser som får användas under färd. Under färd ska säkerhetsbältet alltid användas.
- ▶ Ta aldrig av säkerhetsbältet under färden.
- ▶ Alla personer som åker med måste sitta på fordonssätena.
- ▶ Dörrspärren får inte öppnas.
- ▶ Undvik att bromsa för kraftigt.
- ▶ Om ett navigationssystem används: ändra endast färdmålet när fordonet står still. Kör till en rastplats/parkeringsplats eller till något annat ställe, där man kan stanna säkert, för att ändra färdmålet.

- ▷ Kör långsamt på dåligt väglag.
- ▷ Kör extra försiktigt när du kör ombord på en färja, kör över ojämnheter eller backar. Stora fordon kan svänga ut rätt mycket i sidled när man kör i kurvor eller "fastna" nertill om läget är ofördelaktigt. Underredet eller delar som sitter på underredet, t. ex. motorcykelhållare, kan skadas.

- ▷ Tillverkaren ansvarar inte för skador eller olycksfall som inträffar på grund av att dessa anvisningar inte efterföljs.
- ▷ De beskrivna säkerhetanvisningarna i kapitel 2 måste följas.

4.2 Vägassistans vid fordonstekniska problem

- ▶ Vid nödsituation, ring det nationella nödnumret eller använd Mercedes-Benz nödsamtalssystem (SOS-knapp, se instruktionsbok för basfordon).

Mercedes-Benz kundcenter finns tillgängligt för vägassistans och undersökningar för basfordonet. Samtalet till Mercedes-Benz kundcenter görs i fordonet via kommunikationsmodulen "me connect".

Monteringsställe

Knappen för samtal till vägassistans är installerad i takreglaget.

- ▷ Använd endast knappen för samtal till vägassistans vid tekniska problem med basfordonet. Förfrågningar om fordonets karosseri kan inte besvaras.

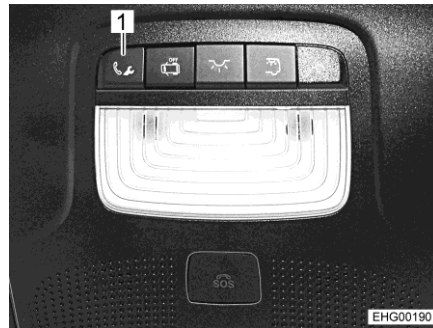

Bild 8 Knapp för samtal till vägassistans

Ring upp:

- Tryck på knappen (Bild 8,1) för samtal till vägassistans. Uppringning sker till Mercedes-Benz kundcenter.

På multifunktionsdisplayen visas meddelandet, att anslutningen är etablerad. Ljudutgången stängs av. Fordonsdata överförs, det kan ta några sekunder. Därefter svarar en anställd på Mercedes-Benz kundcenter.

- ▷ I vissa länder krävs ett röstmeddelande för bekräftelse av överföring av fordonsdata. Efter bekräftelsen överförs fordonsdata.

Avsluta samtalet:

- Tryck på telefonknappen på multifunktionsratten.

4.3 Körhastighet

- ▶ Fordonet erbjuder en stor motståndskraft mot vind. Särskild fara föreligger vid plötslig sidvind.
- ▶ Ojämn eller ensidig lastning förändrar köregenskaperna.
- ▶ På okända vägar kan svåra körförhållanden och överraskande trafiksituationer uppstå. För din egen säkerhet bör du anpassa hastigheten efter den rådande trafiksituationen och omgivningen.

4.4 Bromsar

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

Före varje start

Test-bromsa före varje resa och kontrollera då:

- Fungerar bromsarna?
- Reagerar bromsarna alltid på samma sätt?
- Fortsätter fordonet rakt fram även efter en kraftig bromsning?

4.5 Extra helljus

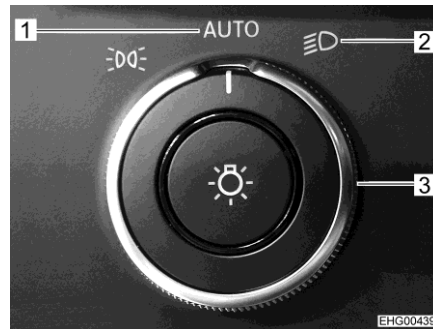
På förarhyttstaket sitter ett extra strålkastarpar resp. en extra ljusramp för extra LED-helljus.

- ▶ Det extra LED-helljuset bländar mötande trafik kraftigt. Blända av vid mötande trafik. Observera att det extra helljuset har en större räckvidd än huvudhelljuset.
- ▶ Använd inte Mercedes helljusassistent för avbländning. Blända av manuellt även när funktionen "AUTO" är inställd (koppla från huvudhelljuset och det extra LED-helljuset på rattstången).

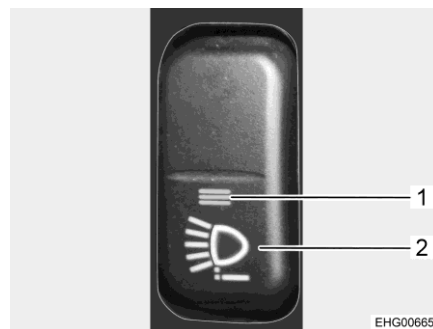

- ▷ Motorn måste vara igång för att det extra LED-helljuset ska kunna aktiveras.
- ▷ Det extra LED-helljuset stöder inte funktionen "Optiskt larm".

- 1 Läge AUTO
- 2 Läge halvljus
- 3 Mercedes-ljusbrytare

Bild 9 Roterande ljusbrytare

- 1 Funktionsindikering
- 2 Vippknapp

Bild 10 Vippknapp

Använda extra LED-helljus:

- Vrid Mercedes-ljusbrytaren (Bild 9,3) till läget "AUTO" (Bild 9,1) eller till läget för halvljus (Bild 9,2).
- Tryck på vippknappen (Bild 10,2). Funktionsindikering (Bild 10,1) lyser rött. Textmeddelandet "Extra belysning aktiv" visas kort på kombiinstrumentets indikator.
- Slå på eller stäng av huvudhelljuset på fordonets rattstång (se fordonets instruktionsbok).

För att inaktivera det extra LED-helljuset, stäng antingen av motorn eller tryck på vippknappen (Bild 10,2) igen. Den röda funktionsindikatorn (Bild 10,1) slocknar.

4.6 Sittplatsernas placering

- ▶ När man kör med husbilen får personer endast uppehålla sig i fordonet på de tillåtna sittplatserna. Det maximalt tillåtna antalet passagerare finns angivet i fordonshandlingarna.
- ▶ Under körning är det förbjudet att sitta på de långsgående sittbänkarna.
- ▶ På sittplatserna gäller bilbälteslagen.

Sittplatser, som kan användas under färden, är utrustade med ett säkerhetsbälte.

4.7 Säkerhetsbälten

4.7.1 Allmänt

Fordonet är i bodelen utrustad med säkerhetsbälten på de sittplatser som föreskrivs i lagen. Beakta gällande, nationella bestämmelser för användning av säkerhetsbälten.

- ▶ Spänn fast dig innan färd och var fastspänd under hela färden.
- ▶ Kläm eller skada inte säkerhetsbältena. Skadade säkerhetsbälten skall bytas ut av en auktoriserad fackverkstad.
- ▶ Ändra inte säkerhetsbältenas fästpunkter, upprullningsautomatiken eller låsanordningarna.
- ▶ Varje enskilt säkerhetsbälte ska endast användas av **en** vuxen person.
- ▶ Fäst inte andra föremål med säkerhetsbältet samtidigt som en person använder det.
- ▶ Normala säkerhetsbälten räcker inte som skydd för personer som är mindre än 150 cm långa. I dessa fall krävs extra säkerhetssystem. Beakta respektive certifikat.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser. Vi rekommenderar att fästa bilbarnskydd på den andra sitsraden.
- ▶ Säkerhetsbälten skall bytas ut efter olycksfall.
- ▶ Under färden får stolens ryggstöd inte fällas ner för långt. Säkerhetsbältets skyddsfunktion säkerställs då inte.

4.7.2 Använda säkerhetsbälten på rätt sätt

- ▶ Bältet får inte snurras. Bältet ska sitta slätt mot kroppen.
- ▶ När man spänner fast säkerhetsbältet är det viktigt att man sitter riktigt.

Säkerhetsbältet är korrekt placerat om den nedre delen sitter under magen och över höftbenen. Den övre delen måste vara placerat över bröstet och axeln (inte över halsen). Bältet måste alltid sitta spänt över kroppen. Tjocka kläder bör tas av före färd.

4.8 Bilbarnskydd

- ▶ Barn under 13 år, som är kortare än 150 cm, ska använda lämpligt och godkänt bilbarnskydd under färden.
- ▶ Montera bilbarnskyddet endast på avsedda sittplatser.
- ▶ Spänn fast barnet innan färden börjar, och se till att barnet är fastspänt under hela färden.
- ▶ Bilbarnskydd som är vända bakåt får aldrig användas på en stol med aktiverad främre airbag. Detta kan leda till att barn dör eller får allvarliga skador.
- ▶ Använd bara ett bakåtvänt bilbarnskydd på passagerarsidan när krockkuddarna framtill och på sidan av passagerarsidan har inaktiverats. På Mercedesbaserade fordon kan passagerarens airbag inte avaktiveras. Det innebär att endast en framåtvänd barnstol får användas. Beakta basfordonets separata instruktionsbok och varningsmärkena i fordonet. När inget bakåtvänt bilbarnskydd används längre aktiveras airbagarna igen.

Bilbarnskydden delas in i fem grupper:

Grupp	Kroppsvikt	Ålder (ca)
0	Till 10 kg	Upp till 9 månader
0+	Till 13 kg	Upp till 18 månader
I	9 kg till 18 kg	9 månader till 4 år
II	15 kg till 25 kg	3 år till 7 ½ år
III	22 kg till 36 kg	6 år till 12 år

Nedanstående tabell visar vilka bilbarnskydd som kan användas på vilka sittplatser.

Stolar	Åldersgrupper			
	< 10 kg (0-9 månader)	< 13 kg (0-24 månader)	9-18 kg (9-48 månader)	15-36 kg (4-12 år)
Passagerarstol fram	X	X	UF	UF

Märkningens betydelse:

- X: Platsen är inte lämplig för barn i denna åldersgrupp
- UF: Passar till stödsystem som är riktade framåt, ur kategorin "universell", som är tillåtna för användning med denna viktklass

4.9 Förarstol och passagerarstol

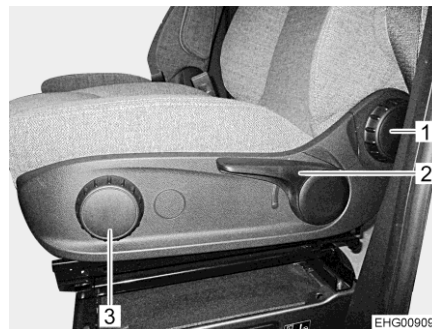

- ▶ Före resan ska alla svängbara stolar vridas och låsas i färdriktning.
- ▶ Stolarna måste vara låsta i färdriktning och får inte snurras under tiden som bilen kör.

- 1 Handtag (flytta sittdynan)
- 2 Spak (vrida stolen)
- 3 Spak (ställa in sätet i längdriktningen)
- 4 Armstöd

Bild 11 Förarstol (höger sida)

- 1 Vred (ställa in ryggstödet)
- 2 Spak (ställa in stolshöjden)
- 3 Vred (ställa in sätets lutning)

Bild 12 Förarstol (vänster sida)

Färdläge

Förar- och passagerarstolen måste vridas och låsas i körriktningen under körning.

Vrid alltid stolarna över mittgången.

- Dra i spaken (Bild 11,2). Stolens spärr frigörs.
- Sväng stolen inåt i färdriktning och lås den i detta läge.

Avstånd till pedalerna

Förarstolen ska ställas in så att föraren bekvämt kan trycka ner pedalerna.

- Dra i spaken (Bild 11,3).
- Skjut stolen framåt eller bakåt.
- Släpp spaken. Det måste höras att stolen hakar fast.

Stolshöjd

Justera stolshöjden till en bekväm sittställning och tills du har fri sikt över körbanan.

- Dra spaken (Bild 12,2) uppåt eller tryck nedåt till önskad stolshöjd.

Sätets lutning

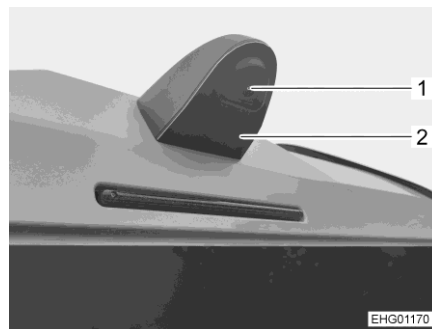
Ställ in sätets lutning så att låren ligger mot sätet utan tryck.

- Vrid på vredet (Bild 12,3) tills önskad säteslutning uppnås.

- Ryggstöd** Ställ in lutningen på förarstolens ryggstöd så att man kan hålla i ratten med lätt böjda armar.
- Vrid på vredet (Bild 12,1) tills önskad ryggstödslutning uppnås.
- Armstöd** Armstöden kan ställas in steglöst i höjdlid.
- Vrid armstödet (Bild 11,4) hela vägen upp.
  - Vrid armstödet hela vägen ned.
  - Vrid armstödet uppåt till önskad position.
- Sittdyna**
- Använd handtaget (Bild 11,1) för att dra ut eller trycka in sittdynan till önskat läge.

4.10 Backningskamera

Fordonet är utrustat med en backningskamera (Bild 13,1). Backningskameran finns monterad i en kameramodul (Bild 13,2), längst upp baktill på fordonet.

- 1 Backningskamera
- 2 Kameramodul

Bild 13 Kameramodul

När man lägger i backväxeln slås backningskameran automatiskt på och registrerar närområdet bakom fordonet. Bilden från kameran sparas i multimediasystemet och visas på displayen i förarhytten.

Vid körning framåt visas ingen kamerabild.

- ▷ Om bakluckan är öppen vid starkt solljus kan kameramodulen överhettas. Backningskameran stängs då tillfälligt av tills den svalnat tillräckligt.

4.11 Plisségardiner på förar- och passagerarfönstren

- ▶ Medan man kör ska plisségardinerna för förar- och passagerarfönstren vara öppna, låsta och säkrade.

4.12 Tanka bränsle

- ▶ Vid tankning måste alla apparater som bedrivs med gas vara avstängda. Explosionsrisk!
- ▶ Vid tankning måste TRUMA-dieselvärmen vara avstängd. Explosionsrisk!

- ▷ Bränslepåfyllningsröret är en del av basfordonet.
- ▷ Bränslepåfyllningsröret är märkt med texten "Diesel".

Bild 14 Varningmärke (bränslepåfyllningsrör)

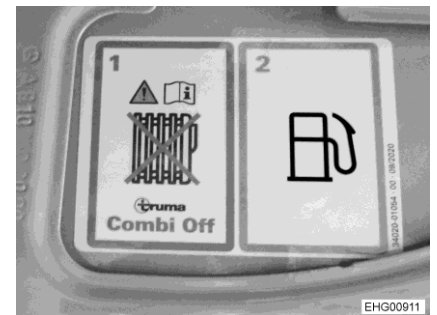

Bild 15 Varningmärke (TRUMA-dieselvärme)

Bränslepåfyllningsrörets placering hittar du i basfordonets instruktionsbok.

4.13 Ad-Blue®

- ▷ Påfyllningsröret för Ad-Blue® finns under motorhuv.
- ▷ För information och anvisningar om Ad-Blue®, se instruktionsboken för basfordonet.

4.14 Bogsering

- ▶ För att undvika fordonsskador på grund av felaktig bogsering, följ instruktionerna i bruksanvisningen för basfordonet före bogseringen.
- ▶ Om det inte går att vrida tändnyckeln i tändningslåset får inte fordonet bogseras. Då är styrningen spärrad.
- ▶ Om motorn inte är igång på framhjulsdrevna fordon med automatväxellådan: Skjut försiktigt fordonet i högst 15 meter. Vid händelse av ett haveri, ska detta fordon endast transporteras på släpvagn eller transportfordon.

- ▷ När fordonets motor inte är igång eller det är fel på elsystemet fungerar inte servostyrningen och bromsarna. Det är nödvändigt med stor kraft för att styra och bromsa.

Fordonstillverkaren rekommenderar att fordonet transporteras på ett transportfordon eller en släpvagn. Om fordonet måste bogseras, använd en bogseringsstång. Bogserstången måste vara godkänd för fordonets vikt.

- ▷ Beakta gällande, nationella bestämmelser för bogsering.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om uppställning av fordonet på campingområdet.

5.1 Fotsteg

För att kunna lämna fordonet måste fotsteget vara helt utfällt. När fotsteget fälls ut medan motorn är igång ljuder en varningssignal.

5.2 Nivåklossar

- ▷ Nivåklossar medföljer inte vid leverans. Tillbehörshandeln tillhandahåller olika modeller.

Nivåklossar gör det möjligt att utjämna höjdskillnaden så att fordonet står vågrätt på sluttningar och på ojämna uppställningsytor.

5.3 Stoppkloss

Använd en stoppkloss vid parkering av fordonet i uppförs- eller nedförsbackar.

Om fordonets tekniskt tillåtna totalvikt överskrider 4 t ska en stoppkloss användas om man parkerar i uppförs- resp. nedförsbackar. Vid fordon med en total vikt på över 4 t är stoppkloss standard.

5.4 Stödben

5.4.1 Allmänna anvisningar

- ▷ Använd inte de fast monterade stöden som domkraft. Stöden har endast till uppgift att stabilisera fordonet när man har ställt upp det, det förhindrar att baxaxeln fjädrar ned.
- ▷ Se till att stöden belastats jämnt när fordonet ställs upp.
- ▷ Vrid, före färden, upp stöden till stoppläget, kör in dem helt och säkra dem.

- ▷ Om man ställer fordonet på mjuk mark som inte är stabil, ska en stor platta placeras under stöden för att förhindra att de sjunker ner i marken.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.

5.4.2 Mekaniska stödben

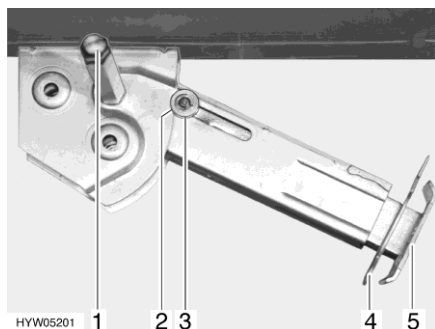
- ▶ Stödbenen får inte användas som domkraft för arbeten under fordonet (som t. ex. hjulbyte eller underhållsarbete).
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Beroende på modell är sexkanten är ledad så att hylsnyckeln kan placeras i ett bättre vridläge.

För att stödbenen alltid ska fungera optimalt ska stödens invändiga rör rengöras regelbundet och smörjas med fett.

Beroende på modell kan stödbenen justeras på längden.

- 1 Sexkant
- 2 Skåra
- 3 Styrbricka
- 4 Sprint
- 5 Stödbensförlängning

Bild 16 Stödben

- Köra ut:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 16,1) och vrid runt den tills stödbenet står rakt neråt.
  - Drag ut sprinten (Bild 16,4) ur stödbensförlängningen (Bild 16,5).
  - Drag ut benet så att den har önskad längd.
  - Sätt in sprinten i stödbensförlängningen igen.
  - Vrid sexkanten tills stödbenet helt ligger an mot marken och fordonet står vågrätt.

- Köra in:**
- Placera hylsnyckeln på sexkanten (Bild 16,1) och vrid runt den tills stödbenet inte längre sitter mot marken.
  - Drag ut sprinten (Bild 16,4) ur stödbensförlängningen (Bild 16,5).
  - Skjut in stödbensförlängningen (Bild 16,5) helt och sätt in sprinten (Bild 16,4) i borrhålet på stödbensförlängningen.
  - Vrid på sexkanten (Bild 16,1) med hylsnyckeln tills stödbenet har svängts upp och styrbrickan (Bild 16,3) befinner sig längst upp i skåran (Bild 16,2).

- ▷ Beakta, före färden: Är alla stödben helt inkörda, alla stödbensförlängningarn helt inskjutna och säkrade med sprinten?

5.5 230 V-anslutning

Fordonet kan anslutas till en 230 V-försörjning.

Bild 17 230 V-anslutning

5.6 Kylskåp

- ▷ Kontinuerlig drift av kylskåpet utan extern 230 V-försörjning kan bodelsbatteriet urladdas.

Kontrollera bodelsbatteriets laddningstillstånd på panelen eller i HYMER Connect-appen. Om möjligt anslut extern 230 V-försörjning.

5.7 Markis, elmanövrerad (tillval)

- ▷ När bodelsdörren är öppen i 90° och markisen körs ut kan markisen kollidera med bodelsdörren. Öppna eller stäng därför bodelsdörren så pass mycket att det inte föreligger någon kollisionsrisk (se Bild 18) innan markisen körs ut.
- ▷ Om stödbenen inte är uppställda får markisen köras ut högst 1 m.
- ▷ Kör in markisen vid kraftig blåst, samt vid regn- eller snöväder.
- ▷ Gör ett stödben kortare vid lätt regn så att vattnet kan rinna av markisen.
- ▷ Vid lätt vind eller regn skall markisen spännas fast på båda sidor med rep.
- ▷ Kör endast in markisen när markisduken är torr. Om markisen måste köras in när markisduken är blöt: Kör ut markisen så snart som markisduken har torkat.
- ▷ Före inkörning ska löv och grovt smuts avlägsnas från markisen.

- 1 Markis
- 2 Bodelsdörr

Bild 18 Bodelsdörr och markis

Köra ut markisen:

- Öppna eller stäng bodelsdörren (Bild 18,2) så pass mycket att markisen (Bild 18,1) inte kolliderar med bodelsdörren när den körs ut. (När bodelsdörren är öppen i 90° finns en risk för kollision.)

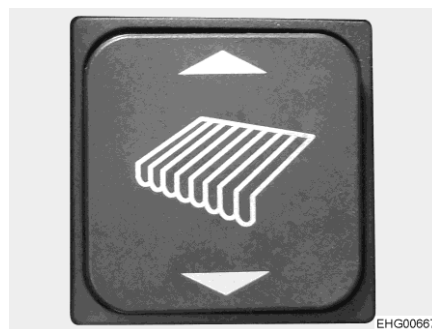

Bild 19 Vippknapp till markis (ingångsområdet)

- Tryck på vippknappens nedre triangel (Bild 19), tills markisen nått önskat läge.

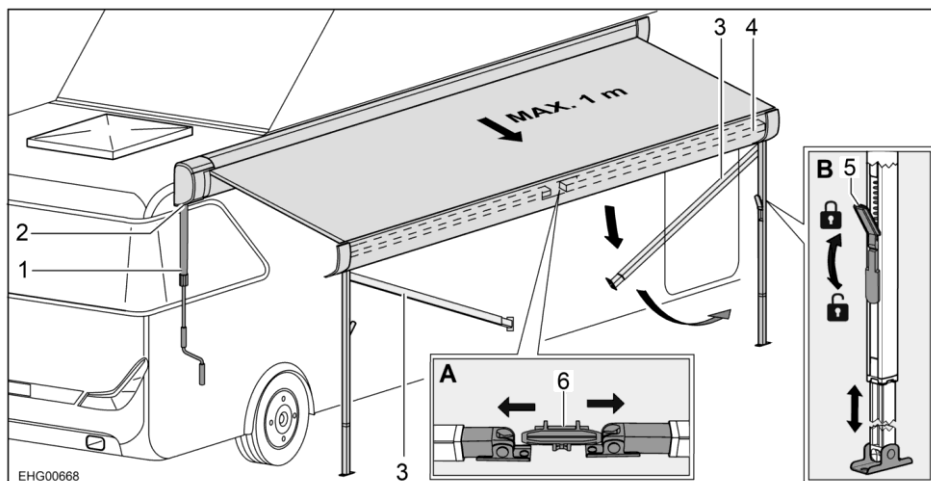

Bild 20 Ställa upp stödfötterna

- 1 Vev
- 2 Bajonettfästaning
- 3 Stödfot
- 4 Frontlist
- 5 Lås
- 6 Fäste

- Lossa stödfötterna (Bild 20,3) ur fästet (Bild 20,6) i frontlisten (Bild 20,4). Tryck stödfötterna lätt utåt (Bild 20,A).
- Fäll ut stödfötterna.
- Lossa stödfötternas lås (Bild 20,5). Fäll ned låsarmen.
- Dra ut stödfötternas nedre del till önskad längd (Bild 20,B).
- Ställa upp stödfötterna.
- Stäng stödfötternas lås (Bild 20,5). Fäll upp låsarmen.
- Vid behov, kör ut markisen ytterligare. Ompositionera stödfötterna flera gånger.
- Ställ in stödfötterna på önskad höjd.
- Fäst stödfötterna med tältpinnar på marken.

Fälla in markis:

- Ta bort tältpinnarna från stödfötterna.
- Fäll in markisen till ca 1 m. Det gör du genom att trycka på vippknappens övre triangel (Bild 19).
- Rengör vid behov stödfötterna (Bild 20,3).
- Öppna låsen (Bild 20,5) på stödfötterna. Fäll ned låsarmen.
- Skjut in den nedre delen av stödfötterna helt.
- Stäng stödfötternas lås (Bild 20,5). Fäll upp låsarmen.
- Fäll upp båda stödfötterna efter varandra i markisens frontlist tills de snäpper på plats. Tryck stödfötterna något utåt för att göra detta.
- Fäll in markisen helt. Det gör du genom att trycka på vippknappens övre triangel.

Nödmanövrering Om markisens elektriska styrning inte fungerar finns en nödmanövrering med vev.

- Sätt veven (Bild 20,1) i bajonettfattningen (Bild 20,2).
- Vrid veven medurs eller moturs efter behov tills markisen når önskat läge.
- Förvara veven på ett säkert ställe efter användning.

5.8 Bakvägg

- ▶ Stäng den bakre plattformen och bakrutan före avfärd.
- ▶ Se till att den bakre plattformen är låst före avfärd.
- ▶ Använd den medföljande bakre stegen för på- och avstigning. Använd handtaget.

- ▷ Den bakre plattformen får maximalt belastas med 300 kg när den är utfälld.
- ▷ Dra inte ut mörklägningspanelen längre än till anslaget. Anslaget finns i mitten av baköppningen.

- ▷ Om fordonet är parkerat: Innan du lämnar fordonet, se till att den bakre plattformen och bakrutan är stängda och att den bakre plattformen är låst med fordonets centrallås.

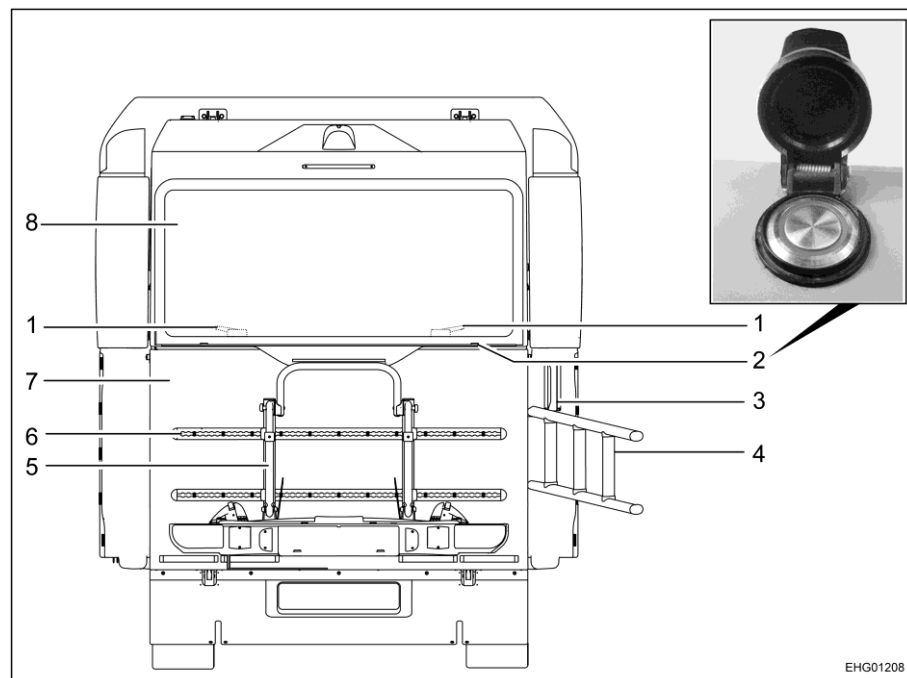

Bild 21 Bakvägg

1	Låshandtag	5	Cykelställ
2	Tryckknapp	6	Fästskena (Airlines)
3	Handtag	7	Bakre plattform
4	Bakre steg	8	Bakruta

Bakväggen består av två delar som kan öppnas oberoende av varandra: Bakre plattform (Bild 21,7) och bakruta (Bild 21,8).

Bakrutan manövreras med två låshandtag (Bild 21,1) och den bakre plattformen med en tryckknapp (Bild 21,2). Tryckknappen är placerad på den bakre plattformens kant och skyddas mot oavsiktlig tryckning med ett lock.

Den bakre plattformen är belagd med bambuträ (i yachtdesign). På så vis är den bakre plattformen framkomlig och kan användas som terrass.

För att kunna kliva upp på den bakre plattformen från utsidan (eller kliva ner från den bakre plattformen) är fordonet utrustat med en bakre steg (Bild 21,4). Den bakre stegen finns i ett fack som monterats på den bakre plattformen. Dessutom finns, i samma område som den bakre stegen, ett handtag (Bild 21,3) för att möjliggöra en säker påstigning.

När den bakre plattformen är nedsänkt förhindrar ett fallskydd (se avsnitt 5.8.2) att man kan trilla ner från den bakre plattformen.

När den bakre plattformen är stängd låses den via fordonets centrallås.

Den bakre plattformen kan manuellt fällas ner 90°.

Risk för skada på grund av nedfallande bakre plattform!

- ▶ Sänk aldrig den bakre plattformen om inredningen på den bakre plattformen är belastad.
- ▶ Kontrollera att inga personer eller föremål finns inom riskområdet när den bakre plattformen sänks.

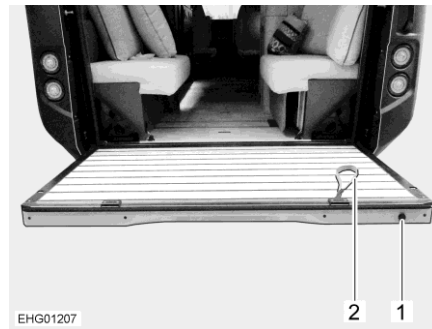

Fallrisk vid hårt drag i läderöglan på grund av inredning!

- ▶ Om inredning finns fäst på den bakre plattformen: Ställ dig säkert och stadigt i fordonet och spänn läderöglan helt. Först nu kan du låsa upp den bakre plattformen.
- ▶ Sänk långsamt den bakre plattformen från en säker plats.

- ▷ Innan du sänker den bakre plattformen, se till att det finns tillräckligt med plats bakom fordonet. Den bakre plattformen behöver när den är öppnad minst en meter.
- ▷ Om det inte finns någon inredning fäst på den bakre plattformen räcker det att låsa upp den bakre plattformen och trycka den lätt utåt. Den bakre plattformen sänks då automatiskt ned med mekanisk bromsning. Allt du behöver göra är att försiktigt styra den med läderöglan.
- ▷ Om det finns inredning på den bakre plattformen ökar det den bakre plattformens vikt. För att sänka den bakre plattformen krävs därför en större kraftansträngning vid styrningen med läderöglan.

- 1 Tryckknapp
- 2 Läderögla

Bild 22 Bakre plattform, öppnad

Sänka den bakre plattformen (öppna):

- Om inredning finns fäst på den bakre plattformen: Se till att inredningen är tom.
- Om fordonets centrallås är låst: Aktivera den bakre plattformen via centrallåset och lås upp.
- Ställ dig på en säker plats framför den bakre plattformen i fordonet.
- Lås upp bakrutan och öppna den, se avsnitt 5.8.4.
- Håll läderöglan (Bild 22,2) spänd.
- Öppna locket till tryckknappen (Bild 22,1) och lås upp den bakre plattformen med tryckknappen.
- Om ingen inredning finns fäst på den bakre plattformen: Skjut lätt på den bakre plattformen och styr den med läderöglan medan den bakre plattformen rör sig nedåt.
- Om inredning finns fäst på den bakre plattformen: Tänk på att det krävs en större kraftansträngning vid sänkningen. Håll i läderöglan (Bild 22,2) och styr den bakre plattformen långsamt nedåt.
- Fäst den bakre stegen, se avsnitt 5.8.1.
- Fäst fallskyddet, se avsnitt 5.8.2.

- ▷ Den bakre plattformens dämpare, dämpar inte bara vid öppning utan även vid stängning. Detta förhindrar att plattformen skadas om den skulle stängas för snabbt.

Stänga den bakre plattformen:

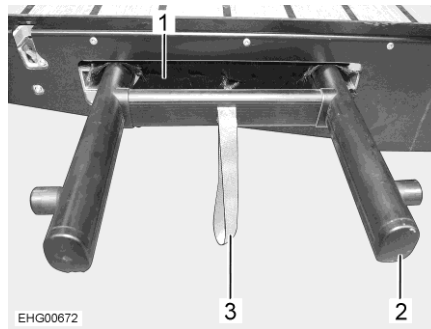
- Om det finns föremål på den bakre plattform: Avlägsna föremålen.
- Ta bort fallskyddet, se avsnitt 5.8.2.
- Ta bort den bakre stegen, se avsnitt 5.8.1.
- Ställ dig på en säker plats framför den bakre plattformen bakom fordonet.
- Ta tag i den bakre plattformen med båda händerna och sväng den uppåt tills den låses i en stängd position.
- Kontrollera att den bakre plattformen är låst korrekt. Det gör du genom att rycka i den bakre plattformen.
- Lås den bakre plattformen via fordonets centrallås.

5.8.1 Bakre stegen

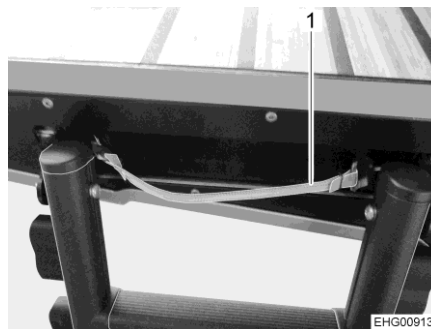
Risk för personskada vid upp- och nedstigning från den bakre plattformen!

- ▶ Stig endast upp resp. ned från den bakre plattformen på den medföljande bakre stegen.
- ▶ Använd handtaget.

- 1 Förvaringsfack
- 2 Bakre stegen
- 3 Ögla

Bild 23 Bakre stegen (i förvaringsfack)

- 1 Frigöringsband

Bild 24 Bakre stegen (utfälld)

Dra ut den bakre stegen:

- Dra ut den bakre stegen (Bild 23,2) från förvaringsfacket (Bild 23,1) med hjälp av öglan (Bild 23,3).
- Fäll ner den bakre stegen och ställ den säkert på marken.

- ▷ Den bakre stegen sitter fast på den bakre plattformen via gångjärn och behöver inte sättas fast separat.

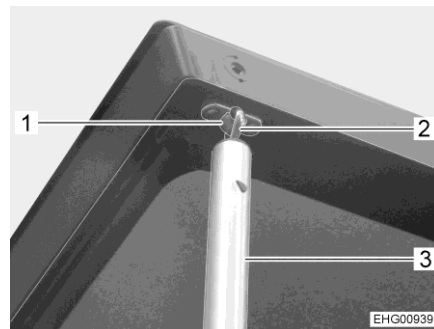
Skjuta in den bakre stegen:

- Om det behövs: Rengör den bakre stegen.
- Fäll upp den bakre stegen.
- Dra i frigöringsbandet (Bild 24,1) och skjut in den bakre stegen i förvaringsfacket. Var försiktig så att öglan fortfarande går att nå.

5.8.2 Fallskydd bakre plattform

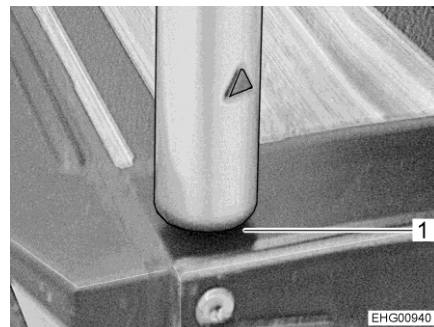
Fallskyddet till den bakre plattformen finns på hyllan över förarhytten.

- Ta ner förvaringsväskan från hyllan och packa upp alla fallskyddets delar på den bakre plattformen.
- Sätt ihop de båda hörnstängerna så att varje hörnstång har en krok i ena änden och en bult i den andra.

- 1 Ögla
- 2 Krok
- 3 Hörnstång

Bild 25 Haka i hörnstängen i bakrutan

- 1 Öppning

Bild 26 Sätta fast hörnstängen på den bakre plattformen

- Haka fast krokarna (Bild 25,2) på de monterade hörnstängerna (Bild 25,3) i de därtill avsedda öglorna (Bild 25,1) på bakrutan på båda sidorna om den bakre plattformen.
- Sätt fast bultarna i hörnstängernas nedre ände i de därtill avsedda öppningarna (Bild 26,1) på den bakre plattformen.

Bild 27 Föra in tvärstången i presenningen

Bild 28 Sätta ihop tvärstången

- Skjut in tvärstångens båda delar från utsidan in i presenningens kanaler (Bild 27).
- Sätt ihop tvärstångens båda delar (Bild 28).

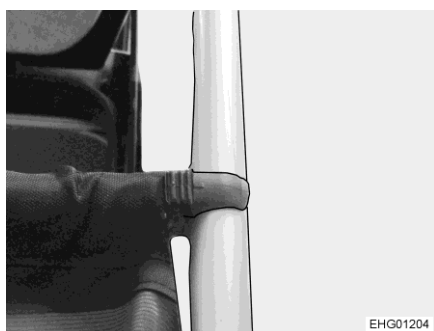

Bild 29 Fäst tvärstången på hörnstängerna

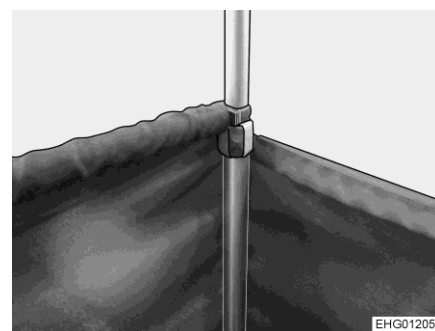

Bild 30 Placera presenningen runt hörnstängerna

- Snäpp fast tvärstångens båda ändar på hörnstängerna (Bild 29). Var uppmärksam på markeringen som finns på presenningen.
- För presenningen runt hörnstängerna på båda sidorna (Bild 30).

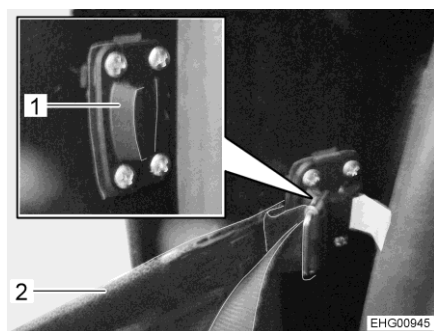

Bild 31 Fästa presenningen

- 1 Fästpunkt
- 2 Rem

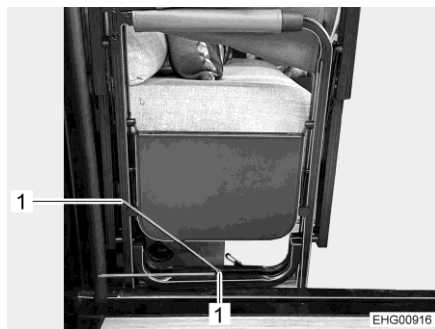
- Haka fast presenningens remmar (Bild 31,2) i alla fyra hörnen i de därtill avsedda fästpunkterna (Bild 31,1).

5.8.3 Campingstolar

Fordonet är utrustat med två campingstolar som kan fixeras i det bakre området (en campingstol på varje sida om fordonet).

Bild 32 Campingstolar (fastsatta i fordonet)

1 Fästögglor

Bild 33 Fästögglor för campingstolar

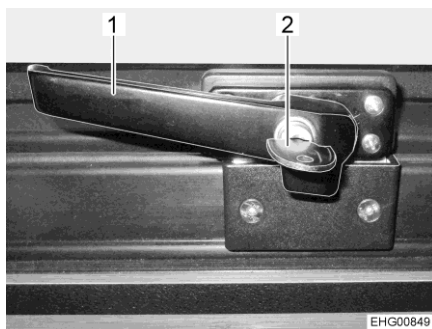
- Skjut på campingstolarna (Bild 32) på förstärkningsplåten baktill.
- Fäst campingstolarna till sittbänkens huvuddel med hjälp av öglorna (Bild 33,1).

Bild 34 Skyddsfodral

- Dra skyddsfodralet (Bild 34) över campingstolarna.

5.8.4 Bakruta

- 1 Låshandtag
- 2 Nyckel

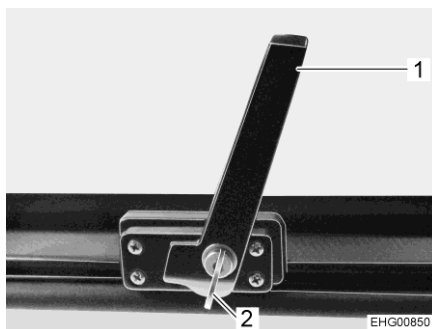
Bild 35 Låshandtag (låst)

Öppna bakruta:

- Vrid nyckeln (Bild 35,2) ett halvt varv utåt.
- Vrid de båda låshandtagen (Bild 35,1) ett kvarts varv så att låshandtagen pekar upp mot fönstrets mitt (Bild 36).
- Öppna bakrutan till önskad position.

- ▷ Bakrutan stannar i önskad position.

- 1 Låshandtag
- 2 Nyckel

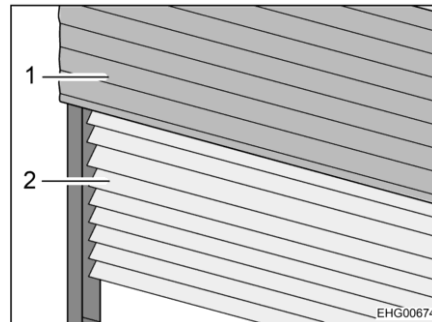
Bild 36 Låshandtag (upplåst)

Stänga bakruta:

- Om den bakre plattformen är öppen: Stäng den bakre plattformen.
- Stäng bakrutan.
- Vrid de båda låshandtagen (Bild 36,1) ett kvarts varv så att låshandtagen pekar utåt (Bild 35).
- Lås låshandtaget. Det gör du genom att vrida nyckeln (Bild 36,2) ett halvt varv inåt.

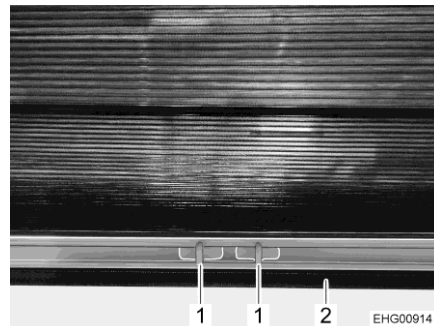
5.8.5 Insektsskydd / mörkläggningspanel

Ett insektsskydd och en mörkläggningspanel finns monterade i ramen baktill på fordonet. På så vis kan fordonets inre skyddas från insekter och/eller mörkläggas när den bakre plattformen och bakrutan är öppnade. Insektsskyddet täcker hela öppningen där bak medan mörkläggningspanelen täcker den övre halvan av öppningen.

- 1 Mörkläggningspanel
- 2 Insektsskydd

Bild 37 Mörkläggningspanel och insektsskydd (schematisk visning)

- 1 Fäste
- 2 List

Bild 38 Insektsskydd

Dra ut insektsskydd:

- Tryck ihop de två fästena (Bild 38,1) på insektsskyddet och dra insektsskyddet (Bild 37,2) nedåt med hjälp av listen (Bild 38,2) så långt det går.

Föra tillbaka insektsskydd:

- Ta tag i insektsskyddet med hjälp av listen och för tillbaka insektsskyddet helt.

Dra ut mörkläggningspanel:

- Ta tag i mörkläggningspanelen (Bild 37,1) med hjälp av listen och dra ut till anslaget.

- ▷ Dra inte ut mörkläggningspanelen längre än till anslaget. Anslaget finns i mitten av baköppningen.

Föra tillbaka mörkläggningspanelen:

- Ta tag i mörkläggningspanelen med hjälp av listen och för tillbaka den helt.

5.9 Sovtak

- ▶ Stäng sovtaket helt före avfärd.
- ▶ Se till att sovtaketets skydd inte skadas.
- ▶ Innan du uppehåller dig i sovtaket fäst säkerhetsstöden. Om skyddet skulle skadas förhindrar säkerhetsstöden att sovtaket oväntat stängs och att personer som befinner sig i sovdelen skadas.
- ▶ Håll ventilationen öppen.
- ▶ Säkra trappan till sovtaket med skyddsnet.
- ▶ Gå inte ut på fordonstaket från sovdelen. Takytan framför sovtaket får inte användas att vistas på. Skada inte det integrerade insektsskyddet.
- ▶ Kontrollera att inga personer eller föremål befinner sig i sovtaket innan det stängs.
- ▶ Var inte i sovtaket under åskväder.

- ▷ Vädra alltid sovtaket ordentligt och håll det torrt för att undvika kondensvatten. Se till att inte fukt byggs upp, speciellt under vinterdrift och kalla sommarnätter.
- ▷ Om det har bildats kondensvatten i sovtaket: Låt sovtaket torka ordentligt innan det stängs.

- ▷ Som standard finns solceller installerade på sovtaket.

Bild 39 Sovtak, öppet

Sovtaket består av en hård huv och ett uppblåsbart skydd. Skyddet blåses upp med hjälp av en elektroniskt styrd pneumatik. Den manövreras från fordonets 7"-panel.

För att öppna sovtaket helt måste du fästa ett säkerhetsstöd på den bakre sidan av sovtaket.

Sovdelen i sovtaket är utrustad med integrerade madrasser, vars hårdhetsgrad kan justeras individuellt. Därtill har sängarna i det uppfällbara taket två separata luftkammare. Beroende på inställning kan luftkamrarna (via fordonets pneumatiksystem) fyllas olika mycket.

Påfyllningen av luftkamrarna styrs via den centrala displayen i fordonet eller via Hymer Connect-appen.

För att släppa in ljus och luft i sovtaket finns ett fönster monterat i sovtakets bakre del. Fönstret stängs med ett permanent installerat insektsskydd. Det går inte att gå ut på fordonets tak. Fönstret kan mörkläggas med ett textilelement som går att rulla upp.

Sovtaket är vintertätt. Vid behov kan sovtaket värmas upp via bodelens värmesystem eller kylas via klimatanläggningen.

Sovtakets sovdela är försett med läslampor och en omgivningsbelysning.

Man får åtkomst till sovtaket via en fast monterad trappa med fotsteg av bambuträ.

Öppna/stänga sovtak:

- Kontrollera att fönstrets textilelement är stängt innan sovtaket stängs.
- Koppla ur och ta bort alla apparater som är anslutna till det kombinerade uttaget och förvara dem på en säker plats innan sovtaket stängs.
- Kontrollera att säkerhetsstöden tagits bort innan sovtaket stängs.
- Välj funktionen "Öppna" eller funktionen "Stänga" på 7"-panelen. Sovtakets öppnas eller stängs automatiskt.
- Om sovtaket inte kan manövreras via 7"-panelen: Manövrera sovtaket via nödreglagen (Bild 41). Nödreglagen finns monterade i skrivbyråns underskåp.

- ▷ Om sovtaket inte heller kan manövreras via nödreglagen ska du kontakta kundtjänst.

Bild 40 Säkerhetsstöd

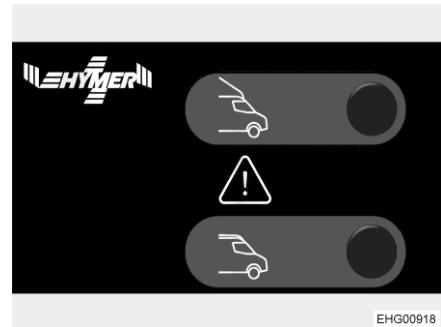

Bild 41 Nödreglage

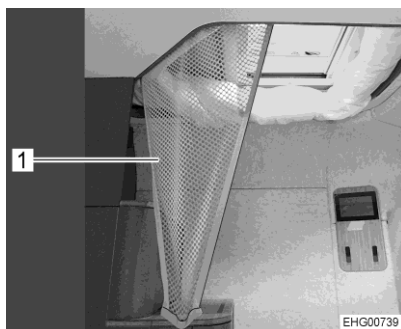
Sätta fast säkerhetsstöd:

- Sätt i säkerhetsstöden (Bild 40) i sovtakets bakre del i de därtill avsedda fästena och dra ut dem så långt det går.

Ta bort säkerhetsstöden:

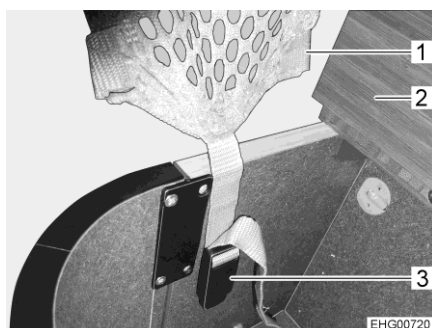
- Dra in säkerhetsstöden och ta bort dem.
- Förvara säkerhetsstöden på ett säkert sätt.

Skyddsnät Trappan måste säkras med skyddsnät för att förhindra fall. Den övre änden av skyddsnätet är fäst i åtkomststoppningen. Den nedre änden av skyddsnätet måste manuellt fästas i ett av fotstegen.

1 Skyddsnät

Bild 42 Skyddsnät på trappan

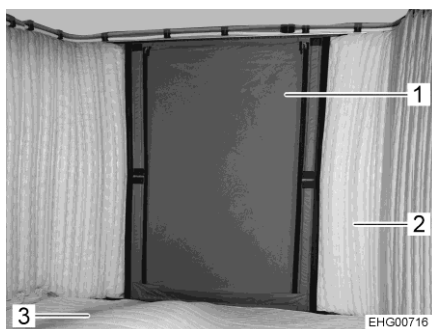
1 Skyddsnät
2 Lock
3 Bärtlås

Bild 43 Fastsättning av skyddsnät

Fästa skyddsnät:

- Rulla ut skyddsnätet (Bild 42,1).
- Öppna fotstegets lock (Bild 43,2).
- Sätt fast remmen i den nedre änden av skyddsnätet (Bild 43,1) i bärtlåset (Bild 43,3).

5.9.1 Mörkläggningsgardin

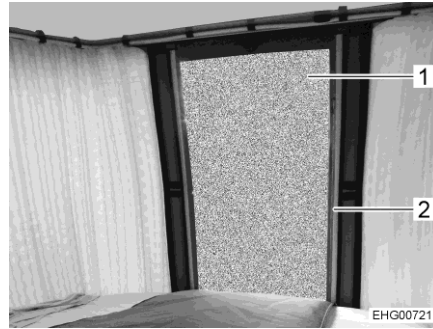

1 Textilelement
2 Sovtaksskydd
3 Madrass

Bild 44 Fönster i sovtak (mörkläggningsgardin stängd)

Öppna mörkläggningsgardin:

- Öppna dragkedjan på textilelementet (Bild 44,1).
- Rulla upp textilelementet till önskat läge och fäst det.

- 1 Fönster
- 2 Insektsskydd

Bild 45 Fönster i sovtak (mörkläggningsgardin öppen)

Stänga mörkläggningsgardin:

- Rulla ut textilelementet helt.
  - Stäng dragkedjan på textilelementet.
- ▷ Som extra barnlås kan dragkedjan säkras med ett hänglås. Ett passande hänglås med 2 nycklar medföljer.

5.9.2 Temperaturreglering i sovtaket

Det finns luftutloppsöppningar i en skena som omger sovtaket från vilka varm eller kall luft kan strömma in i sovdelen. För detta ändamål finns det skjutreglage monterade i ett av fotstegen i trappan. Dessa skjutreglage är märkta.

- 1 Skjutreglage för klimatanläggning
- 2 Skjutreglage för värmesystem
- 3 Infraröd mottagare klimatanläggning

Bild 46 Skjutreglage

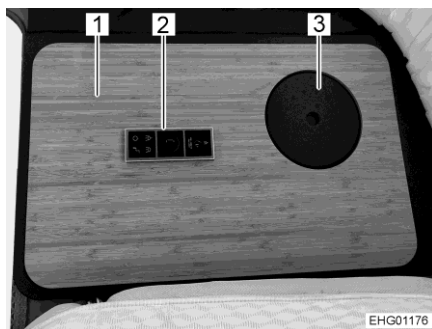
Värma upp sovtak:

- Om skjutreglaget för klimatanläggningen (Bild 46,1) är öppet: Stäng klimatanläggningens skjutreglage.
- Öppna skjutreglaget för värmesystemet (Bild 46,2).

Kyla sovtaket:

- Om skjutreglaget för värmesystemet är öppet: Stäng skjutreglaget för värmesystemet.
- Öppna klimatanläggningens skjutreglage.

5.9.3 Avläggningshylla

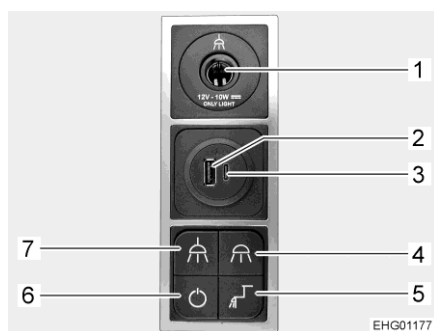

- 1 Avläggningshylla
- 2 Kombinerat uttag/multiljusbrytare
- 3 Locköppning för pendellampa

Bild 47 Avläggningshylla

Vid sovtaketets huvudände finns en avläggningshylla (Bild 47,1) med kombinerat uttag/multiljusbrytare (Bild 47,2) och ett avtagbart lock (Bild 47,3). Det avtagbara locket stänger öppningen för pendellampan.

Kombinerat uttag/multiljusbrytare

- 1 12 V-uttag
- 2 USB-A-uttag
- 3 USB-C-uttag
- 4 Ljusbrytare infällda spotlights
- 5 Ljusbrytare trappbelysning
- 6 Huvudbrytare (sovtak)
- 7 Ljusbrytare pendellampa

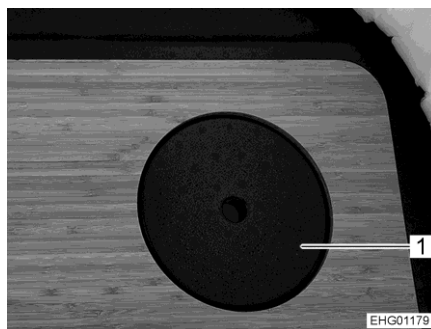
Bild 48 Kombinerat uttag/multiljusbrytare

USB-uttag USB-uttaget har en anslutning för en USB-A-kontakt (Bild 48,2) och en anslutning för en USB-C-kontakt (Bild 48,3). Med USB-uttaget kan du ladda batteriet för apparater med en laddningsström på upp till 3,6 A.

12 V-uttag Endast en flyttbar läslampa/pendellampa från Hymer får anslutas till 12 V-uttaget (Bild 48,1). Apparater från andra företag kan skadas.

Multiljusbrytare I multiljusbrytaren finns ljusbrytaren för infällda spotlights (Bild 48,4), trappbelysningen (Bild 48,5), pendellampan (Bild 48,7) samt huvudbrytaren för sovtaket (Bild 48,6) monterade.

Pendellampa Pendellampan kan sättas fast på avläggningshyllan så att den antingen lyser uppåt eller nedåt.

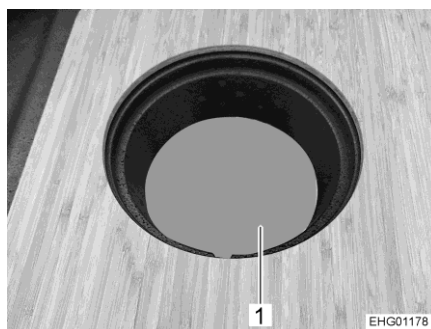

1 Lock

Bild 49 Locköppning för pendellampa

Sätta i pendellampa:

- Ta bort locket (Bild 49,1).

1 Öppning för pendellampa

Bild 50 Öppning för pendellampa

- Sätt i pendellampan i öppningen (Bild 50,1) (ljuset kan riktas antingen uppåt eller nedåt).
- Anslut pendellampans kabel till 12 V-uttaget (Bild 48,1).

5.9.4 Säkerhetsskydd

1 Luftsäck

Bild 51 Ingång utan säkerhetsskydd

1 Säkerhetsskydd

Bild 52 Ingång med säkerhetsskydd

Säkerhetsskyddet (Bild 52,1) sitter i öppningen till sovtaket och förhindrar att sovtakets luftsäck (Bild 51,1) hänger in i fordonet. Säkerhetsskyddet måste tas bort och förvaras på en säker plats innan du klättrar upp i sovtaket. Under körning kan säkerhetsskyddet sitta kvar.

5.9.5 Reparation av luftkammare i sovtakets vägg

Mindre skador (max. ca 2 till 3 cm) på luftkamrarna i sovtakets vägg kan repareras med reparationssatsen X GLOO 3DTEX för att återställa tätheten.

Det självhäftande reparationsmaterialet kan användas såväl invändigt som utvändigt.

Om en reparation endast är möjlig med en uppfälld sovtaksvägg krävs hjälp från en andra person som kan trycka mot luftkammaren från andra sidan.

Förbereda reparation:

- Rengör omfattande det skadade området på den lufttomma kammaren med den medföljande trasan. Låt det rengjorda området torka i ca 3 minuter och vidrör inte mer.
- Klipp till den självhäftande reparationslappen så att den är 3 cm större än det skadade området på alla sidor.
- Runda av hörnen på den självhäftande reparationslappen. Spetsiga hörn lossnar i förtid.

Utföra reparationen:

- Ta bort skyddsfilm från den självhäftande reparationslappen. Vidrör inte den självhäftande ytan.
- Placera den självhäftande reparationslappen på det skadade området utan att det skapas några bubblor och tryck på den.

- ▷ Vänta minst 2 timmar innan luftkammaren fylls efter reparationen. Full slutlig styrka för lagningen uppnås först efter 24 timmar.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för att bo i fordonet.

6.1 Centrallås

- ▷ Centrallåset låser förardörren, påbyggnadens bodelsdörr och den bakre plattformen.
- ▷ Centrallåset fungerar inte när batteri-brytaren på el-blocket är frånkopplad.

Bodelsdörrens låsfunktion drivs av bodelsbatteriet och är därför endast aktivt när batteri-brytaren på el-blocket är påslagen (se avsnitt 8.4).

Vid avställning av fordonet kopplas batteri-brytaren från. Centrallåset öppnar då endast förardörren (beroende på fordon även passagerardörren). Om fordonet är avställt måste bodelsdörren låsas upp manuellt med nyckeln.

- 1 Knapp "Låsa"
- 2 Knapp "Låsa upp"

Bild 53 Fjärrstyrning centrallås

6.2 Dörrar

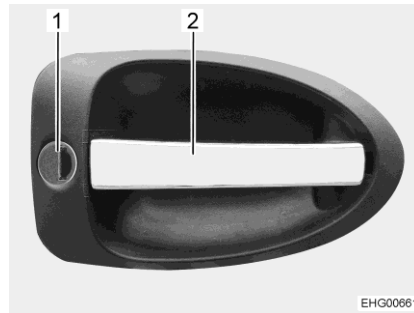

- ▶ Kör endast med stängda dörrar.

- ▷ Låsning av dörrarna kan förhindra att de öppnas av sig själva, t. ex. vid en olycka.
- ▷ Låsta dörrar förhindrar dessutom att någon kan komma in i fordonet utifrån t. ex. om du måste stanna vid en ljussignal. I en nödsituation kan det emellertid vara ett problem om dörrarna är låsta.
- ▷ Lås alltid dörrarna när du lämnar fordonet.

6.2.1 Bodelsdörr, utsida

- 1 Låscylinder
- 2 Dörrhandtag

Bild 54 Dörrlås (bodelsdörr, utsida)

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 54,1) och vrid den medurs tills dörrlåset låses upp.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
  - Drag i dörrhandtaget (Bild 54,2). Dörren är öppen.
- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 54,1) och vrid den moturs tills dörrlåset har låsts.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

6.2.2 Elektriskt stängningshjälp

Bodelsdörren är utrustad med en elektrisk stängningshjälp.

- Stänga:**
- Tryck bodelsdörren lätt inåt eller utåt tills låset kopplar in en gång. Den elektriska stängningshjälpen stänger bodelsdörren helt. Låset griper in i det andra spåret.

- ▷ Stängningshjälp låser inte dörren. Låsningen sker via centrallås eller mekaniskt på dörrlås.

6.2.3 RFID-Chip

Med RFID-chipet kan bodelsdörren låsas och låsas upp från utsidan.

Bild 55 RFID-Chip

Låsa upp/låsa:

- Håll RFID-chippet (Bild 55) på utsidan av sensorn i området för dörrhandtaget.

- ▷ Om bodelsdörren låses eller låsas upp via RFID-chippet lyser en lysdiod kort på sensorn.
- ▷ RFID-chippet har ingen effekt på fordonets centrallås!

6.2.4 Bodelsdörr, insida

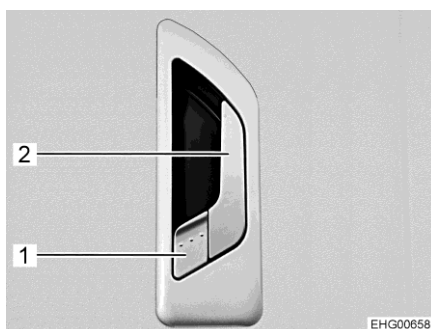

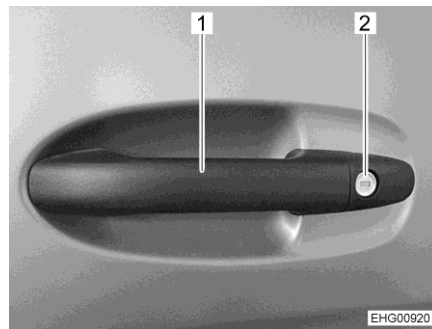
Bild 56 Dörrlås (bodelsdörr, insida)

- 1 Dörrhandtag, kort
- 2 Dörrhandtag, långt

Öppna: ■ Om dörrlåset är låst: Drag i det långa dörrhandtaget (Bild 56,2). Dörren är upplåst och öppen.

Låsa: ■ När dörren är stängd trycker du på det korta dörrhandtaget (Bild 56,1).

6.2.5 Förardörr, utsida

- 1 Dörrhandtag
- 2 Låscylinder

Bild 57 Dörrlås (förardörr, utsida)

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 57,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts upp.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.
  - Drag i dörrhandtaget (Bild 57,1). Dörren är öppen.
- Låsa:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 57,2) och vrid den ända tills dörrlåset har låsts.
  - Vrid tillbaka nyckeln till mitten igen och drag ur den.

6.2.6 Insektsskydd på bodelsdörr, utdragbart

- ▷ För tillbaka insektsskyddet helt innan bodelsdörren stängs.
- ▷ Ta tag i listen med båda händerna vid ut- och tillbakadragning. Detta förhindrar att listen fastnar i spåret.
- ▷ Tryck inte in några kroppsdelar eller föremål i insektsskyddets tyg.
- ▷ Håll hundar och katter borta från tyget.

- ▷ Om skador på tyget orsakas genom tredje part eller genom egna fel gäller inte garantin från påbyggnadsleverantörer.

- Dra ut:**
- Ta tag i listen med båda händerna och dra insektsskyddet jämnt ur dörrfästet.
  - Skjut insektsskyddet på den motstatta sidan från till anslaget.

- Föra tillbaka:**
- Ta tag i listen med båda händerna och för insektsskyddet med lätt tryck in i dörrfästet.

6.3 Utvändiga luckor

- ▷ Stäng och lås alla utvändiga luckor innan du startar.
- ▷ Öppna resp. stäng alla lås på luckan för att öppna och stänga den utvändiga luckan.

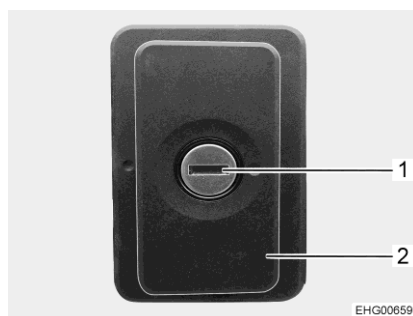
- ▷ Då fordonet lämnas ska samtliga luckor på utsidan stängas.

Luckorna som finns på fordonets utsida har enhetliga låscylindrar. Därför kan man öppna eller låsa dem med en och samma nyckel.

6.3.1 Lucklås, fyrkantigt

- ▷ Vid regn kan det komma vatten i det öppna lucklåset. Stäng därför låshandtaget.

- 1 Låscylinder
- 2 Låshandtag

Bild 58 Lucklås

- Öppna:**
- Stick in nyckeln i låscylindern (Bild 58,1) och vrid ett halvt varv moturs. Låshandtaget (Bild 58,2) frigörs.
  - Dra ut nyckeln.
  - Vrid låshandtaget moturs ett halvt varv. Nu är luckan öppen.
- Stänga:**
- Stäng utvändiga luckan helt.
  - Vrid låshandtaget ett halvt varv medurs. Lucklåset har nu hakats fast, det är dock inte låst.
  - Stick in nyckeln i låscylindern.
  - Låshandtaget trycks i med nyckeln insatt, nyckeln vrids ett halvt varv medurs. Låshandtaget är nu låst.
  - Dra ut nyckeln.

6.4 Vädra

- ▶ Syret i fordonet förbrukas genom att man andas eller av gasdrivna installerade apparater. Därför måste den förbrukade luften alltid ersättas. Därför finns det ventilation monterad i fordonet (t. ex. takluckor med ventilation). Täck aldrig för ventilationerna på in- eller utsidan, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fri från snö och löv. Risk för att kvävas föreligger på grund av den ökade CO₂-halten.

- ▷ I vissa väderleksförhållanden kan kondens bildas på metallföremål trots att man vädrar tillräckligt mycket (t. ex. skruvarna på chassigolvet).
- ▷ Karossöppningar (t. ex. kanterna på takluckan, eluttag, påfyllningsöppningar, luckor osv.) kan vara köldbryggor.

Kondensvatten

Se till att du alltid har en optimal luftcirkulation eller ventilation genom att vädra så ofta som möjligt. Endast om man vädrar tillräckligt mycket kan man förhindra att det bildas kondensvatten och som en konsekvens därav mögel om det är kyligt eller kallt ute. När värmeeffekten, luftspridningen och ventilationen anpassas till varandra fås ett behagligt rumsklimat under den kalla årstiden. För att förhindra drag skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspridningen i basfordonet stå på cirkulationsdrift.

Om fordonet står stilla en längre tid bör man vädra regelbundet, bl a för att undvika för kraftig uppvärmning på sommaren. Vädra därvid inte bara rummet utan även de utifrån tillgängliga förvaringsutrymmena. När fordonet ställs upp i ett stängt utrymme (t. ex. garage) ska även uppställningsplatsen vädras. Kondensvatten kan leda till att det bildas mögel.

6.5 Fönster

- ▷ Fönstrena är försedda med mörkläggningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät eller veckat insektsskydd. Mörkläggningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörkläggningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget. Plisségardinen och det veckade insektsskyddet består av tunt material. Dra försiktigt tillbaka plisségardinen eller insektsskyddet i handtaget till utgångsläget, håll i handtaget så att plisségardinen eller insektsskyddet inte skadas.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ Ta tag i mitten av kantlisten för att öppna eller stänga rullgardinerna. Om man inte tar i mitten på kantlisten kan rullgardinen klämmas eller skadas.
- ▷ När mörkläggningsrullgardinen eller plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen och fönstret. Fönstret kan skadas. Stäng därför mörkläggningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Ställ dessutom fönstret i läge for "kontinuerlig vädring".
- ▷ Stäng fönstren innan körningen påbörjas.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga fönstrena så mycket att fukt inte kan tränga in.

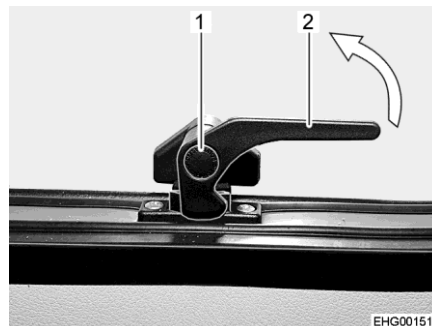

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla fönster vara stängda.
- ▷ Vid extrema väderleksförhållanden eller stora temperaturskillnader kan det bildas lite kondensvatten på insidan av de dubbla akrylglasrutorna. Rutan är så konstruerad, att kondensvattnet kan avdunsta igen om temperaturen ute stiger. Man behöver alltså inte vara rädd att akrylglasrutan tar skada av kondensvattnet.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.

6.5.1 Överkantshängt fönster med automatik-spärrar

- ▷ Öppna fönstret helt så att spärren lossas. Om spärren inte frigörs och fönstret trots det stängs finns det risk för att fönstret går sönder p.g.a. stora trycket.
- ▷ När de överkantshängda fönstren öppnas skall det göras utan att vridspänningar uppstår. Fönster skall öppnas och stängas med jämn kraft.
- ▷ Låsarmen har en låsknapp. Vid varje manövrering av låsarmen måste låsknappen tryckas in.

- 1 Låsknapp
- 2 Låsarm

Bild 59 Låsarm (läget "stängd")

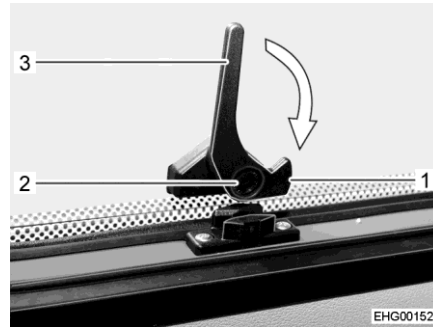
- 1 Automatik-spärr

Bild 60 Överkantshängt fönster med automatik-spärr

- Öppna:**
- Tryck på låsknappen (Bild 59,1) och håll den nedtryckt.
  - Sväng låsarmen (Bild 59,2) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
  - Öppna det överkantshängda fönstret till önskat läge. Automatik-spärren (Bild 60,1) hakar fast automatiskt.

Det överkantshängda fönstret låses i önskat läge.

- Stänga:**
- Öppna det överkantshängda fönstret så mycket att spärren frigges.
  - Stäng det överkantshängda fönstret.
  - Tryck på låsknappen (Bild 59,1) och håll den nedtryckt.
  - Sväng låsarmen (Bild 59,2) ett kvarts varv mot fönsterkarmen. Låsspaken på låsarmen sitter helt på fönsterlåsets insida.

- 1 Låsspak
- 2 Låsknapp
- 3 Låsarm

Bild 61 Låsarm (i läget "öppet")

Kontinuerlig vädring

Med hjälp av låsarmen kan man låsa det överkantshängda fönstret i två olika lägen:

- I läget "kontinuerlig vädring" (Bild 61)
- I läget "helt stängt" (Bild 59)

För att ställa det överkantshängda fönstret i läge för "kontinuerlig vädring":

- Tryck på låsknappen (Bild 61,2) och håll den nedtryckt.
- Sväng låsarmen (Bild 61,3) ett kvarts varv mot fönstrets mitt.
- Tryck upp det överkantshängda fönstret något.
- Vrid tillbaka låsarmen. För in låsspaken (Bild 61,1) på låsarmen i låsblocket.
- Släpp låsknappen (Bild 61,2).
- Kontrollera att låsknappen inte är intryckt, den ska säkra låsarmen.

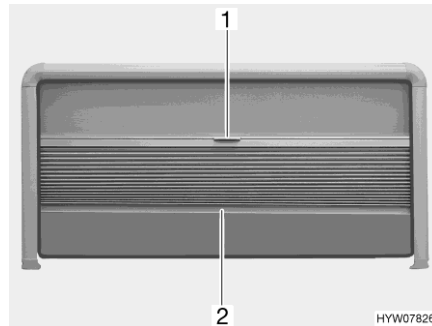
Det överkantshängda fönstret får inte stå i läget "kontinuerlig vädring" under körning.

Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om det överkantshängda fönstret står i läget "kontinuerlig vädring". Därför bör man stänga fönstret helt när det regnar.

6.5.2 Plisségardin och insektsnät

Fönstren är försedda med plisségardiner och insektsnät. Plisségardinen och insektsnätet sitter ihop.

- 1 Handtag
- 2 Kantlist

Bild 62 Plisségardin och insektsnät
(överkantshängt fönster)

Plisségardin Plisségardinen sitter i den övre fönsterramen.

Stänga: ■ Ta tag i mitten på plisségardinens kantlist (Bild 62,2) och dra försiktigt ned den.

Öppna: ■ Håll plisségardinens kantlist (Bild 62,2) i mitten och skjut upp plisségardinen försiktigt.

Insektsnät Insektsnätet finns i den övre fönsterramen.

Stänga: ■ Drag ned insektsnätet i handtaget (Bild 62,1).
■ Skjut insektsnätet steglöst.

Om insektsnätet inte dras ända ned kan plisségardinen dras ända ut till sidan på fönsterramen.

Öppna: ■ Drag upp insektsnätet helt, drag i handtaget (Bild 62,1).

6.5.3 Plisségardin för vindrutan och på förar-/passagerarfönstren

Bild 63 Låshandtag (passagerarfönster)

Bild 64 Plisségardin (passagerarfönster)

- Stänga:**
- Tryck in låshandtaget (Bild 63) och håll det intryckt.
  - Dra försiktigt plisségardinen till motsatt sida tills magnetlåset håller plisségardinen (Bild 64) på plats.
- Öppna:**
- Tryck in låshandtaget (Bild 63) och håll det intryckt.
  - Dra försiktigt tillbaka plisségardinen i låshandtaget.
  - Släpp låshandtaget. Låset måste haka fast.

6.6 Takluckor

Beroende på modell har fordonet takluckor med inbyggd ventilation. När en taklucka utan inbyggd ventilation är monterad sker ventilationen över takventiler.

- ▶ Ventilationsöppningarna till ventilationssystemet måste alltid vara öppna. Täck aldrig för ventilationerna, t. ex. med en vintermatta. Håll ventilationerna fria från snö och löv.

- ▷ Takluckorna är försedda med mörklägningsrullgardin eller plisségardin och insektsnät. Mörklägningsrullgardinen och insektsnätet går p.g.a. dragkraften automatiskt tillbaka till sitt utgångsläge igen när man lossar låsanordningen. För att denna fjäderanordning inte ska ta skada bör man alltid låta mörklägningsrullgardinen/insektsnätet långsamt gå tillbaka till utgångsläget.
- ▷ Ha inte rullgardinerna stängda över en längre tid; materialet slits ut.
- ▷ När mörklägningsrullgardinen resp. plisségardinen är helt stängd kan det, vid starkt solljus, bildas värmeansamlingar mellan mörklägningsrullgardinen/plisségardinen och takluckan. Takluckan kan skadas. Stäng därför mörklägningsrullgardinen/plisségardinen endast till 2/3 vid starkt solljus. Öppna takluckan något eller ställ den i ventilationsläge.
- ▷ Beroende på vädret ska man alltid stänga takluckorna så mycket att fukt inte kan tränga in.
- ▷ Gå inte på takluckorna.

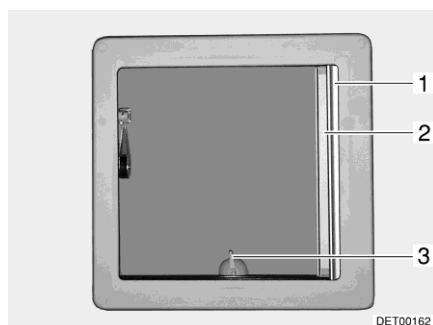
- ▷ Stäng takluckorna innan körningen påbörjas.
- ▷ Kontrollera låset till takluckorna innan resan påbörjas.

- ▷ Då fordonet lämnas ska alla takluckor vara stängda.
- ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för över takluckorna till 2/3 om fordonet står i starkt solljus.

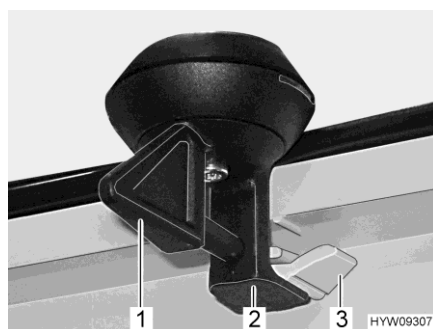
6.6.1 Uppfällbar taklucka

Den uppfällbara takluckan kan öppnas på ena sidan. Tre olika lutningsvinklar och ett ventilationsläge är inställbara.

- 1 Plisségardin
- 2 Insektsnät
- 3 Spak

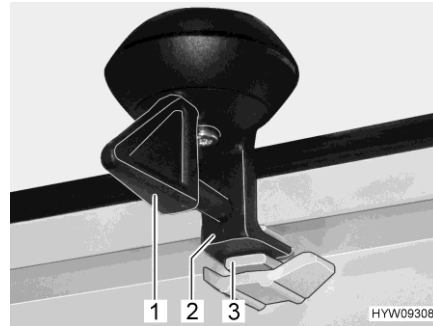
Bild 65 Uppfällbar taklucka

- 1 Spak
- 2 Lås
- 3 Spärr

Bild 66 Lås (uppfällbar taklucka)

- Fälla upp:**
- Vrid spaken (Bild 65,3 resp. Bild 66,1) ett kvarts varv.
  - Tryck upp den uppfällbara takluckan med spaken.
- Stänga:**
- Den uppfällbara takluckan dras neråt i spaken.
  - Vrid spaken ett kvarts varv. Låset (Bild 66,2) måste glida in i den nedre spärr (Bild 66,3).

- 1 Spak
- 2 Lås
- 3 Spår

Bild 67 Lås (ventilationsläge)

Låsa i ventilationsläge:

- Den uppfällbara takluckan dras neråt i spaken.
- Vrid spaken (Bild 67,1) ett kvarts varv. Låset (Bild 67,2) måste glida in i det övre spåret (Bild 67,3).

- ▷ Vid regn kan det komma in vatten i bodelen om den uppfällbara takluckan står i ventilationsläget. Därför skall den uppfällbara takluckan stängas helt.

Plisségardin

Plisségardinen kan stängas i valfritt läge vid öppen eller stängd uppfällbar taklucka.

Stänga:

- Drag ut plisségardinen (Bild 65,1) och släpp den i önskad position. Plisségardinen stannar i denna position.

Öppna:

- För tillbaka plisségardinen långsamt till utgångsläget med handtaget.

Insektsnät

- ▷ Insektsnätet kan skadas om det stängs när den uppfällbara takluckan är stängd. Därför får insektsnätet endast stängas när den uppfällbara takluckan är öppen.

Stänga:

- Drag ut insektsnätet (Bild 65,2) tills det hakar in i låset på motsatta sidan.

Öppna:

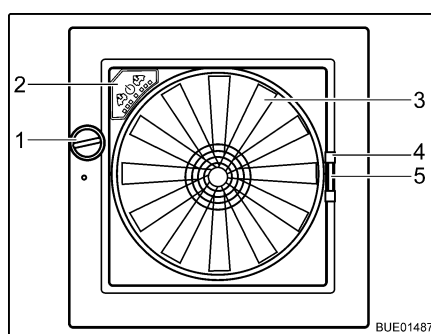
- Tryck lätt uppåt på insektsnätets list. Spärren lossas.
- Insektsnätet förs långsamt tillbaka till utgångsläget.

6.6.2 Taklucka med fläkt (tillval)

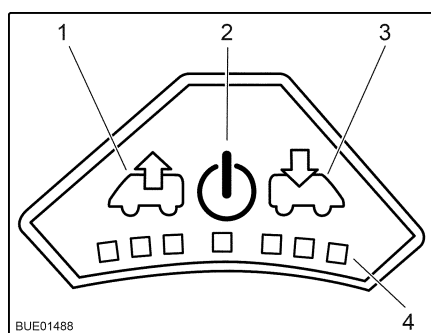
- ▷ För att skydda batteriet går fläkten tillbaka till nivå 1 efter en timme på nivå 6.

Takluckan är försedda med insektsnät, mörklägningsrullgardin och en inställningsbar fläkt för ventilation.

- 1 Vred
- 2 Reglage
- 3 Fläkt
- 4 Handtag (insektsskydd)
- 5 Handtag (mörklägningsgardin)

Bild 68 Taklucka Omni-Vent

- 1 Vädringsknapp
- 2 På/Av-knapp
- 3 Ventilationsknapp
- 4 Lysdioder

Bild 69 Fläkreglage

Öppna: ■ Vrid på vredet (Bild 68,1) tills önskad öppningsvinkel har nåtts.

Stänga: ■ Vrid på vredet (Bild 68,1) tills takluckan är helt stängd.

Insektsskydd Stänga och öppna insektsskyddet:

Stänga: ■ Dra insektsskyddet i handtaget (Bild 68,4) till motstående ramsida.

Öppna: ■ Tryck samman handtaget vid insektsskyddet. Spärren lossas.
 ■ För långsamt tillbaka insektsskyddet med handtaget.

Mörklägningsgardin Så här stängs och öppnas mörklägningsgardinen:

Stänga: ■ Tryck ihop mörklägningsgardinens handtag (Bild 68,5).
 ■ Dra ut mörklägningsgardinen till önskat läge och släpp den. Mörklägningsgardinen stannar i den här positionen.

Öppna: ■ Tryck ihop mörklägningsgardinens handtag.
 ■ Skjuta långsamt fram mörklägningsgardinen till utgångsläget.

- Fläkt** När takluckan är öppen kan kupén ventileras och vädras med fläkten (Bild 68,3) i 6 nivåer. Fläkten regleras via reglagen (Bild 68,2).
- Slå på:** ■ Tryck på På/Av-knappen (Bild 69,2). Fläkten går i komfortläge (vädring med lägsta fläktvarvtal).
- Avluftning:** ■ För att höja fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 69,1). Fläktvarvtalet i vädringsriktningen ökar en nivå. Lysdioderna (Bild 69,4) visar de olika nivåerna.
■ För att minska fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 69,3). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Ventilera:** ■ För att höja fläktvarvtalet: Tryck på ventilationsknappen (Bild 69,3). Fläktvarvtalet i ventilationsriktningen ökar en nivå. Lysdioderna (Bild 69,4) visar de olika nivåerna.
■ För att minska fläktvarvtalet: Tryck på vädringsknappen (Bild 69,1). Fläktvarvtalet minskar en nivå.
- Slå på förstärkningsfunktion:** ■ Tryck på ventilationsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta ventilationsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
■ Tryck på vädringsknappen i ca 3 sekunder. Fläkten växlar till den högsta vädringsnivån och går automatiskt tillbaka till den nivå som ställts in sedan tidigare efter ca 5 minuter.
- Slå från:** ■ Tryck på På/Av-knappen (Bild 69,2). Fläkten stannar och lamporna släcks.

6.7 Förvaringsutrymme

- ▶ Beakta säkerhetsanvisningarna (dekaler) som hänvisar till att ett utrymme inte kan användas som förvaringsutrymme (t. ex. gasflaskulåda eller utrymmen i närheten av elektriska ledningar).
- ▶ Beakta de högsta tekniskt tillåtna lastvikterna på fram- och bakaxeln samt den högsta tekniskt tillåtna lastvikten vid lastning (se avsnitt 3.2.3).
- ▶ I bodelen skall det inte finnas några vätskor som innehåller hälsofarliga gaser.
- ▶ Stäng fast vätskebehållaren och säkra den mot att den glider bort eller faller ned.
- ▶ Förvara tunga föremål alltid i fotutrymmet säker och säkrad mot bortglidning. Lättare föremål kan också förvara i högre liggande utrymmen.

- ▷ Förvara inga fuktiga kläder i skåpen eller förvaringsutrymmen.

- ▷ Vid förvaring av laster skall du tänka på, hur bra tillgängliga de olika föremålen skall vara och hur ofta de kommer att användas.

I fordonet finns det följande möjligheter till förvaring:

- Utrymmet mellan golvet (går att komma åt inifrån ut)
- Förvaringslådor
- Hängande hyllor

6.7.1 Skåpluckor med Comfort-tryckknapp

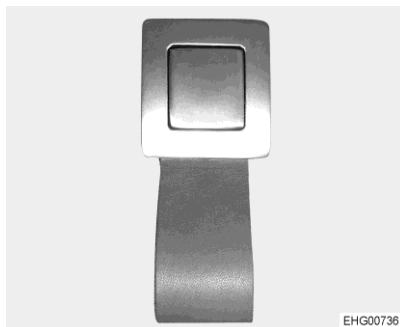

Bild 70 Comfort-tryckknapp med läderöglan

- Öppna:**
- Tryck på tryckknappen (Bild 70). Tryckknappen skjuts ut.
  - Ta tag i läderöglan och öppna skåpluckan.
- Stänga:**
- Stäng skåpluckan.
  - Tryck in tryckknappen så att den hakar i. När knappen har hakat i är skåpluckan ordentligt stängd.

6.7.2 Servicelucka i golvet

Serviceluckorna är tillgängliga från bodelen. Anordningen beror på modell.

Bild 71 Servicelucka (handtag sänkt)

Bild 72 Servicelucka (handtag utsvängt)

- Öppna:**
- Tryck nedåt på ena sidan av gripplattan (Bild 71). Handtaget (Bild 72) svängs upp.
  - Lyft serviceluckan uppåt.

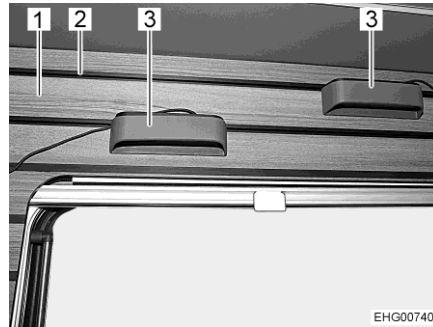
- ▶ Stäng serviceluckan igen så snart det går och sänk handtaget. Annars finns det risk för att du snubblar över det öppna golvförvaringsfacket eller handtaget som sticker ut.

- Stänga:**
- Placera serviceluckan i ramen i golvet.
  - Sväng ner med handtaget.

6.7.3 Multifunktionsvägg

- ▷ Före avfärd ska alla upphängningsbara element tas ned och förvaras på ett säkert sätt.

- 1 Multifunktionsvägg
2 Aluminiumprofil
3 Läslampa

Bild 73 Multifunktionsvägg med läslampor

Fordonets bodel är försedd med multifunktionsväggar som ser ut som bambu på flera ställen.

Multifunktionsväggarna har aluminiumprofiler där olika upphängningsbara element kan hängas upp.

Exempel på upphängningsbara element (urval):

- Läslampa
- Örtkruka
- Klädhängare
- Hylla

- ▷ De upphängningsbara elementen finns som tillbehör som en efterförsäljningsservice.

6.7.4 Installationsfack under golvet

- ▷ Installationsfacket under golvet inklusive den redan installerade installationen får endast belastas med maximalt 90 kg.

6.8 Fästskenor på tak (Airlines)

- 1 Taklucka
- 2 Fästskena

Bild 74 Fästskenor på tak (Airlines)

På taket i det bakre området finns fästskenor (Airlines) (Bild 74,2) fästa under takluckan (Bild 74,1). På dessa fästskenor kan extra bagage med en maximal vikt på 30 kg transporteras.

6.9 Bord

6.9.1 Bord i bodelen

- ▷ Förvara bordet i parkeringsläge före avfärd.

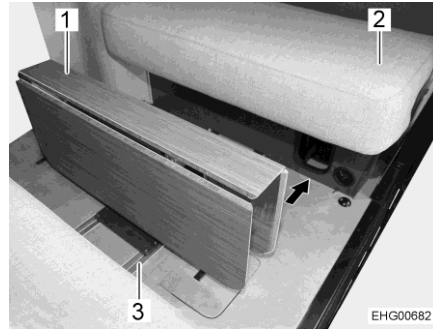

Bild 75 Låsspak bordsskiva

Bordsskivans båda delar kan fällas ihop oberoende av varandra. Dessutom kan bordet sänkas och användas som sängstomme.

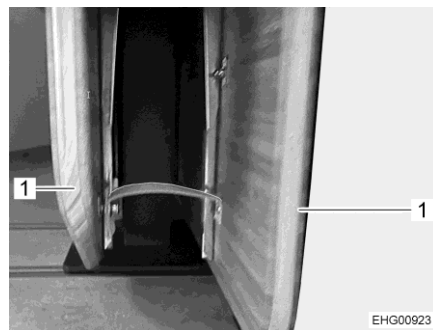
Bygga om till sängstomme:

- Tryck samtidigt på de båda låsspakarna (Bild 75) på undersidan av bordsskivshalvan och sväng bordsskivshalvan nedåt.
- Lås upp den andra bordsskivshalvan på samma sätt och sväng den nedåt.
- Lyft bordet något för att lossa låset och tryck sedan bordet helt nedåt.

- 1 Bord
- 2 Sittdyna
- 3 Skena

Bild 76 Bord (ihopfällt och sänkt)

- 1 Bordsskiva

Bild 77 Bordsskivor säkrade

Förvara bordet i transportläge:

- Fäll ihop och sänk bordet som ovan.
- Fixera bordsskivorna (Bild 77,1) (se Bild 77).
- Skjut bordet (Bild 76,1) på skenorna (Bild 76,3) i fordonsgolvet till den högra sittbänken. Tryck på bordsbenet för att göra detta.
- Lyft sittdynan (Bild 76,2) på den högra sittbänken.
- Skjut bordet under sittdynan.
- Sänk ned sittdynan på bordet så att bordet fixeras med hjälp av sittdynan.

Sätta upp bordet:

- Lyft sittdynan på den högra sittbänken.
- Dra bordet på skenorna i fordonsgolvet till fordonets mitt. Dra i bordsbenet för att göra detta.
- Dra upp bordet tills det hörbart klickar på plats.
- Fäll upp bordsskivshalvorna tills låset hakar i.

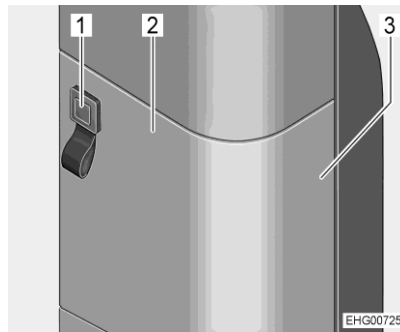
6.9.2 Skrivbyrå, hopfällbar

I högskåpet bakom passagerarstolen finns en hopfällbar skrivbyrå monterad.

Skrivbyråns egenskaper:

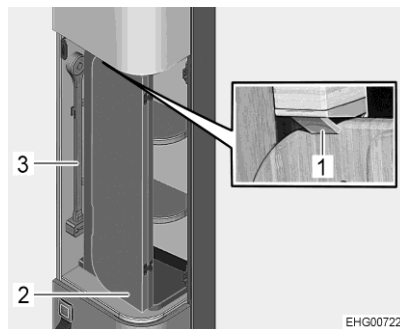
- Tvådelad arbetsskiva i bambu
- Läslampa med svanhals
- Eluttag 230 V
- USB-uttag

Som sittplats till skrivbyrån kan passagerarstolen användas. För detta måste passagerarstolen vridas 180°.

- 1 Tryckknapp
- 2 Mittersta skåpsdörren
- 3 Högskåp

Bild 78 Högskåp

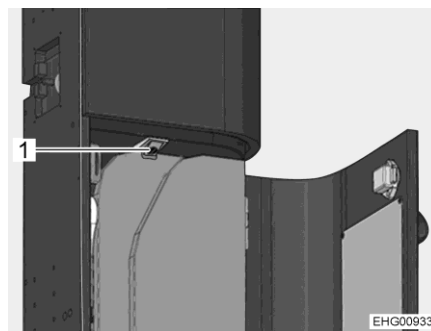

- 1 Hållare
- 2 Arbetsskiva (tvådelad)
- 3 Läslampa med svanhals

Bild 79 Skrivbyrå (infälld)

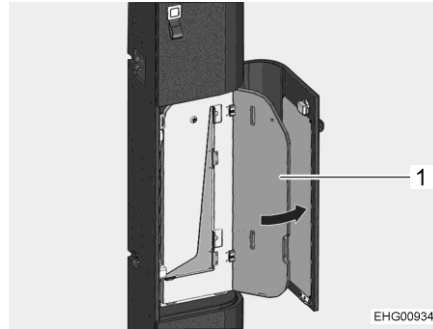
- ▷ Kontrollera att den mellersta skåpsdörren på högskåpet (Bild 78,3) är helt öppen innan skrivbyrån fälls ut. Annars kan den tvådelade arbetsskivan inte fällas ut.

- 1 Hållare

Bild 80 Låsa upp skrivbyrån

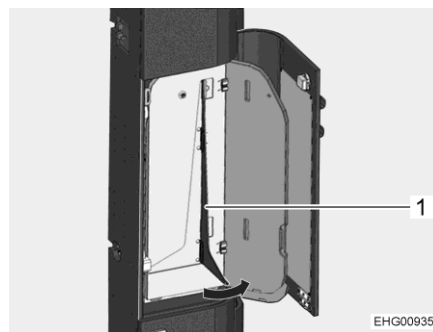
- Lås upp arbetsskivans hållare (Bild 80,1).

1 Arbetsskiva

Bild 81 Fälla ut skrivbyråns arbetsskiva

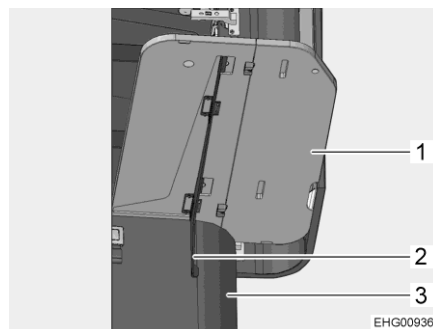
- Fäll ut arbetsskivan (Bild 81,1).

1 Stöd

Bild 82 Fäll ut stöd

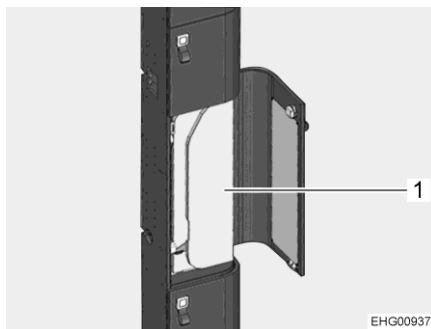
- Fäll ut arbetsskivans stöd (Bild 82,1).

1 Arbetsskiva
2 Stöd
3 Skåplucka

Bild 83 Fäll ner skrivbyråns arbetsskiva

- Fäll ner arbetsskivan (Bild 83,1) och stöd den med stödet (Bild 83,2) på skåpluckan (Bild 83,3).

1 Arbets-skiva

Bild 84 Fälla in skrivbyrå

- Utför allt i omvänd ordning för att fälla in skrivbyrån. Skjut in arbets-skivan (Bild 84,1) bakom hållarna.

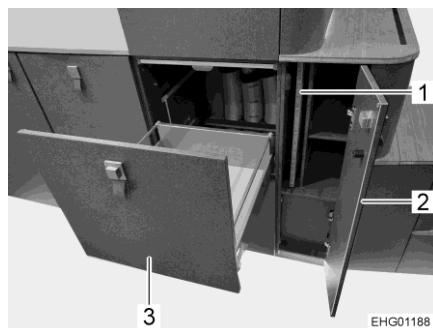
6.9.3 Diskbänksförlängning kök

- ▷ Ta bort diskbänksförlängningen och förvara den på ett säkert ställe före avfärd.

Med hjälp av en monteringsbar diskbänksförlängning kan ytterligare förvaringsplats och arbetsyta skapas i köket. Diskbänksförlängningen är monterad över en draglåda intill trappan.

När diskbänksförlängningen inte används förvaras den i förvaringsfacket.

1 Diskbänksförlängning
2 Förvaringsfack
3 Draglåda

Bild 85 Förvaringsfack/draglåda

Montera diskbänksförlängningen:

- Öppna förvaringsfacket (Bild 85,2).
- Ta ut diskbänksförlängningen (Bild 85,1) från förvaringsfacket.
- Stäng förvaringsfacket.
- Dra ut draglådan (Bild 85,3) helt.

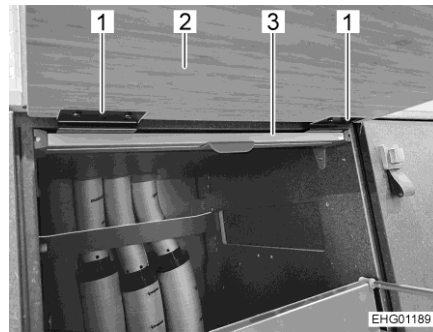

Bild 86 Vinkelfäste

- 1 Vinkelfäste
- 2 Diskbänksförlängning
- 3 Aluminiumprofil

- Sätt diskbänksförlängningens (Bild 86,2) två vinkelfästen (Bild 86,1) över aluminiumprofilen (Bild 86,3).

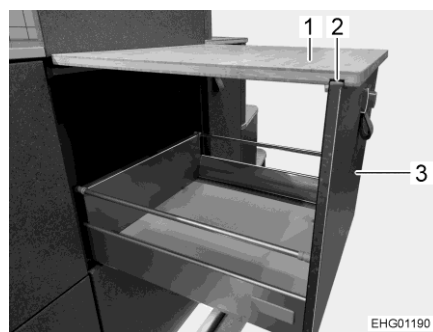

Bild 87 Skåra (diskbänksförlängning)

- 1 Diskbänksförlängning
- 2 Skåra
- 3 Draglåda

- Placera diskbänksförlängningen (Bild 87,1) på draglådan (Bild 87,3) så att draglådans frontpanel hakar i diskbänksförlängningens skåra (Bild 87,2).

*Ta undan
diskbänksförlängningen:*

- Lyft upp diskbänksförlängningen (Bild 87,1) lätt.
- Lossa diskbänksförlängningen (Bild 86,2) från aluminiumprofilen (Bild 86,3). Det gör du genom att ta bort de två vinkelfästena (Bild 86,1) från aluminiumprofilen.
- Skjut in diskbänksförlängningen (Bild 85,1) i förvaringsfacket (Bild 85,2).
- Stäng förvaringsfacket.
- Stäng draglådan (Bild 85,3).

6.10 Belysning

Flera LED-remsor (omgivningsbelysning) och infällda spotlights (arbetsbelysning) finns monterade i fordonet. Dessutom kan pendellampor och läslampor installeras på olika platser efter behov (strömförsörjning via ljusuttag).

All belysning kan styras individuellt via HYMER Connect-appen eller 7"-panelen och olika ljusscenarier kan sparas.

Multiljusbrytare (Bild 88) finns också installerade i fordonet på olika ställen, med vilka lamporna kan tändas och släckas individuellt.

Bild 88 Multiljusbrytare (exempel)

Förklaring till brytarsymbolerna för multiljusbrytaren ges i tabellen nedan.

Brytarsymbol	Betydelse
	Huvudsljusbrytare (stänger av all belysning)
	Pendellampa
	Infällda spotlights / entréljus / LED-remsor i sovtaket
	Sockelbelysning kök / baldakinbelysning
	Lampa i trappområde / arbetsbelysning i kök / LED-remsor markis (tillval)
	Trappbelysning

Handhavande Lamporna kan tändas, släckas och dimmas med ljusbrytarna.

- Tända en lampa: Tryck kort på ljusbrytaren.
- Dimma en lampa: Håll in ljusbrytaren till önskad ljusstyrka uppnås. Förändringen av ljusstyrkan fortsätter i samma riktning som den senaste inställningen. För att ändra "riktningen" släpp kort knappen, håll den sedan intryckt tills önskad ljusstyrka uppnås.
- Släcka en lampa: Tryck kort på ljusbrytaren.

6.10.1 Pendellampa

- ▷ Ta bort alla pendellampor och förvara dem på ett säkert ställe före avfärd.

Pendellampan kan sättas upp på olika platser i fordonet efter behov:

- i taket över sittgruppen i bodelen
- i en öppning i golvet i sovdelen

Om pendellampan används i öppningen i golvet i sovdelen kan man välja att placera den så att den antingen lyser uppåt eller nedåt.

Bild 89 Pendellampa

- 1 12 V-uttag
- 2 USB-C-uttag
- 3 USB-A-uttag

Bild 90 Kombinerat uttag för lampor och USB

- Sätt upp pendellampan (Bild 89) på önskad plats.
- Anslut pendellampans kabel till närmsta 12 V-uttag (Bild 90,1).
- Tänd pendellampan med tillhörande ljusbrytare (symbol: .

- ▷ Ytterligare pendellampor kan, efter önskemål, läggas till som originaltillbehör som en efterförsäljningsservice. Alla pendellampor slås till och från via en brytare.

6.10.2 Flyttbar läslampa

- ▷ Ta bort alla flyttbara läslampor och förvara dem på ett säkert ställe före avfärd.

Flyttbara läslampor kan, om man vill, hängas på multifunktionsväggens hängskenor.

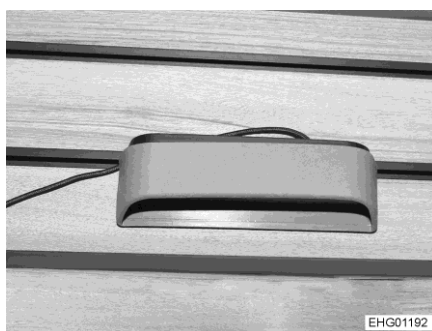

Bild 91 Flyttbar läslampa

- Häng den flyttbara läslampan (Bild 91) på önskad plats på hängskenorna.
- Anslut den flyttbara läslampans kabel till närmsta kombinerade 12 V/USB-uttag (Bild 90).
- Slå på den flyttbara läslampan med tillhörande strömbrytare.

- ▷ Ytterligare flyttbara läslampor kan, efter önskemål, läggas till som originaltillbehör som en efterförsäljningsservice.

6.10.3 Läslampa med svanhals på skrivbyrån

Den utfällbara skrivbyrån bakom passagerarstolen är utrustad med en läslampa med svanhals, med en USB-port i foten.

1 Brytare

Bild 92 Läslampa med svanhals

- Flytta läslampan med svanhals till önskat läge.
- Tryck på brytaren (Bild 92,1) på läslampan med svanhals som finns på lamphuvudets ovansida.

6.11 Ombyggnad av sittgrupp till extrasäng

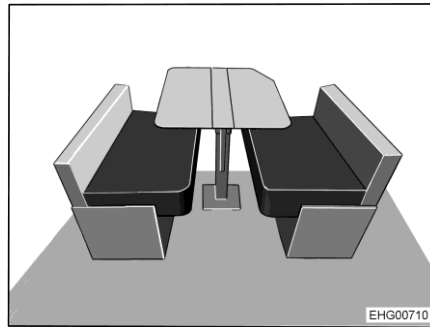

Bild 93 Före ombyggnaden

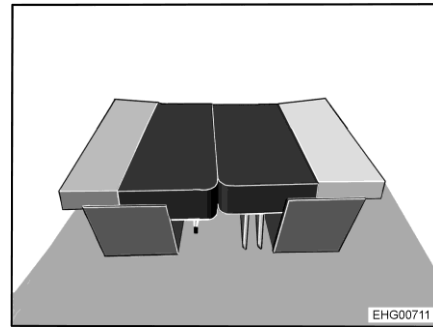

Bild 94 Efter ombyggnaden

- Fäll ner bordsskivshalvorna och sänk ned bordet (se avsnitt 6.9.1).
- Skjut bordet på skenorna i fordonsgolvet en liten bit till den högra sittbänken. Tryck på bordsbenet för att göra detta.
- Lyft sittdynan på den högra sittbänken, dra den mot mitten och lägg den på bordet.
- Lyft sittdynan på den vänstra sittbänken, fäll ut stödbenen, dra sittdynan mot mitten och lägg ner den.
- Ta bort ryggdynorna på den högra och vänstra sittbänken. Det gör du genom att dra i öglan (längst ner på ryggdynan) tills ryggdynan lossnar från sitt fäste.
- Lägg ryggdynan mellan sittdynan och ytterväggen (Bild 94).

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets gasanläggning.

Användning av fordonets gasdrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

7.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Operatören av gasanläggningen är ansvarig för genomförande av återkommande kontroller och för innehållande av underhållsintervallen.
- ▶ Innan resan påbörjas och innan fordonet lämnas, eller om de gasdrivna apparaterna inte används, ska alla gasavstängningsventiler och huvudavstängningsventilen på gasflaskan alltid stängas.
- ▶ Vid tankning, på färjor eller i garage måste alla gas- och dieseldrivna apparater stängas av. Explosionsrisk!
- ▶ När en apparat drivs med gas får apparaten inte tas i drift i slutna utrymmen (t. ex. garage). Förgiftnings- och kvävningrisk!
- ▶ Låt endast en auktoriserad fackverkstad underhålla, reparera eller ändra gasanläggningen.
- ▶ Innan gasanläggningen tas i drift skall den kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad enligt de nationella bestämmelserna. Detta gäller även för oregistrerade fordon. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för kontroll av ändringar av gasanläggningen.
- ▶ Även gstryckregulatorn, gasslangarna och avgasrören ska kontrolleras. Gstryckregulatorn och gasslangarna måste bytas ut i enlighet med de nationella fastlagda fristerna (senast efter 10 år). Fordonets ägare ansvarar för att detta görs.
- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Till de ineliggande anslutningsförbindelserna får du endast ansluta apparat som är avsedda för det. Du får inte använda någon apparat i bilen, om den är ansluten till en av de ineliggande anslutningsförbindelserna.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Förbjudet att laga mat under körning.
- ▶ Använd inte gasdrivna köksapparater för uppvärmning.
- ▶ När spisen inte används: Stäng spisens gasavstängningsventil och huvudavstängningsventilen på gasflaskan och sätt på skyddskåpan.
- ▶ Tändsäkringarna måste stänga inom en minut efter att gaslågan slocknat. När den stängs hör man ett klickande ljud. Kontrollera funktionen regelbundet.

- ▶ De installerade gasapparaterna är endast avsedda för gasol, butangas eller en blandning av dessa. Gastryckregulatorn såväl som alla fast installerade gasapparater är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Gasol kan förgasas upp till -42 °C, butangas, å andra sidan, kan bara förgasas upp till 0 °C. Vid lägre temperaturer existerar inte längre något gastryck. Butangas lämpar sig alltså inte för vinterdrift.
- ▶ Gasboxen är på grund av sin funktion och konstruktion ett utåt öppet utrymme. Den seriemässigt inbyggda ventilationen får inte täckas över eller blockeras. Då kan inte läckande gas avledas ut i det fria.
- ▶ Gasboxen får inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Säkra gasboxen mot obehörig åtkomst. Lås åtkomsten till den.
- ▶ Man måste omedelbart kunna komma åt flaskans huvudavstängningsventil.
- ▶ Gasdrivna apparater som är byggda för annat gastryck än 30 mbar får ej anslutas.
- ▶ Avgasröret måste vara tätt och fast slutet på värmare och kamin. Avgasröret får inte uppvisa några skador.
- ▶ Avgaser måste obehindrat kunna strömma ut i det fria och friskluft måste obehindrat kunna flöda in. Därför ska skorstenen och insugningsöppningarna hållas rena och fria (t. ex. från snö och is). Det får inte ligga några snövallar runt fordonet.

7.2 Gasflaskor

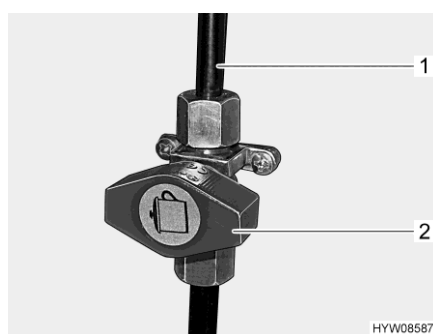

- ▶ Hantera fulla eller tömda gasflaskor utanför fordonet, endast med stängd huvudavstängningsventil och påsatt skyddskåpa.
- ▶ Gasflaskor får endast medföras i gasboxen.
- ▶ Ställ upp gasflaskorna lodrätt i gasboxen.
- ▶ Surra fast gasflaskorna så att de varken kan vridas eller välta.
- ▶ Anslut gasslangen utan spänning till gasflaskan.
- ▶ Sätt alltid på skyddskåpan när gasflaskorna inte är anslutna till gasslangen.
- ▶ Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan innan gastryckregulatorn eller gasslangen avlägsnas från gasflaskan.
- ▶ Skruva beroende på anslutningen av gasslangen för hand eller med en lämplig specialnyckel från gasflaskan och skruva tillbaka den på gasflaskan igen. Fastskruvningen på gasflaskan är i regel vänstergängad. Dra först åt för hand och använd sedan glasflasknyckeln från tillbehörshandeln.
- ▶ I fordon får endast speciella gastryckregulatorer med säkerhetsventil användas. Det får inte användas några andra gastryckregulatorer; de uppfyller inte kraven.
- ▶ Vid temperaturer under 5 °C ska en avfrostningsanläggning (anti-frost) för gastryckregulatorer användas.
- ▶ Använd max 5 kg-gasflaskor. (Storleken på glasflaskorna kan variera beroende på land.)
- ▶ Blockera aldrig ventilationsöppningarna i golvet under gasflaskorna.

- ▷ Fastskruvningarna på gasflaskan är i regel vänstergängade.
- ▷ Gastrycket för gas-installationer måste reduceras till 30 mbar.
- ▷ Ej justerbar gastryckregulator med säkerhetsventil skall anslutas direkt på flaskventilen.
- ▷ Gastryckregulatorn reducerar gasflaskans gastryck till gasapparaternas driftstryck.
- ▷ Tillbehörshandeln tillhandahåller lämpliga Euro-fyllset resp. Euro-flaskset för att fylla på och ansluta gasflaskorna i olika europeiska länder.
- ▷ Mer information får du hos din återförsäljare eller ditt serviceställe.

7.3 Gasavstängningsventil

- 1 Ledning
- 2 Gasavstängningsventil

Bild 95 Gasavstängningsventil gasspis

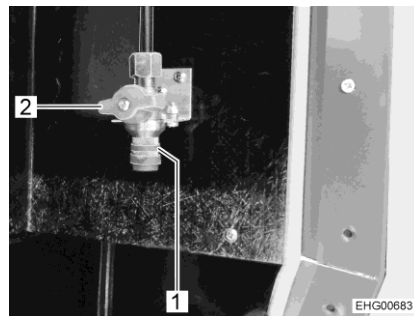
I fordonet finns en gasavstängningsventil (Bild 95,2) för varje gasspis. Gasavstängningsventilen finns under diskbänken.

- Öppna:** ■ Ställ gasavstängningsventilen parallellt med den ledning (Bild 95,1) som går till gasspisen.
- Stänga:** ■ Ställ gasavstängningsventilen diagonalt med den ledning (Bild 95,1) som går till gasspisen (Bild 95).

7.4 Extern gasanslutning (tillval)

- ▶ Endast gasförbrukare som har passande adapter skall anslutas till den externa gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast externa gasförbrukare som är konstruerade för ett drifttryck på 30 mbar.
- ▶ Säkerställ att ingen gas läcker ut från anslutningen när anslutningen har gjorts och gasavstängningsventilen har öppnats. Om otäthet föreligger i den externa gasanslutningen strömmar gas ut i det fria. I sådant fall skall gasavstängningsventilen och huvudavstängningsventilen på gasflaskan stängas omedelbart. Den externa gasanslutningen skall kontrolleras av auktoriserad fackverkstad.
- ▶ När en extern gasförbrukare ansluts får ingen gnistbildning förekomma i närheten av extern gasanslutningen.
- ▶ Anslut endast en gasförbrukningsenhet till den externa gasanslutningen. Använd inte den externa gasanslutningen som matning (anslutning av ytterligare en gasflaska).
- ▶ Använd inte den externa gasanslutningen för att fylla på gasflaskor. Beakta uppgifterna på hänvisningsetiketten på den externa gasanslutningen.

- 1 Anslutningsställe
- 2 Gasavstängningsventil

Bild 96 Extern gasanslutning
(gasavstängningsventilen
stängd)

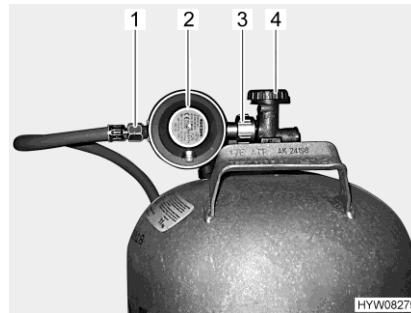
Den externa gasanslutningen sitter i gasboxen (fordonets högra sida).

- Anslut den externa gasapparaten till anslutningar (Bild 96,1).
- Öppna gasavstängningsventilen (Bild 96,2).

7.5 Byta ut gasflaskor

- ▶ Öppna lågor är inte tillåtna när gasflaskorna byts ut, rök inte.
- ▶ Efter byte av gasflaskan skall kontrolleras att anslutningsställena är täta. Anslutningar skall sprayas in med läckagespray. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

- 1 Gasslang
- 2 Gastrycksregulator
- 3 Mutter
- 4 Huvudavstängningsventil

Bild 97 Anslutning gasflaska

- Öppna luckan till gasboxen.
- Stäng huvudavstängningsventilen (Bild 97,4) på gasflaskan. Beakta pilriktningen.
- Håll fast gastryckregulatorn (Bild 97,2) och öppna muttern (Bild 97,3) (vanligen vänstergänga).
- Tag bort gastryckregulatorn med gasslangen (Bild 97,1) från gasflaskan.
- Lossa fästremmarna och tag ut gasflaskan.
- Ställ den fulla gasflaskan i gasboxen.
- Fäst gasflaskan med fästremmarna.
- Sätt gastryckregulatorn (Bild 97,2) med gasslangen (Bild 97,1) mot gasflaskan och dra åt muttern (Bild 97,3) (vanligen vänstergänga). Dra först åt för hand och använd sedan glasflasknyckeln från tillbehörshandeln.
- Stäng luckan till gasboxen.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets elektriska anläggning. Användning av bodelens eldrivna apparater beskrivs i kapitel 9.

8.1 Allmänna säkerhetsanvisningar

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Alla elektriska apparater (t. ex. mobiltelefoner, radioapparater, TV-apparater eller DVD-spelare) som eftermonteras i fordonet och som används under körning måste ha en CE-märkning och vara verifierbart testade i enlighet med DIN VDE 0100 721. Kontakta en auktoriserad fackverkstad för mer information.

Endast på så sätt kan fordonets funktionssäkerhet garanteras under resan. Annars kan det hända att airbagen aktiveras eller fordonselektroniken störs.

- ▷ Den kan uppstå fördröjningar vid avgivande eller vidarekoppling av elektriska impulser efter fordonets start.
Basfordonets styrning friger signal D+ först när motorn har nått sin fulla effekt. Detta kan dröja upp till 15 sekunder vid exempelvis en kallstart vintertid.
Av denna anledning avges varningssignaler (som varning om att fotsteget är utfällt) ibland med fördröjning.
Även den automatiska infällningen av en SAT-antenn kan fördröjas.
- ▷ Koppla dock för säkerhets skull ifrån 230 V-anslutningen och drag in antennerna som skydd för elapparaterna vid åskväder.

8.2 Begrepp

Vilospänning

Vilospänningen är batteriets spänning i viloläge, dvs att ström ej tas ut och att batteriet ej laddas.

- ▷ För mätningen måste batteriet ha vilat ett tag. Vänta därför ca 2 timmar efter senaste laddningen eller senaste strömutfäst från förbrukare innan vilospänningen mäts.

Viloström

Några elektriska förbrukare som t. ex. kontrollampor, TV-anläggning eller USB-utfäst behöver ständigt elektrisk ström; det är apparater i standby-läge, som använder viloström. Denna viloström flyter även när apparaten är frånkopplad.

Djupurladdning

Djupurladdning av batteriet sker om batteriet laddas ur fullständigt genom tillkopplade förbrukare och viloströmmen sjunker under 12 V.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet.

- Kapacitet** Som kapacitet betecknas den mängd elektricitet som ett batteri kan lagra. Batteriets kapacitet anges i amperetimmar (Ah). I regel används det s.k. K20-värdet.
- K20-värdet anger hur mycket ström ett batteri kan ge ifrån sig under en period på 20 timmar utan att det skadas.
- Om ett batteri t. ex. kan ge 4 ampere i 20 timmar har det en kapacitet på $4 \text{ A} \times 20 \text{ h} = 80 \text{ Ah}$.
- När det flyter mer ström, minskas batteriets urladdningstid proportionellt till det.
- Yttre omständigheter som temperatur och ålder förändrar batteriets lagringskapacitet. Kapacitetsangivelserna gäller nya batterier som drivs i rumstemperatur.

- ▷ Beroende på batteritypen har kapacitetsangivelserna en omräkningsfaktor på 1,3 till 1,7 (den faktiska kapaciteten reduceras med detta värde).
- ▷ Ett praktiskt exempel visas i avsnittet 8.3.4.

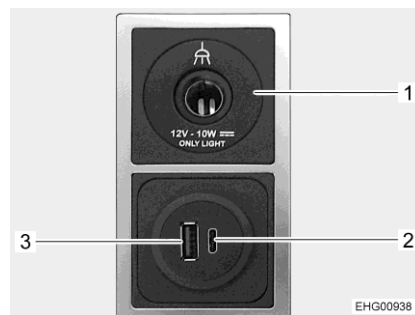
8.3 12 V-nät

- ▷ Till 12 V-nätets eluttag får endast apparater med maximalt 10 A anslutas.
- ▷ Till USB-uttag får endast apparater med maximalt 2,5 A anslutas.

8.3.1 Uttag

I fordonet finns det flera uttag för användning och laddning av elektriska apparat. Uttagen kan vara inbyggda separat eller i kombination.

- 1 12 V-uttag
- 2 USB-C-uttag
- 3 USB-A-uttag

Bild 98 Kombinerat 12 V/USB-uttag

- USB-uttag** Fordonet är som standard utrustat med en eller flera USB-uttag. USB-uttagen har vardera ett USB-A-kontakt (Bild 98,3) och ett USB-C-kontakt (Bild 98,2). Med USB-uttagen kan du ladda batteriet för apparater med en laddningsström på upp till 3,6 A.

- 12 V-uttag** Flyttbara läslampor och pendellampor kan anslutas till 12 V-uttaget (Bild 98,1).
Endast en flyttbar läslampa/pendellampa från Hymer får anslutas till 12 V-uttaget (Bild 98,1). Apparater från andra företag kan skadas.

- 230 V-uttag** Vanliga hushållsapparater kan ansluta till 230 V-uttaget.

8.3.2 Startbatteri

Startbatteriet tjänar till start av motorn och försörjer basfordonets elektriska förbrukare samt extraapparater som radio, navigationssystem eller centrallås med spänning.

- ▷ Djupurladdning skadar batteriet. Det kan leda till deformationer, värmeutveckling och brännskador.
- ▷ Om ett batteri med syrafyllning är urladdat kan det frysa vid minusgrader. Då förstörs batteriet.
- ▷ Batteriet skall efterladdas i god tid.

På sikt djupurladdas startbatteriet av vilostrom (apparater i standby-läge). Apparater i standby-läge är t. ex. extra apparater som radio, larmsystem, navigationssystem eller centrallås. Apparater i standby-läge laddar ur startbatteriet när fordonets motor är avstängd.

Vid låga utetemperaturer minskar den tillgängliga kapaciteten.

- Ladda** För säkerhetsanvisningar och uppgifter om laddning av startbatteriet, se basfordonets instruktionsbok.

- Monteringsställe** Startbatteriet är monterat under en golvplatta i förarhytten.

8.3.3 Bodelsbatteri (HYMER Smart-Battery-System)

HYMER Smart-Battery-System finns installerat i fordonet med fyra litiumbatterier.

- ▷ Gör inga ändringar i fabriksinstallationen av bodelsbatteriet.
- ▷ Öppna inte bodelsbatteriet.
- ▷ Observera rekommenderad arbetstemperatur mellan 15 och 25 °C. Mer information om driftstemperaturen finns i tillverkarens instruktionsbok.
- ▷ Ladda batterisystemet helt en gång var 6:e månad.
- ▷ Koppla bort det el-blocket under installation och underhåll.
- ▷ När man installerar och arbetar på ledningarna, ta bort säkringarna mellan startbatteriet och bodelsbatteriet.
- ▷ Om batterikapacitetsindikatorn inte når upp till 100 %, efter en längre tid, kontakta kundtjänst.
- ▷ Transportera och kassera endast bodelsbatteriet enligt tillverkarens anvisningar.
- ▷ Beakta tillverkarens instruktionsbok.

- ▷ Resan skall påbörjas endast med fulladdat bodelsbatteri. Bodelsbatteriet ska laddas minst 20 timmar innan resan påbörjas.
- ▷ Utnyttja varje möjlighet som finns för att ladda bodelsbatteriet medan du är på väg.
- ▷ Efter resan skall bodelsbatteriet laddas upp helt.
- ▷ Ladda upp bodelsbatteriet helt före och efter en avställning.
- ▷ Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet vid avställning och kontrollera spänningen regelbundet.

Bodelsbatteriet har en livstid på upp till 10 år när det används korrekt. Det är utrustat med en skyddsfunktion mot överbelastning och djupurladdning.

Då fordonet inte är anslutet till en 230 V-försörjning, eller 230 V-försörjningen är avstängd, försörjer bodelsbatteriet bodelen med 12 V likspänning. Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare som till exempel radio eller lampor drivas under en längre tidsperiod utan 230 V-försörjning.

Tekniska data bodelsbatteri

Nominell spänning	12,8 V DC
Battericeller	LiFePO4
Användbar litiumkapacitet	80 Ah/1024 Wh
Antal cykler vid ett temperaturintervall på mellan 1 °C och 25 °C	3 000 fulla cykler (därefter 80 % återstående kapacitet)
Antal cykler vid ett temperaturintervall mellan 0,3 °C och 25 °C	> 5 000 fulla cykler (därefter 80 % återstående kapacitet)
Kontinuerlig laddnings-/urladdningsström	Max. 80 A
Vikt	9,9 kg
Drifttemperatur (laddning)	-30 °C till +60 °C (integrerat värmesystem aktivt mellan -30 °C och +10 °C)
Drifttemperatur (urladdning)	-20 °C till +60 °C
Skyddsfunktion	Överström, överspänning, kortslutning, överladdning, djupurladdning, skydd mot omvänd polaritet, temperaturskydd

Monteringsställe Bodelsbatteriet är monterat under golvluckan bakom förar-/passagerarstolen.

Indikering Batterisystemets spännings- och laddningsinformation visas på 7"-panelen.

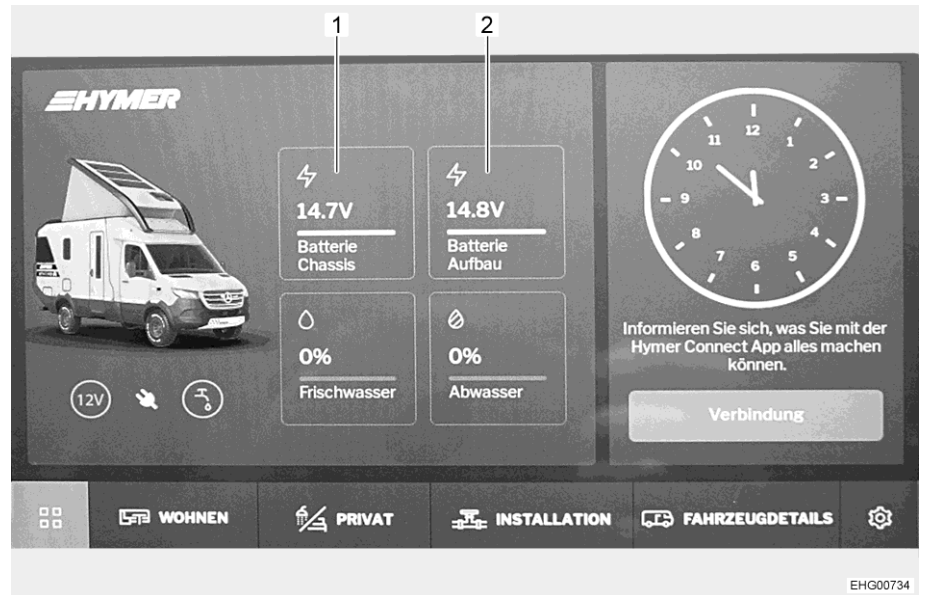

Bild 99 Startskärm 7"-panel

- 1 Spänningsvisning startbatteri
- 2 Spänningsvisning bodelsbatteri

Startskärmen visar spänningen för startbatteriet (Bild 99,1) och status för bodelsbatteriet (Bild 99,2).

Genom att navigera på displayen går det att ta fram ytterligare information om startbatteriet och bodelsbatteriet.

Visning av övergripande laddningstillstånd (SoC)

Det övergripande laddningstillståndet visas på 7"-panelen och i huvudmenyn Fordonsdetaljer (Bild 99) under BOS-batteri. Det övergripande laddningstillståndet kallas "State of Charge" (SoC). Värdet på SoC anges i procent och visas även som ett stapeldiagram.

Ladda

Bodelsbatteriet får endast laddas via det inbyggda el-blocket. Fordonet ska för detta anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas. Efter återuppstart eller längre stillastående ska batterisystemet laddas helt.

- ▷ Vid temperaturer på under 0 °C har bodelsbatteriet lägre ingångsström. Vid ca -15 °C flyter ingen ström alls. Bodelsbatteriet kan inte laddas längre.

- ▷ Om bodelsbatteriet laddas med en "intelligent" laddare med underhållsladdningsfunktion, kan laddaren vara ansluten till batteriet under hela avställningen och vara påslagen.

Urladdning Genom viloströmmen (strömförbrukning i standby) som ständigt används av vissa elektriska förbrukare urladdas bodelsbatterierna.

Ett äldre batteri har ej längre full kapacitet.

Ju fler elektriska förbrukare som är anslutna desto snabbare förbrukas bodelsbatteriets energireserv.

- ▷ Återställ batteriet efter en djupurladdning.

Förvaring

Ladda upp batterisystemet helt innan det förvaras och koppla loss det från el-blocket (stäng av batteri-brytaren på det el-blocket).

Kontrollera laddningsstatusen på bodelsbatteriets display efter senast 6 månader. Vid avstängd batteri-brytare kan bodelsbatteriets laddningsstatus sjunka ner till ca 40 till 80 %. Slå på batteri-brytaren på el-blocket för att kontrollera laddningsstatusen. Efterladda batteriet vid behov.

Vid behov ska bodelsbatteriet, vid längre förvaringsperioder, laddas och laddas ur flera gånger för att uppnå maximal effekt för batterisystemet.

Förvara batterisystemet torrt, svalt och välventilerat.

Observera rekommenderad förvaringstemperatur mellan 10 och 20 °C. Ytterligare information om lagertemperaturen finns i instruktionsboken från tillverkaren.

Batteribyte

- ▷ Vid batteribyte ska endast batterier användas som motsvarar laddarens min. kapacitet. Beakta den separata bruksanvisningen till laddaren. Batterier med för låg kapacitet blir mycket varma under laddningen. Explosionsrisk!

Vid byte av bodelsbatteriet skall endast batterier av samma typ och samma kapacitet användas. Bodelsbatterier måste ha en kapacitet på minst 80 Ah.

Använd endast batterier som står till förfogande för en karakteristisk laddningskurva. Den karakteristiska laddningskurvan måste ställas in efter batteribytet på el-blocket resp. den extra laddaren.

Om bodelsbatterierna byts ut och laddaren inte ger minst 10 % av det nya batteriets märkkapacitet som laddningsström skall en extra laddare monteras.

Exempel

Vid en batterikapacitet på 80 Ah måste laddaren ge minst 8 A laddningsström.

- ▷ Innan batteriet kopplas från och kopplas på skall fordonsmotorn stängas av och 230 V- och 12 V-försörjningen såväl som alla förbrukare kopplas från. Risk för kortslutning!
- ▷ Vrid inte på tändningen när startbatteriet eller bodelsbatteriet är frånkopplade. Risk för kortslutning p.g.a. fria kabeländar!
- ▷ Se till att batterierna monteras rätt när de byts ut. Montera batterierna så att det ena batteriets pluspol ligger bredvid minuspolen på det andra batteriet.
- ▷ Se till att batterierna ansluts rätt när de byts ut.

- Byta batteri:*
- Stäng av bilmotorn.
  - Stäng av alla förbrukare.
  - Stäng av 230 V-försörjning.
  - Stäng av 12 V-försörjning.
  - Koppla bort minuspolen.
  - Koppla bort pluspolen.
  - Ta bort det gamla batteriet.
  - Sätt i det nya batteriet i rätt läge.
  - Anslut pluspolen.
  - Anslut minuspolen.
  - Koppla på 12 V-försörjning.
  - Koppla på 230 V-försörjning.
  - Slå på förbrukare efter behov.

- ▷ Efter ett batteribyte ska batterispänningsvisningarna kontrolleras hos en auktoriserad fackverkstad/serviceställe.

8.3.4 Bodelsbatteriets energibalans

Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör elektriska förbrukare inte användas längre tid utan 230 V-anslutning.

Nedan beskrivs hur maximal drifttid för den för tillfället tillgängliga batterikapaciteten kan beräknas.

- ▷ Räkneexemplet gäller för ett nytt, optimalt laddat batteri. Den faktiska användbara batterikapaciteten är beroende av batteriets aktuella laddningstillstånd och batteriets ålder. Den aktuella batterikapaciteten kan fastställas med speciella indikeringsinstrument.
- ▷ Om det finns ett andra bodelsbatteri fördubblas den tillgängliga kapaciteten.
- ▷ Alla lampor är lysdiodslampor med mycket liten strömförbrukning. Per lysdiodslampa kan man räkna med en effektförbrukning på ungefär 2 W.
- För protokoll över dagsbehovet. Notera tillslagningstid och effektförbrukning hos de använda apparaterna (se tabell nedan).

Exempel: Värmesystemet (effektförbrukning 12 W) är igång varje dag i 3 timmar.

- Räkna om effektuppgifterna enligt följande formel till använd kapacitet:
Effektförbrukning [W] : 12,8 V = Strömstyrka [A]
Strömstyrka [A] x Drifttid [h] = Kapacitet [Ah]

$$12 \text{ W} : 12,8 \text{ V} = 0,94 \text{ A}$$

Exempelberäkning med avrundade värden:

$$1 \text{ A} \times 3 \text{ h} = 3 \text{ Ah}$$

För hela dagens förlopp kan tabellen se ut på följande sätt:

Energiförbrukarbalans (exempel)

Apparat	Effektförbrukning [W]	Strömstyrka [A]	Drifttid [h]	Kapacitet [Ah]
Dränkbar pump	55	4,2	0,1	0,4
Värmesystem	12	0,9	3,0	2,7
Projektor	90	7,0	1,5	10,5
Kylskåp	34,3	2,6	24,0	62,4
Belysning	107	8,3	1,0	8,3
Sovtaksump	320	25,0	0,2	5,0
Genomsnittligt dagsbehov				89,3

- Beräkna maximalt användbar energi med följande formel eller med en speciell indikeringsenhet: Aktuell kapacitet [Ah] : Djupladdningsskydd = Maximalt användbar energi [Ah]

Exempel: 4 litiumjonbatterier med användbar kapacitet på 4 x 80 Ah = 320 Ah

- Beräkna maximal drifttid enligt följande formel:
Max användbar energi [Ah] : Dagsbehov [Ah] = Max drifttid (i dagar)

Exempel: 320 Ah : 81,6 Ah = 3,92

Aktuell batterikapacitet ska vid oförändrat dagsbehov räcka i nästan 4 dagar.

Högsta möjliga watt-tal

Vid 230 V-drift har fordonet begränsad ström tillgänglig via landströmanslutning. Maximal effekt är 6 A ~ 1380 W, 10 A ~ 2300 W eller 16 A ~ 3680 W beroende på ledningsskydds brytaren (säkringen) på campingen.

Läs den exakta amperestyrkan för säkringen på anslutningsstället eller fråga i receptionen på campingen.

Om den maximala strömstyrkan överskrids på grund av för hög effektförbrukning av de anslutna elektriska förbrukarna i fordonet, löser säkringen i campingplatsens externa anslutning eller i fordonet automatiskt ut. Normalt har apparater som doppvärmare, vattenkokare, hårtorkar, klimatanläggning, värmesystem eller, i vissa fall, det interna batteriladdningssystemet en hög effektförbrukning och därför en hög strömförbrukning.

Var uppmärksam på det högsta möjliga watt-talet när du använder anslutna apparater. Apparaternas effektförbrukning finns i respektive instruktionsbok.

För att undvika att säkringen löser ut måste den totala effekten för de anslutna enheterna ligga i linje med campingplatsens strömgräns. Beakta därför den totala effektförbrukningen för dina apparater och kontrollera att de ligger inom campingens gränsvärden.

Alternativt kan följande formel användas för att beräkna effekten:

Elektrisk effekt (P) = Spänning (U) x Strömstyrka (I).

Exempelberäkning med 10 A:

230 V x 10 A = 2300 W

Solceller Den självförsörjande tiden kan utvidgas om det är bra solljus till solcellerna. Solcellsanläggningen som medföljer som standard har tre solceller på 115 W vardera.

- ▷ Mer information om solcellsanläggningen finns i tillverkarens handlingar om solcellsanläggningen.

8.4 EI-block (EBL 402)

- ▶ Enheten innehåller delar som leder 230 V-nätspänningen. Livsfara genom elektrisk stöt eller brand!
Utför inga underhålls- eller reparationsarbeten på apparaten. Använd inte apparaten vid skador på kablar eller hölje och koppla bort den från nätspänningen. Låt inga vätskor tränga in i apparaten.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen till apparaten är frånslagen.
- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Använd endast originalsäkringar med de värden som anges på apparaten.
- ▶ Apparatdelarna kan bli mycket varma under drift. Vidrör dem inte.
- ▶ Ventilationsspringor får ej övertäckas. Risk för överhettning!
- ▶ Förvara inga värmekänsliga föremål i närheten av apparaten (t. ex. temperaturkänsliga klädesplagg om apparaten är inbyggd i klädska-pet).
- ▶ Följ säkerhetsanvisningar och information i apparattillverkarens separata instruktionsbok.

- ▷ Vid djupurladdning kan bodelsbatteriet skadas och går då ej att reparera. Ladda därför upp bodelsbatteriet helt före och efter en avställning.
- ▷ Om gränsvärdena hos 230 V-nätspänningen överskrids kan el-blocket, 12 V-förbrukare eller anslutna apparater skadas. Se därför till att generatorn ovillkorligen följer nätanslutningsvärdena.
- ▷ Anslut fordonet till en generator först när generatorn körs stabilt.
- ▷ Anslut inte el-blocket till nätspänningen ombord på bilfärjor (nätförsörjningen på bilfärjor ger inte alltid en störningsfri nätspänning).

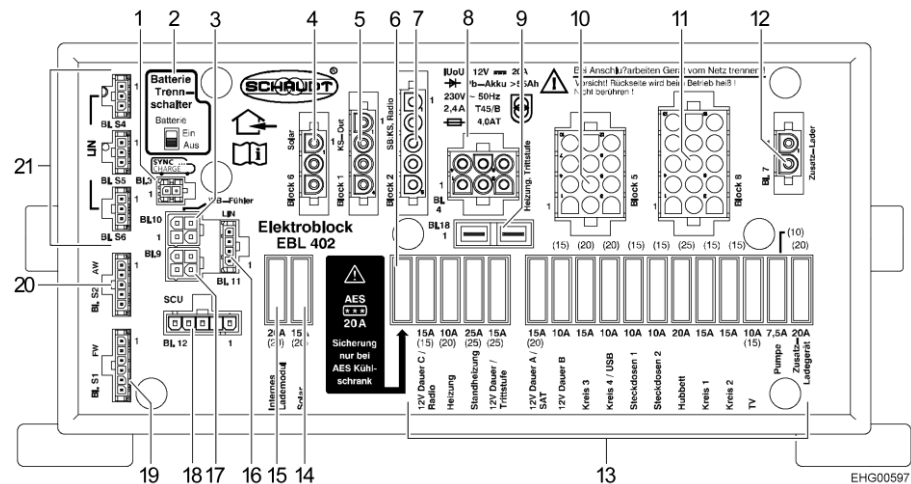

Bild 100 El-block (EBL 402)

- 1 Block 3 SYNCCHARGE®
- 2 Batteribrytare ("Batterie Ein/Aus" batteri På/Av)
- 3 Block 10 TSF01 (parallellt till block 9)
- 4 Block 6 laddningsregulator för solpanel
- 5 Block 1 kylskåp
- 6 AES-säkring 20 A (endast om fordonet är utrustat med ett AES-kylskåp)
- 7 Block 2 ingång D+, startbatteri, kylskåpsstyrning
- 8 Block 4 värmesystem, fotsteg
- 9 Block 18 motorvärme (ledig)
- 10 Block 5 försörjning 12 V-förbrukare
- 11 Block 8 försörjning 12 V-förbrukare
- 12 Block 7 extra laddare (ledig)
- 13 Flatsäkring (säkring för 12 V-förbrukaren)
- 14 Säkring solcell (ledig)
- 15 Säkring intern laddningsmodul
- 16 Block 11 LIN-BUS
- 17 Block 9 TSF01 (parallellt till block 10)
- 18 Block 12 (används ej)
- 19 Block S1 sond färskvatten
- 20 Block S2 sond/sensorer avloppsvatten
- 21 Block S4, block S5, block S6 LIN-BUS

Monteringsställe El-blocket finns monterat under sittbänken på förarsidan (riktning köket) och nås genom att lyfta på sittdynorna.

Handhavande El-blocket manövreras via den anslutna 7"-manöverpanelen (undantag: batteri-frånkoppling vid avställning, se nedan).

Vid normal drift krävs inga manöversteg på el-blocket.

I följande fall krävs inställningsarbeten:

- Vid första idrifttagning.
- Om batteritypen byts.
- Om tillbehör eftermonteras.

Dessa justeringsarbeten måste utföras av ett auktoriserat serviceställe.

Användningssyfte El-blocket EBL 402 bildar tillsammans med styrenheten SCU och BUS-modulerna det centrala styrnings- och energiförsörjningssystemet för alla 12 V-förbrukare i den elektriska anläggningen i fordonet.

- Funktioner**
- El-blocket laddar bodelsbatteriet. Startbatteriet erhåller endast en underhållsladdning genom el-blocket.
  - El-blocket övervakar bodelsbatteriets spänning.
  - El-blocket skiljer startbatteriet elektriskt från bodelsbatteriet då fordonets motor är avstängd. Så kan bodelens 12 V-förbrukare inte ladda ur startbatteriet.
  - El-blocket styr och övervakar anslutna laddningsregulator för solpanelen samt extra laddare.
  - El-blocket försörjer alla BUS-moduler och de anslutna givarna och förbrukarna med ström.
  - El-blocket sörjer via BUS-ledningarna för kommunikationen med BUS-modulerna, panelen och SCU-styrenheten.

El-blocket arbetar endast tillsammans med en BUS-funktionspanel.

Strömmen som står till förfogande på el-blocket delas upp i laddningsström och förbrukarström. Laddningsströmmen är endast den andel som för närvarande inte används av förbrukarna. Om förbrukarströmmen överstiger den ström som står till förfogande laddas bodelsbatteriet ur.

- Avställning**
- Även om 12 V-försörjningen är avstängd för panelen försörjs en del strömkretsar med ström. Detta är alla förbrukare som är anslutna till 12 V konstant plus, till exempel:

- Fotsteg
- Värmesystem

Vid avställning kopplas även dessa förbrukare bort från batteriet.

- Avställning:*
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.
  - Skjut batteri-brytaren (Bild 100,2) på el-blocket EBL 402 till läget "Aus" (av).

- ▷ Om batteri-brytaren är avslagen öppnar centrallåset endast förardörren resp. passagerardörren (beroende på fordon). Om fordonet är avställt måste bodelsdörren låsas upp manuellt med den mekaniska nyckeln (se avsnitt 6.1).

- Avbryt avstängning:*
- Skjut batteri-brytaren (Bild 100,2) på el-blocket EBL 402 till läget "Ein" (på).
  - Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

8.5 7"-panel

7"-panelen med pekskärm är en del av fordonets BUS-system. (Andra komponenter i BUS-systemet är EBL 402, systemstyrningen SCU och HYMER Connect-appen.)

Fordonets driftfunktioner kan visas, övervakas och styras på 7"-panelen. Dessutom kan olika funktioner sammanfattas och sparas som scenarier. Även privat information kan inkluderas.

7"-panelen kan anslutas till HYMER Connect-appen.

Monteringsställe 7"-panelen sitter i trappområdet.

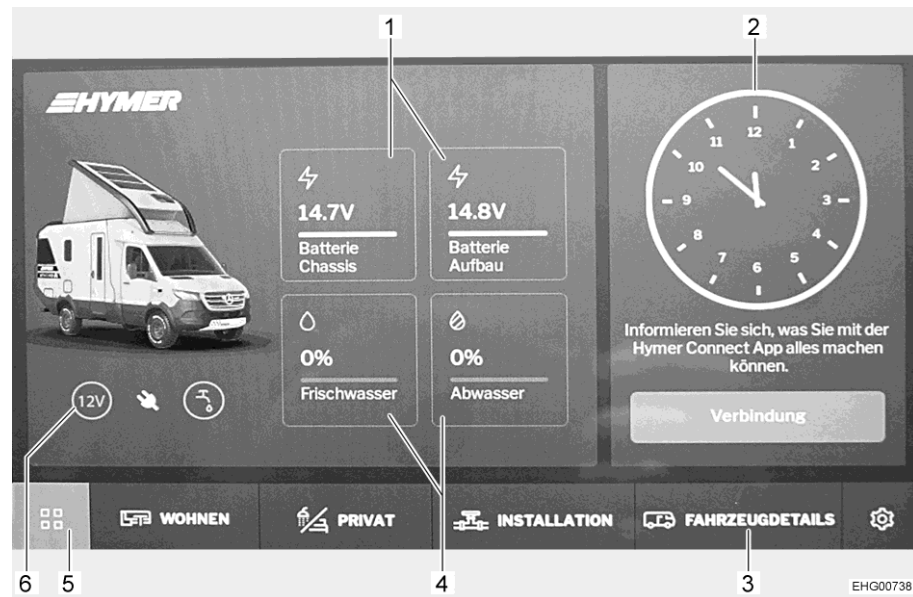

Bild 101 7"-panel, startskärm

1	Spänningsvisning batterier	4	Nivåindikering vattentankar
2	Tid	5	På-/avslagning
3	Navigationssystemets huvudmeny	6	Kopplingspanel

7"-panelen visar följande data:

- 12 V på/av
- Indikator 230 V
- Indikator vattenpump på/av (endast när 12 V på)
- Indikator startbatteri
- Indikator bodelsbatteri med litiumbatteri i % (vid AGM-batteri i volt)
- Inställningar
- Menylista

- ▷ Vid längre inaktivitet kan det ta upp till 2 minuter innan displayen visar aktuella data (se energisparläge).
- ▷ Om displayen inte fungerar är nöddrift av SCU möjlig (se avsnitt 8.5.1)

Följande funktioner kan aktiveras i kopplingspanelen (Bild 101,6):

- Koppla på 12 V-försörjning
- Visa status för 230 V-försörjningen
- Koppla till vattenpumpen

Följande huvudmenyer kan tas fram via navigationssystemet (Bild 101,3):

- COMMUNAL (BOENDE)
- PERSONAL (PRIVAT)
- INSTALLATION
- VEHICLE DETAILS (FORDONSDetaljer)

Genom att trycka på en knapp öppnas respektive undermeny.

8.5.1 System Control Unit (SCU)

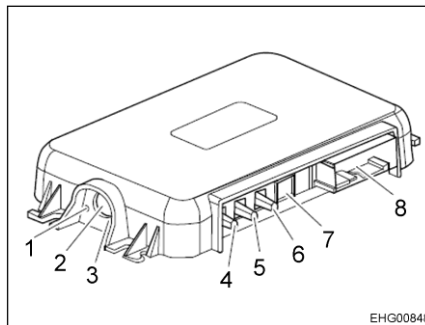

▷ På följande länk hittar du FAQs om användning av SCU:n och HYMER Connect-appen:

<https://www.hymer.com/se/sv/connect-app>

FAQs utökas ständigt.

SCU:n hanterar centrala styr- och övervakningsfunktioner i fordonet. Styr- och övervakningsfunktionerna hanteras på 7"-panelen eller via HYMER Connect-appen. På SCU:n begränsas användningen till att starta anslutningsprocessen (pairing).

- 1 LED-indikator (grön)
- 2 Knapp för anslutning till Bluetooth-enhet
- 3 LED-indikator (blå)
- 4 Anslutning för Bluetooth-antenn (curry)
- 5 Anslutning för GPS-antenn (blå)
- 6 Anslutning för LTE-antenn (bordeaux)
- 7 Anslutning för diagnostik
- 8 Anslutning för fordonskommunikation

Bild 102 System Control Unit

Nöddrift Under fordonets nöddrift är skärmen på SCU:n ur funktion.

Funktioner i nöddrift:

- 12 V-försörjning
- Lampor över direktavkännande fotocell
- Vattenpump aktiv

▷ Under nöddrift kan batteri- och vattennivåer **inte** läsas av.

Förutsättningar för nöddrift:

- Ingen extern strömförsörjning ansluten
- Motor avstängd
- Alla vattenkranar stängda

▷ Innan nöddrift aktiveras, säkerställ att alla vattenkranar i fordonet är stängda.

Om inte alla vattenkranar är stängda kan pumpen gå på tomgång och vatten kan rinna ut okontrollerat. Det kan uppstå egendomsskador.

Aktivera nöddrift:

- Få tillgång till el-blocket.
- Stäng av och sätt på batteri-brytaren ("Batterie Ein/Aus" - batteri på/av) fyra gånger i följd.
- Låt batteri-brytaren stå i "Ein" (på) positionen.

▷ Om SCU:n är ur funktion/är defekt, kontakta en auktoriserad återförsäljare.

- Energisparläge** Efter 48 timmar ställs SCU:n automatiskt i energisparläge om ingen användare är sammankopplad med SCU:n och fordonet inte är anslutet till en extern strömförsörjning.
- Energisparläget avslutas exempelvis utav dessa handlingar, SCU:n återgår då till läget "Aktiv drift":
- Om du låser upp/låser fordonet (beroende på fordonstyp)
  - Aktivering av fordonets tändning
  - Beröring av skärmen
  - Start av HYMER Connect-appen på en mobiltelefon som är ansluten till SCU:n
- Monteringsställe** SCU:n är monterad under golvluckan bakom förar-/passagerarstolen.

8.5.2 HYMER Connect-app

Via HYMER Connect-appen kan mobiltelefoner sammankopplas med fordonet.

Förutsättningar för sammankoppling mellan mobiltelefon med SCU:n:

- Avslutad installation av HYMER Connect-appen på mobiltelefonen
- Fordonets QR-kod
- Kompatibelt fordon, utrustat med en SCU

För varje fordon, utrustat med en SCU, kan en huvudanvändare ansluta sig till SCU:n via sin mobiltelefon (med hjälp av HYMER Connect-appen och fordonets QR-kod). Denna huvudanvändare kan skapa gäståtkomst för ytterligare mobiltelefoner via HYMER Connect Appen och även hantera dessa där.

- ▷ HYMER Connect-appen finns tillgänglig utan kostnad i Apple App Store (iOS) och Google Play Store (Android).
- ▷ Om fordonets QR-kod försvinner, kontakta tillverkarens kundtjänst eller en auktoriserad återförsäljare.

För att ansluta din mobiltelefon till fordonet, följ instruktionerna i HYMER Connect-appen. Om det redan finns en huvudanvändare länkad till SCU:n (meddelande visas under parkopplingen) måste den föregående ägaren först ta bort sin anslutning.

Om det inte går kan kundtjänst, efter uppvisande av ägarbevis, ta bort anslutningen för den föregående huvudanvändaren.

8.5.3 Bluetooth-anslutning

- ▷ Bluetooth är ett registrerat varumärke hos Bluetooth SIG, Inc.

Om HYMER Connect-appen installeras på en mobil enhet (smarttelefon eller surfplatta) kan olika funktioner i fordonet manövreras från den mobila enheten. Det fungerar genom att den mobila enheten parkopplas med fordonets styrenhet (System Control Unit, SCU) via Bluetooth. Denna process kallas "Pairing" parkoppling. Parkopplingen krävs endast en gång per mobil enhet.

Parkoppla mobil enhet:

- Öppna golvluckan mellan skrivbyrån och trappan.
- Skanna QR-koden och tryck på anslutningsknappen (Bild 102,2) på SCU:n. QR-koden finns tryckt på ett separat dokument som medföljer fordonshandlingarna.

- ▷ Alternativt kan parkopplingsprocessen även aktiveras via 7"-panelen.

Nedladdning och installation av HYMER Connect-appen startar automatiskt. Därefter är den mobila enheten parkopplad med SCU:n. Fordonet visas nu i listan över parkopplade bluetooth-apparater på den mobila enheten.

8.6 Växleriktaren (Victron) med integrerad laddare

- ▷ Kontrollera alltid FI-brytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.
- ▷ Om fordonet inte är anslutet till 230 V-försörjningen och ingen ström krävs ska växleriktaren kopplas från. Växleriktaren drar ström från bodelsbatteriet även i viloläge.
- ▷ Växleriktaren är utrustad med en 230 V-förbrytare. När den externa 230 V-spänningen föreligger, används denna som första val. Endast när det inte föreligger extern 230 V-spänning, använd bodelsbatteriet för spänningsförsörjning.
- ▷ När ingen extern 230 V-försörjning är ansluten förbrukar växleriktaren energi från bodelsbatteriet. Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Därför bör inte elektriska förbrukare drivas under en längre tidsperiod utan en 230 V-försörjning.
- ▷ För att skydda bodelsbatteriet mot djupurladdning kopplas växleriktaren från automatiskt vid underspänning. Växleriktaren kopplas automatiskt in igen när spänningen uppnått normalvärde igen.
- ▷ Vid överbelastning eller otillräcklig kylning kopplas växleriktaren från automatiskt. Växleriktaren kopplas automatiskt in igen när överbelastningen upphört och enhetens temperatur sjunkit till ett ofarligt värde.
- ▷ När apparatsäkringarna löses ut, måste de tryckas in manuellt igen.
- ▷ För ytterligare anvisningar och information som ska följas, se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Växleriktaren måste stå i läget "ON", annars fungerar inte prioritetskretsen och därmed kommer inga 230 V till uttagen.

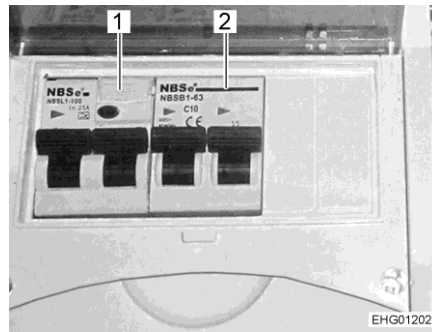
Funktioner

Växleriktaren har följande funktioner:

När ingen extern 230 V-försörjning är ansluten alstrar växleriktaren en 230 V-spänning för alla uttag i fordonet från bodelsbatteriets 12 V-likspänning.

När en extern 230 V-försörjning är ansluten, används denna för försörjning av uttagen. Då förbrukas ingen ström från bodelsbatteriet via växleriktaren.

- 1 FI-brytare för uttag
- 2 Ledningsskydds-brytare för uttag

Bild 103 Växelriktarens säkringslåda

En ledningsskydds-brytare (Bild 103,2) och en FI-brytare (Bild 103,1) i växelriktarens säkringslåda skyddar uttagen.

Monteringsställen

Växelriktaren finns monterad i undergolvsbehållaren på förarsidan med åtkomst från utsidan. Växelriktarens omkopplare är monterad antingen i skrivbyrån eller som en knapp på 7"-panelen.

Växelriktarens säkringslåda är monterad tillsammans med säkringslådan för landströmmen under köksdelen. För att komma åt säkringslådan kan de båda undre lådorna dras ut. Genom att lyfta dem något frigörs de och kan tas bort.

Spänningslös

För att göra den elektriska anläggningen helt spänningslös måste FI-brytarna avaktiveras i såväl växelriktarens säkringslåda som landströmmens säkringslåda.

- ▷ Mer information finns i instruktionsboken från tillverkaren.

8.7 230 V-nät

- ▶ Arbeten på elanläggningen får endast utföras av fackpersonal.
- ▶ Fordonets elektriska anläggning måste kontrolleras minst vart tredje år av utbildade elektriker. Om fordonet används ofta rekommenderas en årlig kontroll.

230 V-nätet försörjer följande apparater (så länge tillgängligt):

- eluttaget med skyddskontakt för apparater med maximalt 10 A
- kylskåpet
- el-blocket
- en extra laddare
- klimatanläggningen

De elektriska förbrukarna som är anslutna till bodelens 12 V-nät förses med spänning från bodelsbatteriet.

Fordonet ska anslutas till en extern 230 V-försörjning så ofta som möjligt. Laddningsmodulen i el-blocket laddar då automatiskt bodelsbatteriet. Dessutom laddas startbatteriet med en underhållsladdning på 2 A.

Beroende på utrustningen skall extra apparater säkras med en egen tvåpolig automatsäkring.

8.7.1 230 V-anslutning (CEE-uttag)

- ▷ Överspänningar kan skada de anslutna apparaterna. Orsaker till överspänningar kan vara blixtnedslag, oreglerade spänningskällor (t. ex. bensingeneratorer) eller strömanslutningar på färjor.

Krav på 230 V-anslutningen

- Anslutningskabeln, stickförbindelsen vid försörjningsstället och stickförbindelsen på fordonet måste uppfylla IEC 60309. Den beteckning som är vanlig i handeln för stickförbindelsen är "CEE blå".
- Använd gummislangledning H07RN-F med minst 2,5 mm² ledningsdiameter och maximalt 25 m längd.
- Skyddskontakt-stickförbindelse (Schuko) är inte tillåten. Likaså är det inte tillåtet att mellankoppla CEE/Schuko-adaptorn.

8.7.2 Anslut 230 V-försörjningen

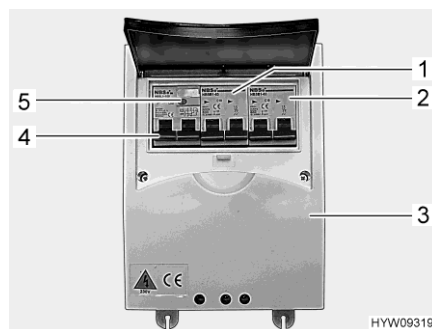

- ▶ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med en jordfelsbrytare (FI-brytare, 30 mA).
- ▶ Kabeln måste vara helt borttagen från kabeltrumman, för att förhindra överhettning.
- ▶ I tveksamma fall eller när 230 V-försörjningen inte finns till förfogande eller är felaktig, ta kontakt med den som driver försörjningsanordningen.

- ▷ 230 V-anslutningen är i fordonet utrustat med en FI-brytare.
- ▷ För anslutningar på campingplatser (campingfördelare) måste FI-brytare (30 mA) användas.

Fordonet kan anslutas till en extern 230 V-försörjning. Vid anslutning ska endast 230 V-anslutningen på fordonet (CEE-uttag) användas.

- 1 Ledningsskyddsbrytare
- 2 Ledningsskyddsbrytare
- 3 Säkringslåda
- 4 FI-brytare
- 5 Kontrollknapp

Bild 104 Ledningsskyddsbrytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

- ▷ Den andra ledningsskyddsbrytaren (Bild 104,2) är valfri. Om denna ledningsskyddsbrytare finns tillgänglig beror på fordonets utrustning.

Ansluta fordon:

- Kontrollera om strömförsörjningsanordningen är lämplig vad gäller anslutning, spänning, frekvens och ström.
- Kontrollera om kablarna och anslutningarna är lämpliga.

- Kontrollera stickförbindelsen och kabeln efter synliga skador.
- Koppla från båda ledningsskyddsbrytarna (Bild 104,1 och Bild 104,2) i säkringslådan (Bild 104,3).

Bild 105 230 V-anlutning på fordonet (CEE-uttag)

- Öppna höljet på 230 V-anlutningen i fordonet (Bild 105) och stick in stickkopplingen. Kontrollera så att låsklacken i den fjäderspända klapplocket är ikopplad.
- Sätt i kontakten för anslutningskabeln i uttaget på campingfordelaren. Se till att låsklacken i det fjäderspända klapplocket är ihopkopplat här också.
- Sätt på båda ledningsskyddsbrytarna i säkringslådan.

Kontrollera FI-brytaren:

- När fordonen är anslutet till 230 V-försörjningen, tryck på kontrollknappen (Bild 104,5) på FI-brytaren (Bild 104,4) i säkringslådan (Bild 104,3). FI-brytaren måste utlösas.
- Slå på FI-brytaren (Bild 104,4) igen.

Dela förbindelse:

- Koppla från båda ledningsskyddsbrytarna (Bild 104,1 och 2) i säkringslådan (Bild 104,3).
- Lossa på låsklacken på campingfordelaren och dra ur anslutningskabelns kontakt ur uttaget.
- Lossa låsklacken vid fordonet, dra stickkopplingen och stäng höljet på 230 V-anlutningen.

8.8 Solcellsanläggning

Information om solcellsanläggningen visas på 7"-panelen (se avsnitt 8.5).

Slå på/av

Solcellsanläggningen kopplas inte om manuellt. Direkt vid solstrålning laddar solcellsregulatorn bodelsbatteriet. Indikatorpanelen försörjs med ström av solcellsregulatorn.

Handhavande

Solcellsanläggningen manövreras från 7"-panelen under huvudmenyn "INSTALLATION" (se avsnitt 8.5).

8.9 Säkringar

- ▶ Defekta säkringar skall endast bytas ut om man känner till orsaken och felet har åtgärdats.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut när strömförsörjningen är frånslagen.
- ▶ Du får inte byta skruvade säkringar själv. Uppsök en auktoriserad fackverkstad för att byta ut dem.
- ▶ Säkringarna får aldrig förbikopplas eller repareras.
- ▶ Defekta säkringar får endast bytas ut mot nya säkringar med samma säkringsvärde.

8.9.1 12 V-säkringar

De förbrukare som är anslutna till 12 V-försörjningen i bodelen är skyddade via separata säkringar. Säkringar är åtkomliga på olika monteringsställen i fordonet.

För att byta säkringar skall funktion, värde och färg för de enskilda säkringarna avläsas ur efterföljande uppgifter. Om du behöver byta en säkring ska endast flatsäkringar med följande värden användas.

Några signaler är säkrade med så kallade "polyswitch"-säkringar. En polyswitch är en inbyggd självåterställande säkring. När överströmmen eller kortslutningen har avhjälpats frigörs driftströmmen igen automatiskt. Detta kan ta några sekunder (avkylningsfas).

Säkringar för körområdet

Säkringarna är monterade i förarstolens konsol bakom ett lock (Bild 106).

Bild 106 Lock (förarstol)

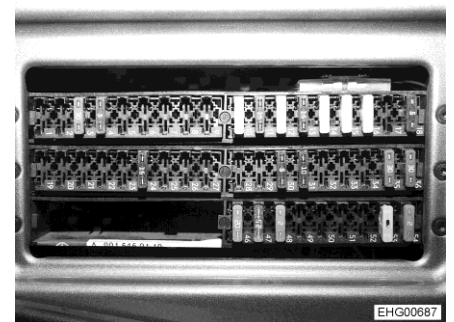

Bild 107 Säkringar (förarstol)

8.9.2 Värden för 12 V-säkringarna

Säkringar i underredets elinstallationsfack (golvlucka bakom förar-/passagerarstolen) under det svarta locket		
Antal	Förbrukare	Värde
4	Litiumbatteri	80 A
1	Växelriktare	175 A
1	Solcellsanläggning	30 A
1	Kompressor takpneumatik	30 A
1	Laddförstärkare	80 A
1	EI-block	50 A
1	Förbrukare	175 A

Säkringar på el-blocket (under sittgruppen, bak till vänster)				
Antal	Förbrukare	Typ av säkring	Värde	Färg
1	Intern laddningsmodul	Flatsäkring	25 A	Genomskinlig
1	Solcellsanläggning	Flatsäkring	15 A	Blå
1	12 V konstant C/radio	Flatsäkring	15 A	Blå
1	Värmesystem	Flatsäkring	20 A	Gul
1	Motorvärme	Flatsäkring	25 A	Genomskinlig
1	12 V konstant/fotsteg	Flatsäkring	15 A	Blå
1	12 V konstant A	Flatsäkring	15 A	Blå
1	12 V konstant B	Flatsäkring	10 A	Röd
1	Krets 3	Flatsäkring	15 A	Blå
1	Krets 4/USB	Flatsäkring	10 A	Röd
1	Uttag 1	Flatsäkring	10 A	Röd
1	Uttag 2	Flatsäkring	10 A	Röd
1	Höjbar säng	Flatsäkring	20 A	Gul
1	Krets 1	Flatsäkring	15 A	Blå
1	Krets 2	Flatsäkring	15 A	Blå
1	TV	Flatsäkring	10 A	Röd
1	Vattenpump	Flatsäkring	7,5 A	Brun
1	Extra laddare	Flatsäkring	20 A	Gul

Ytterligare säkringar				
Antal	Förbrukare	Typ av säkring	Värde	Monteringsställe
1	Toalett Thetford	Polyswitch, underhållsfri, återställs automatiskt		Toalett
Alla lysdi- odremsor	Lysdiodremsa (t.ex. sockelbelysning)	Polyswitch, underhållsfri, återställs automatiskt		Framför lysdiodremsan

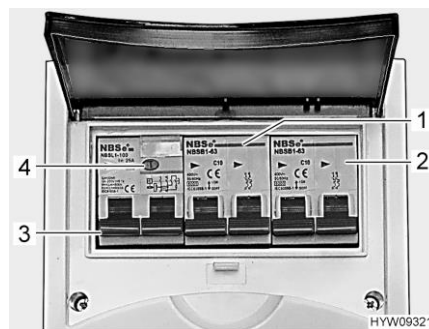
8.9.3 230 V-säkring

- ▶ Om 230 V-anslutningen eller 230 V-huvudsäkringens kopplas från så innebär det inte att uttagen kopplas från när växelriktaren är inkopplad eftersom uttagen försörjs via växelriktaren.
- ▶ Ledningsskyddsbrytaren i den extra säkringslådan vid växelriktaren skyddar endast uttagen i fordonet och kopplar från dem.
- ▶ Det är endast genom avstängning på båda säkringslådorna och frånkoppling av växelriktaren som nätet kopplas från helt.

- ▷ Kontrollera alltid FI-brytaren när anslutningar görs till 230 V-försörjningen, kontrollera den minst en gång var 6:e månad.

- 1 Ledningsskyddsbrytare (10 A)
- 2 Ledningsskyddsbrytare (16 A)
- 3 Jordfelsbrytare (FI-brytare)
- 4 Kontrollknapp

Bild 108 Ledningsskyddsbrytare och FI-brytare (230 V-säkringslåda)

En FI-brytare (Bild 108,3) i säkringslådan skyddar hela fordonet mot läckström (30 mA).

Den efterkopplade ledningsskyddsbrytaren (10 A) (Bild 108,1) skyddar 230 V-uttagen, el-blocket och den extra laddaren.

På fordon med tilläggsutrustning t. ex. takklimatanläggning skyddas apparaten av en extra ledningsskyddsbrytare (16 A) (Bild 108,2).

Kontrollera FI-brytaren:

- När fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen: Tryck på kontrollknappen (Bild 108,4). FI-brytaren måste utlösas.

Monteringsställe

Säkringslådan sitter under köksdelen och går att komma åt via en låda.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns anvisningar och information om fordonets fast installerade apparater.

Hänvisningarna refererar endast till användningen av fast installerade apparater.

Vidare information om fast installerade apparater får du i den instruktionsboken för fast installerade apparater som bifogas separat med fordonet.

9.1 Allmänt

- ▷ Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken för respektive apparat.

I fordonet finns, beroende på modell, olika fast installerade apparater som värmesystem/varmvattenberedare, spis och kylskåp.

I den här instruktionsboken beskrivs endast användningen och egenskaperna för de installerade apparaterna.

Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och spisens gasavstängningsventil (under diskhon) innan spisen används.

9.2 Värmesystem och varmvattenberedare

Med värmesystemet kan man värma upp både inne i fordonet (genom uppvärmning av rumsluften) och även värma upp varmvatten (varmvattenberedarfunktion). Följande anvisningar gäller även när värmesystemet endast används som varmvattenberedare.

- ▶ Vid tankning, på färjor och i garage, får värmesystemet aldrig vara påslaget i dieseldrift. Explosionsrisk!
- ▶ I slutna utrymmen (t. ex. garage) får värmesystemet aldrig vara påslaget i dieseldrift. Förgiftnings- och kvävningsrisk!
- ▶ Skorstenen får inte tillslutas eller byggas på.
- ▶ Utrymmet bakom värmesystemet ska inte användas som förvaringsutrymme.
- ▶ Vattnet i varmvattenberedaren kan värmas upp till 65 °C. Skållningsrisk!

- ▷ Slå aldrig på varmvattenberedaren om det inte finns vatten i den.
- ▷ Varmvattenberedaren ska tömmas om det finns risk för frost och beredaren inte ska användas.

- ▷ Använd endast varmvattenberedaren med max. temperatur när stora varmvattenmängder krävs. Varmvattenberedaren skyddas på så sätt mot kalkavlagringar.

- ▷ Använd inte vattnet från varmvattenberedaren som dricksvatten.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Första idrifttagandet

När man sätter på värmen första gången kan man för en kort stund känna en lätt röklukt. Ställ genast värmen på brytaren på högsta nivå. Öppna fönster och dörrar och lufta väl. Rök och lukt försvinner efter kort tid utan åtgärd.

9.2.1 Uppvärmning på rätt sätt

- ▷ Luftmunstyckena måste vara fria och får inte blockeras resp. ställas för, allt för att möjliggöra en fri luftström och förhindra värmeuppbyggnad.
- ▷ Föremål som placeras framför luftmunstyckena kan skadas av värmeuppbyggnaden.
- ▷ Om luftströmmen är blockerad under en längre tid kan värmeuppbyggnaden leda till skada på fordonet.

Bild 109 Luftmunstycke (varmluftvärmesystem)

Varmluftspredning

Det finns flera luftmunstycken (Bild 109) monterade i fordonet som leder varm luft från karrossens värmesystem till bodelen. Luftmunstyckena kan ställas in så att varmluften kommer ut precis där man vill ha den.

Om fordonets egna luftmunstycken på instrumentbrädan är i öppet läge under uppvärmning kan varmluften cirkulera och strömma ut. För att förhindra detta skall luftmunstyckena på instrumentbrädan stängas och luftspredningen i basfordonet stå på cirkulationsluft.

Inställning av luftmunstyckena

- Helt öppna: Kraftig varmluftström
- Halvt eller delvis öppen: Reducerad varmluftström

När alla luftmunstycken är fullständigt öppna kommer mindre varmluft ut ur varje enskilt luftmunstycke. Om bara några luftmunstycken öppnas strömmar dock mer varmluft ut ur varje enskilt luftmunstycke.

9.2.2 Varmluft-värmesystem och varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

- ▶ Om det uppstår läckage från värmesystemet eller avgaskanalen finns en fara för förgiftning! Om läckage upptäcks: Stäng av diesel-varmluft-värmesystemet. Öppna fönster och dörrar. Låt endast ett auktoriserat serviceställe kontrollera systemet.
- ▶ Följ tillverkarens säkerhetsbestämmelser och säkerhetsanvisningar, se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ När värmesystemet är frånkopplad på grund av risk för frost ska varmvattenberedaren tömmas.
- ▷ Cirkulationsfläkten kopplas automatiskt på när varmluft-värmesystemet sätts igång och förblir kontinuerligt igång. Därigenom belastas bodelsbatteriet extremt om fordonet inte är ansluten till någon extern 230 V-försörjning. Kom ihåg att bodelsbatteriet endast har en begränsad energireserv.

- ▷ Varmluftsuppvärmningen kan användas även med tom varmvattenberedare.
- ▷ Om strömförsörjningen till värmesystemet bryts måste man ställa in tiden på nytt.

Maximal värmeeffekt

Dieseldrift	Eldrift *	Blanddrift (diesel- och eldrift) *
6000 W	1800 W	6900 W

* (tillval)

Kontrollenhet

Kontrollenheten delas in i två områden:

- Display
- Manöverknappar

- 1 Display
- 2 Vrid-/tryckknapp
- 3 Tillbakaknapp

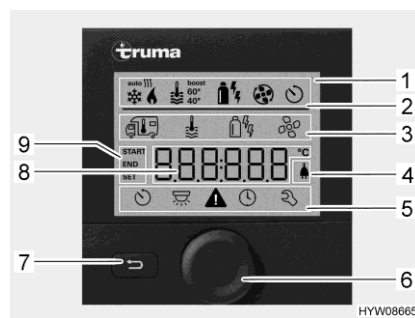
Bild 110 Kontrollenhet (varmluft-värmesystem och varmvattenberedare)

Monteringsställe

Kontrollenheten är inbyggd i skrivbyrån till höger om bodelsdörren.

Manöverknappar Manöverknapparna har följande funktioner:

Knapp	Knappmanövrering	Funktion
Vrid-/tryckknapp (Bild 110,2)	Vrid åt höger	Man går igenom menyn från vänster till höger Värden ökas
	Vrid åt vänster	Man går igenom menyn från höger till vänster Värden minskas
	Tryck kort	Valt värde sparas Menypunkten väljs för ändring av värdet (vald menypunkt blinkar)
	Tryck (3 sekunder)	Slå på resp. från
Tillbakaknapp (Bild 110,3)	Tryck	Gå tillbaka från en menypunkt utan att spara värdet

- 1 Indikeringsrad
- 2 Statusrad
- 3 Övre menyrad
- 4 Indikering nätspänning 230 V
- 5 Nedre menyrad
- 6 Vrid-/tryckknapp
- 7 Tillbakaknapp
- 8 Indikeringsområde inställningar och värden
- 9 Indikering timer

Bild 111 Kontrollenhet med indikeringar

Display Displayen delas in i fyra områden:

- Statusrad (Bild 111,2)
- Övre menyrad (Bild 111,3)
- Indikeringsområde (Bild 111,8)
- Nedre menyrad (Bild 111,5)

- ▷ Värmesystemet kan antingen styras via 7"-panelen eller kontrollenheten (Bild 110 och Bild 111), dock inte från båda samtidigt.
- ▷ Innan värmesystemet kontrolleras från kontrollenheten lämna motsvarande meny på 7"-panelen eller slå av 7"-panelen.

Slå på/av kontrollenheten

När den har slagits på aktiveras de senast inställda värdena/driftparametrarna.

Kontrollenheten växlar till ett standby-läge om inga knappar används under ett par minuter.

När tiden är inställd växlar indikeringen på displayen mellan tiden och inställd rumstemperatur i standby-läge.

Efter avstängning kan kontrollenhetens indikering vara aktiv ytterligare ett par minuter på grund av att värmesystemet fortsätter att gå en stund.

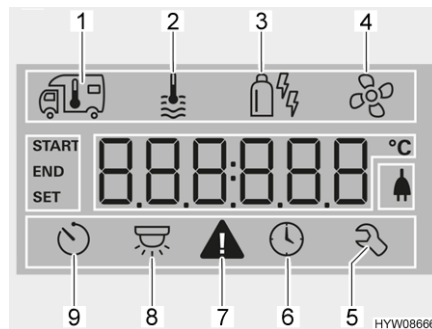
- Tryck ned vrid-/tryckknappen (Bild 111,6) i ca. 3 sekunder. De båda menyraderna (Bild 111,3 och Bild 111,5) visas. Den första symbolen blinkar.

- ▷ Till- och frånkoppling av kontrollenheten betyder egentligen att man byter mellan standby-läge och inställningsläge. I standby-läget visas växelvis den inställda rumstemperaturen och tiden.

Utföra inställningar:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 111,6) tills den önskade menysymbolen blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 111,7).

- 1 Värmesystem
- 2 Varmvatten
- 3 Driftläge
- 4 Fläkt
- 5 Servicemeny
- 6 Inställning av tid
- 7 Varningsymbol
- 8 Belysning (används inte här)
- 9 Timer

Bild 112 Display (kontrollenhet)

Slå på värmen:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 111,6) tills menysymbolen värmesystem (Bild 112,1) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 111,2) blinkar tills den inställda rumstemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 111,7).

Stänga av värmen:

- Vrid tillbaka temperaturvärdet tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

- ▷ Man kan även ändra önskad rumstemperatur i standby-läge genom att vrida på vrid-/tryckknappen.

Slå på varmvattenberedningen:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 111,6) tills menysymbolen varmvatten (Bild 112,2) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
  - OFF: Varmvattenberedningen är avstängd.
  - 40°: Varmvattnet värms upp till 40 °C.
  - 60°: Varmvattnet värms upp till 60 °C.
  - BOOST: Snabb uppvärmning av varmvatten (prioriterad varmvattenberedare) i max. 40 minuter. Därefter hålls vattentemperaturen på den högre nivån (ca. 62 °C) i två eftervärmningscykler.

Stänga av
varmvattenberedningen:

- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Symbolen i statusraden (Bild 111,2) blinkar tills den inställda varmvattentemperaturen är uppnådd. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 111,7).
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills OFF visas. Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara.

Säkerhets-/avtappningsventil

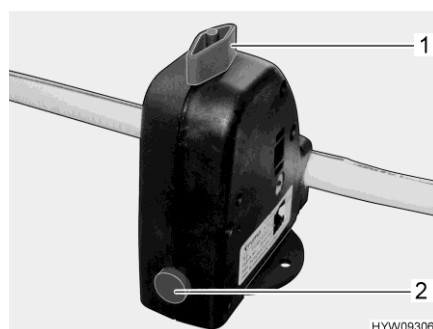
Varmvattenberedaren är utrustad med en säkerhets-/avtappningsventil (Bild 113). Säkerhets-/avtappningsventilen gör så att vattnet i varmvattenberedaren inte kallnar när det är frost och värmen inte är påslagen.

- ▷ Öppna säkerhets-/avtappningsventilen och töm varmvattenberedaren om fordonet inte ska användas under en längre tid.
- ▷ Vid temperaturer på under 3 °C öppnas säkerhets-/avtappningsventilen automatiskt. Säkerhets-/avtappningsventilen kan inte stängas förrän temperaturen vid den ligger över 7 °C.
- ▷ Vattenpumpen och vattenledningarna skyddas inte mot frost genom säkerhets-/avtappningsventilen.

- ▷ Säkerhets-/avtappningsventilens tömningsrör måste alltid vara fritt från smuts (t. ex. löv, is).

- 1 Vred
- 2 Tryckknapp

Bild 113 Säkerhets-/avtappningsventil (varmvattenberedare)

Bild 114 Avtappningskran (vattenledning)

Monteringsställe

Säkerhets-/avtappningsventilen är monterad under locket på det första trappsteget till sovtaket.

**Fylla på/tömma
varmvattenberedaren**

Varmvattenberedaren försörjs med vatten från vattentanken.

*Fyll varmvattenberedaren
med vatten:*

- Koppla på 12 V-försörjningen på panelen.
- Stäng säkerhets-/avtappningsventilen. Ställ vredet (Bild 113,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 113,2).
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Stäng samtliga vattenkranar.

*Tömma
varmvattenberedaren:*

- Stänga av varmvattenberedningen.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventil. Vrid då vredet (Bild 113,1) mot säkerhets-/avtappningsventilen. Tryckknappen (Bild 113,2) skjuts ut. Nu töms varmvattenberedaren via säkerhets-/avtappningsventilen utomhus.
- Kontrollera att varmvattenberedaren är helt tömd (ca 10 liter).
- Stäng avtappningskranarna. Vrid avtappningskranens lock (Bild 114) medurs.

Driftlägen

Varmvatten-värmesystemet med varmvattenberedaren kan, beroende på utrustning, drivas med olika energikällor.

Välj driftläge:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 111,6) tills menysymbolen driftläge (Bild 112,3) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat driftläge visas:

- Dieseldrift
- Eldrift, effektnivå 1 (900 W) *
- Eldrift, effektnivå 2 (1800 W) *
- Dieseldrift och eldrift, effektnivå 1 (900 W) *
- Dieseldrift och eldrift, effektnivå 2 (1800 W) *

* (tillval)

- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda driftläget. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 111,7).

- ▷ 230 V-eldrift är endast möjlig när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Effektnivå 1 (900 W) har ett strömuttag på 3,9 A. Effektnivå 2 (1800 W) har ett strömuttag på 7,8 A.

Ställa in fläkt:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 111,6) tills menysymbolen fläkt (Bild 112,4) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.

- Vrid på vrid-/tryckknappen tills önskat värde visas:
  - OFF: Fläkten är avstängd.
  - VENT: Cirkulation
  - ECO: Låg fläktnivå
  - HIGH: Hög fläktnivå
  - BOOST: Snabb rumsuppvärmning. Boost finns tillgänglig om den aktuella rumstemperaturen är minst 10 °C under vald rumstemperatur.
- Tryck på vrid-/tryckknappen för att spara det inställda värdet. Om det ursprungliga värdet ändå inte ska ändras: Tryck på tillbakaknappen (Bild 111,7).

Ställa in timern:

- Vrid vrid-/tryckknappen (Bild 111,6) tills menysymbolen timer (Bild 112,9) blinkar.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Starttiden visas och timindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens timmar visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Minutindikeringen blinkar.
- Vrid på vrid-/tryckknappen tills den önskade starttidens minuter visas.
- Tryck på vrid-/tryckknappen.
- Ställ sedan in avstängningstiden, den önskade rumstemperaturen, varmvattennivån och fläktnivån efter varandra på samma sätt.
- Tryck på vrid-/tryckknappen. Timern är aktiverad. Symbolen timer (Bild 112,9) blinkar när timern är programmerad och aktiv.

- ▷ Servicemenyn innehåller punkter som oftast bara måste ställas in en gång (språk, bakgrundsbelysning, kalibrering), samt uppgifter för serviceställen (versionsnummer).

Felindikering

Vid en varning blinkar varningssymbolen (Bild 112,7). Värmesystemet fortsätter att vara igång. Om de bara rör sig om ett temporärt fel så släcks varningssymbolen av sig själv.

Vid ett fel visar kontrollenheten direkt felets felkod. Värmesystemet stängs av. Tryck på vrid-/tryckknappen för starta om värmesystemet.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Bild 115 Skjutreglage för varmlufts-spridning i sovtaket

Varmluftspredning i sovtaket

Värmesystemets varmluftström kan vid behov även ledas till sovtaketets sovdela. För detta ändamål finns det ett skjutreglage monterat i ett av fotstegen i trappan.

För mer information, se avsnitt 5.9.

9.2.3 Väggekamin

Frisk luft och avgas från värmesystemet leds bort i en två kammar-väggekamin.

- ▷ Ställ fordonet så, att väggekaminen har tillräckligt med frisk luft.
- ▷ Väggekaminen måste alltid stå fritt. Täck inte över väggekaminen.
- ▷ Vid camping under vintern, måste väggekaminen vara fri från snö och is.
- ▷ Kontrollera regelbundet väggekaminen, beroende av väderleken (snö, lövfall, smuts, o.s.v.). Rengör väggekaminen vid behov.
- ▷ Vid tvätt av fordonet skall vattenstrålen inte riktas direkt på väggekaminen.
- ▷ Om du inte följer detta, kan en problemfri funktion av värmesystemet inte garanteras.

Bild 116 Väggekamin (varmluft-värmesystem)

Väggekaminen finns monterad på den vänstra sidoväggen.

9.2.4 Motorvärme

- ▷ Den extra motorvärmes är en beståndsdel av basfordonet. Beakta basfordonets instruktionsbok.

9.3 Klimatanläggning Truma Saphir (tillval)

- ▷ Kylkretsloppet får enbart öppnas av tillverkaren.
- ▷ Luftintag och -utsläpp får ej blockeras. Vid montering i förvaringslådan måste du se till att det fria utrymmet framför luftutsläppet inte blockeras.
- ▷ Åk inte i nedförs- eller uppförsbackar som lutar mer än 8 % när klimatanläggningen är igång. Annars kan apparaten skadas.
- ▷ Driv inte apparaten under längre tid i kyl drift när fordonet står snett. Annars kan kondensvatten inte rinna av utan istället tränga in i fordonets inre.

- ▷ Klimatanläggningen fungerar endast när fordonet är anslutet till 230 V-försörjningen.
- ▷ Den externa 230 V-försörjningen måste säkras med minst 3 A. Annars är det inte möjligt att använda klimatanläggningen på rätt sätt.
- ▷ För att kommandona ska kunna utföras måste fjärrstyrningen riktas mot IR-mottagaren.
- ▷ Beroende på utförandet kan klimatanläggningen manövreras från en mobil terminalenhet (t. ex. en smarttelefon eller surfplatta) via en app. Truma-appen kan laddas via vanliga terminalenheter via respektive app-stores.
- ▷ Beakta dessutom tillverkarens instruktionsbok.

Monteringsställe Klimatanläggningen är monterad på fordonets vänstra sida i en förvaringslåda.

Driftlägen Klimatanläggningen kan köras i följande driftlägen:

- Kylning
- Cirkulation

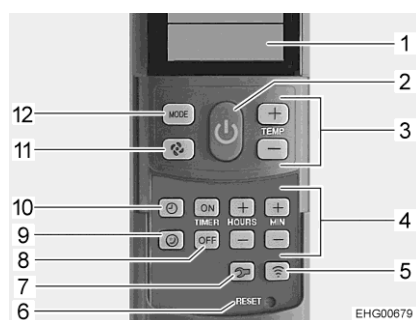

Bild 117 Fjärrstyrning (klimatanläggning)

- 1 Display
- 2 På/Av-knapp
- 3 Knappar "+" och "-" (val av temperatur)
- 4 Knappar "+" och "-" (tid och timer)
- 5 Skicka-knapp (ny dataöverföring)
- 6 Mikroknappen "RESET" (återställning till fabriksinställningen)
- 7 Inställningsknapp
- 8 Knapp "OFF"
- 9 Knapp för tyst körning
- 10 Tidsknapp
- 11 Fläktnapp
- 12 Knapp "MODE"

Handhavande Alla funktioner i klimatanläggningen kan styras via fjärrstyrningen.

- Slå på:**
- Tryck på På/Av-knappen (Bild 117,2). De inställningar som gjorts senast används.

- ▷ Efter inkoppling körs cirkulationsfläkten. Kompressorn kopplas in senast efter tre minuter, den gröna lysdioden (kylning) blinkar.

Slå på kylningen:

- Tryck på knappen "MODE" (Bild 117,12) tills kylningssymbolen visas på displayen (Bild 117,1).
- Ställ in önskad temperatur med knapparna "+" och "-" (Bild 117,3).
- Ställ in önskad fläktnivå (låg/medel/hög) med fläktnappen "🌀" (Bild 117,11).

När den rumstemperatur som har ställts in via fjärrstyrningen nås stängs kompressorn av och den gröna lysdioden på den infraröda mottagaren slocknar. Cirkulationsfläkten fortsätter att köras.

När rumstemperaturen stiger över den inställda temperaturen kopplar apparaten automatiskt om till kylning igen.

Koppla in cirkulationsdrift:

- Tryck på knappen "MODE" (Bild 117,12) tills cirkulationssymbolen visas på displayen (Bild 117,1).
- Ställ in önskad fläktnivå (låg/medel/hög) med fläktnappen "🌀" (Bild 117,11).

Vid cirkulationsdrift blandas ineluften om och renas genom filtret. Inga lysdioder lyser på den infraröda mottagaren.

Koppla in tyst körning:

- Tryck ner knappen för tyst körning (Bild 117,9). I kyl drift går fläkten med ett lägre varvtal och blir då mycket tystare.

Slå från:

- Tryck på På/Av-knappen (Bild 117,2). Fjärrstyrningen och klimatanläggningen stängs av.

Inställning av tid:

- Tryck på tidknappen (Bild 117,10). Tiden blinkar.
- Ställ in timmar ("HOURS") och minuter ("MIN") med knapparna "+" och "-" (Bild 117,4).

Timer

Med den inbyggda timern kan urkopplingstiden för klimatanläggningen ställas in mellan 15 minuter och 24 timmar i förväg (räknat från aktuellt klockslag).

Koppla in timern:

- Tryck på På/Av-knappen (Bild 117,2).
- Ställ in önskad drifttyp och temperatur.

Programmera sluttid:

- Tryck ner knapp "OFF" (Bild 117,8).
- Ställ in önskad sluttid med knapparna "+" och "-" (Bild 117,4).
- Tryck på knappen "OFF" (Bild 117,8) en gång till för att bekräfta.

Koppla från timern:

- Tryck ner knapp "OFF" (Bild 117,8).

- ▷ Inställningsknappen (Bild 117,7) har uppgiften att ansluta fjärrstyrningen med klimatanläggningen vid den första idrifttagningen.

- 1 Röd lysdiod
- 2 Tryckknappsbrytare
- 3 Grön lysdiod

Bild 118 Infraröd mottagare (klimatanläggning)

Infraröd mottagare

Klimatanläggningen kan slås på och av även utan fjärrstyrning. Det gör du genom att trycka på tryckknappsbrytaren (Bild 118,2) på den infraröda mottagaren (t.ex. med en kulspetspenna). Om klimatanläggningen slås på via den infraröda mottagaren återställs den automatiskt till fabriksinställningen (kylning, hög fläktnivå, 21 °C).

Den gröna lysdioden (Bild 118,3) och den röda lysdioden (Bild 118,1) på den infraröda mottagaren visar klimatanläggningens aktuella funktion.

Funktionsvisning

Tillstånd lysdiod	Betydelse
Grön lysdiod blinkar	Cirkulationsfläkten körs, kompressorn slås på efter max. 3 minuter
Grön lysdiod blinkar kort	Klimatanläggningen väntar på att motorn ska starta eller att funktionen ska ändras med fjärrstyrningen (endast vid drift med växelriktare)
Grön lysdiod lyser	Kylning
Röd lysdiod blinkar	Data överförs
Röd lysdiod lyser	Störning

► För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Bild 119 Skjutreglage för kallluftspridning i sovtaket

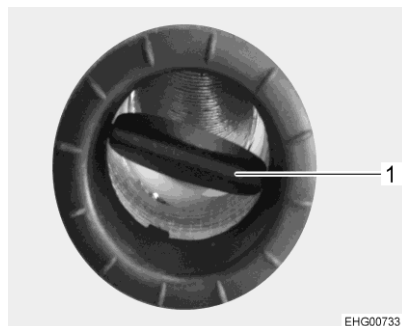
Kallluftspridning i sovtaket

Klimatanläggningens kallluftsström kan vid behov även ledas till sovtaketets sovdela. För detta ändamål finns det ett skjutreglage monterat i ett av fotstegen i trappan.

För mer information, se avsnitt 5.9.

9.4 Varmluftskallluftsmunstycken

Luften som värms upp av värmesystemet resp. kyls ner av klimatanläggningen sprids i fordonet via luftmunstycken.

1 Klaff

Bild 120 Luftmunstycke (exempel)

Luftmunstyckena kan beroende på behov stängas resp. öppnas med klaffen (Bild 120,1).

Monteringsställen

Det finns luftmunstycken monterade på följande platser:

Kallluftsmunstycken (klimatanläggning):

- Trappan riktning förarhytten
- Takförvaringsskåpet i köket riktning sittgruppen
- Sovtaket framför madrassen och över hattprofilen, båda justerbara via skjutreglage i trappan

Varmluftsmunstycken (värmesystemet):

- Trappan riktning skrivbyrån
- Förarstolen i riktning fotutrymmet
- Passagerarstolen i riktning fotutrymmet
- Trappområde
- Våtutrymme
- Hattprofilen passagerarstol, skjutreglage i skåp
- Sittgruppen passagerarsidan riktning bak
- Sittgruppen passagerarsidan riktning bord
- Sovtaket framför madrassen och över hattprofilen, båda justerbara via skjutreglage i trappan
- Sittgruppen förarsidan riktning bak
- Sittgruppen förarsidan riktning bord

9.5 Spis

- ▶ Lämna inte gasspisen utan tillsyn när den är i drift. Stäng av gasspisen även när du lämnar den för en kort stund (t. ex. vid toalettbesök).
- ▶ Explosionsrisk - låt ej oförbränd gas strömma ut.
- ▶ Innan man börjar använda spisen, ska man se till att man har en god ventilation. Öppna ett fönster eller en taklucka.
- ▶ Använd inte gasspisen för uppvärmning.
- ▶ Använd grytlappar eller grytvantar vid hantering med varma kastruller, stekpannor el. dyl. Risk för skador!
- ▶ Häng inte upp några gardiner eller förhängen direkt vid kokvrån. Brandfara!
- ▶ Om en platta är igång ska alltid en gryta eller panna vara placerad över flammen.

- ▷ Ställ aldrig heta föremål, till exempel kastruller, på diskholcket eller diskbänken.

9.5.1 Gasspis

- ▶ När man använder gasspisen, dvs när gaslågan brinner, får det absolut inte finnas några brännbara eller lättantändliga föremål, som t. ex. kökshanddukar, servetter, i närheten av gasspisen. Brandfara!
- ▶ Den kompletta tändningsproceduren måste vara synlig uppifrån, ställ inte kastruller och liknande i vägen.

- ▷ Använd endast kastruller och stekpannor vars diameter passar till gasspisen.
- ▷ När flammen slocknar spärrar tändsäkringen automatiskt gastillförseln.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Fordonets kök har en gasspis med 2 lågor.

Tändning Gasspisen är utrustad med en elektronisk tändning.

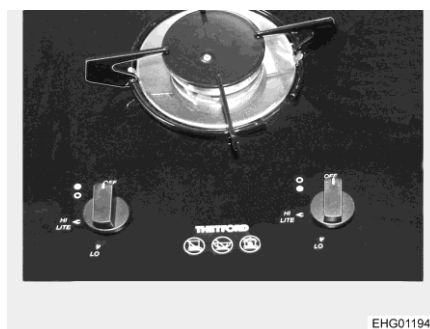

Bild 121 Reglage, knappar (gasspis)

- Slå på:**
- Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan och gasavstängningsventilen "spis".
  - Vrid vridregulatorn (Bild 121) till önskad platta till tändningsläge ("LITE").
  - Tryck in vridregulatorn och håll den intryckt. Nu bildas tändgnistor vid brännaren.
  - När flaman brinner ska man hålla vridregulatorn nedtryckt i ytterligare 10 till 15 sekunder, tills tändsäkringen håller gastillförseln öppen.
  - Släpp vridregulatorn och vrid den till önskad inställning.
- Slå från:**
- Ställ vridregulatorn (Bild 121) på läget "Off". Flaman slocknar.
  - Stäng gasavstängningsventilen "spis" och huvudavstängningsventilen på gasflaskan.

9.6 Kylskåp

Kylskåpet drivs via fordonets 12 V-nät. Vid höga omgivningstemperaturer uppnår kylskåpet inte längre full kyleffekt och förbrukar mer ström.

9.6.1 Kompressor-kylskåp - Allmänt

- ▶ Håll alltid luftspringorna fria.
- ▶ På grund av de tekniska egenskaperna, kan temperaturen i kylskåpet och frysfacket inte alltid hållas konstanta. Vid ogynnsamma förhållanden kan livsmedlen i frysfacket tina upp.

- ▷ Använd inga anordningar eller värmeaggregat för att påskynda avfrostningen.
- ▷ Om fordonet utsätts för starkt solljus: Lufta fordonet tillräckligt.
- ▷ Säkra produkterna i kylskåpet mot glidning, före färden.
- ▷ Bodelsbatteriet har endast en begränsad energireserv. Se till att bodelsbatteriet alltid är tillräckligt laddat. Bodelsbatteriet laddas av generatoren under färd. När fordonet är parkerat kan bodelsbatteriet laddas med hjälp av landström, en laddare eller av en solcellsanläggning.

- ▷ Temperaturen i kylskåpet är beroende av omgivningstemperaturen (rumstemperatur), hur ofta dörren öppnas och hur fullt kylskåpet är. Efterjustera kylskåpet om nödvändigt.
- ▷ Kontroller regelbundet uppsamlingskaret, för kondensvatten, före färd och vid användning av kylskåpet.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

9.6.2 Kompressor-kylskåp Vitrifrigo - Handhavande

Kylskåpet är från fabriken inställt på optimal kyltemperatur. Vid behov kan kyleffekten höjas eller sänkas med vridregulatorn på termostaten.

Höja kyleffekten: ■ Vrid vridregulatorn på termostaten moturs till önskad kylnivå.

Minska kyleffekten: ■ Vrid vridregulatorn på termostaten medurs till önskad kylnivå.

Kylskåpet är utrustat med ett automatiskt avfrostningsystem. Vid behov kan kylskåpet stängas av för att kunna frostas av helt.

Frosta av kylskåpet: ■ Vrid vridregulatorn på termostaten till STOPP-positionen.
■ Lämna kylskåpsdörren öppen.

9.6.3 Lås till kylskåpsdörr

▷ Under färd skall kylskåpsdörren alltid vara stängd och spärrad i det stängda läget.

▷ När kylskåpet är avstängt ska kylskåpsdörren låsas i ventilationsläget. På så sätt förhindrar man mögelbildning.

Kylskåpsdörren kan låsas i två lägen:

- Stängd kylskåpsdörr under resa och när kylskåpet används; låsning via möbellås av typen Push-Lock
- Lätt öppnad kylskåpsdörr i ventilationsläge då kylskåpet är avstängt; för ventilationsläge, se tillverkarens anvisningar

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets sanitetssystem.

10.1 Vattenförsörjning, allmänt

- ▶ Fyll endast på vattentanken från försörjningsledning som har dricksvattenskvalitet.
- ▶ Vid påfyllning får endast slangar eller behållare användas som är godkända för dricksvatten.
- ▶ Påfyllningsslang eller behållare ska före användning spolas noga med dricksvatten (två till tre gånger tankens volym).
- ▶ Töm påfyllningsslang eller behållare fullständigt efter användning och stäng öppningar till påfyllningsslang eller behållare.
- ▶ Vatten som blir stående i vattentanken eller i vattenledningarna blir oanvändbart efter kort tid. Därför är det viktigt att man grundligt rengör vattenledningar och vattentank före varje användning av fordonet. När man ställer undan fordonet, d.v.s. när det inte ska användas på ett tag skall vattentanken och vattenledningarna tömmas helt och hållet.
- ▶ Vid avställning under längre tid än en vecka ska vattensystemet desinficeras innan man använder fordonet (se kapitel 11).

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att vattenpumpen är avstängd. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter. Ta bort filterpatronen och förvara frostfritt.
- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

Fordonet är utrustat med inbyggd vattentank. Vattentanken finns under den stora golvluckan i sittgruppsområdet. En elektrisk vattenpump pumpar vatten till olika ställen där man kan ta vatten. Vattenpumpen startar automatiskt och pumpar vatten när en vattenkran öppnas.

Det smutsiga vattnet samlas i avloppstanken. På panelen kan avläsas hur full vattentanken eller avloppstanken är.

Vattenpump

Vattenpumpen slås av resp. på via 7"-panelen.

- ▷ Koppla till vattenpumpen på 7"-panelen innan vattenarmaturerna används.
- ▷ I samband med att man fyller på nytt vatten kan en luftblåsa bildas på pumpens botten. Luftblåsan förhindrar att vatten suges in i pumpen. Rör vattenpumpen mycket kraftigt upp och ner i vattnet.

10.2 Vattensystem

10.2.1 Vattentank

Vattentanken rymmer ca 120 l.

Vattentankens monteringsställe, se avsnitt 10.2.4.

Varmluften från värmesystemet för bodelen värmer upp vattentanken. Vattentanken är därmed skyddad mot frost.

- ▷ Om inte värmesystemet för bodelen är i drift, är inte vattentanken tillräckligt skyddad mot frost. Vattentanken ska tömmas och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.

- ▷ Av körsäkerhetsskäl och av registreringstekniska skäl måste volymen minskas till ca 20 l under körning. När vatten tappas av med hjälp av raten för säkerhetsavtappning (se avsnitt 10.2.4), kvarstår en restvolym på ca 20 l i vattentanken.

10.2.2 Påfyllning av vattensystem

- ▶ Beakta fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt när vattentanken fylls. När vattentanken är full måste bagaget reduceras i enlighet med detta.
- ▶ Locken för bränslepåfyllningsröret och påfyllningsöppningen för dricksvattnet är ganska lika varandra. Kontrollera märkningen innan du fyller på tanken.

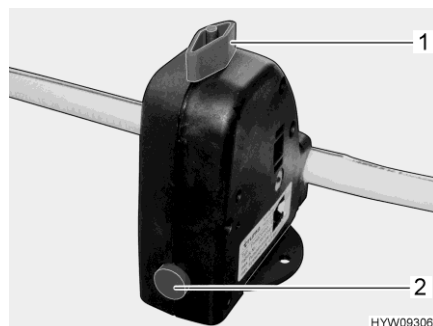

- ▷ Utan vatten går vattenpumpen torr och kan ta skada efter senast en minut. Vattenpumpen får aldrig användas då vattentanken är tom.

- ▷ När vattentanken fylls på kan vattenmängden avläsas på 7"-panelen.

- Ställ fordonet vågrätt.
- Koppla på 12 V-försörjningen på 7"-panelen.

- 1 Vred
- 2 Tryckknapp

Bild 122 Säkerhets-/avtappningsventil (Truma)

- Säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) stängs. Ställ vredet (Bild 122,1) diagonalt mot säkerhets-/avtappningsventilen och tryck in tryckknappen (Bild 122,2). Säkerhets-/avtappningsventilen är monterad under locket på det första trappsteget till sovtaket.
- Vid temperaturer lägre än 6 °C kan säkerhets-/avtappningsventilen inte stängas.

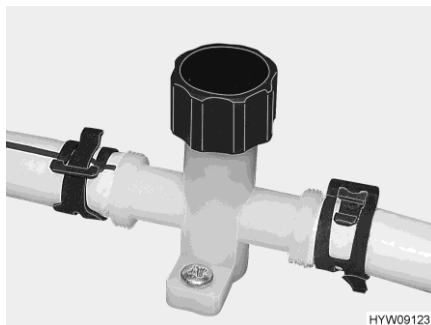

Bild 123 Avtappningskran (vattenledning)

- Stäng avtappningskranarna (Bild 123). Vrid locket medurs. Avtappningsventilerna sitter under den lilla och den stora golvluckan i sittgruppsområdet samt under locket på det första trappsteget till sovtaket.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Stäng avtappningsöppningen på vattentanken.
- Öppna gasboxluckan.

Bild 124 Lucka påfyllningsöppningen för dricksvatten

Bild 125 Locket påfyllningsöppningen för dricksvatten

- ▷ Påfyllningsöppningen för dricksvatten sitter i gasboxen.
- ▷ Påfyllningsöppningen för dricksvatten är märkt med symbolen .
- Fäll upp luckan (Bild 124).
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är upplåst.
- Dra ut nyckeln.
- Vrid det blå locket (Bild 125) ett kvarts varv.
- Locket tas av.
- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten på fordonets utsida.
- Fyll på vattentanken med dricksvatten. Använd en vattenslang certifierad för dricksvatten vid påfyllning.

- Se till att vattenfiltret är installerat.
- Slå på vattenpumpen på 7"-panelen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "varmt" och öppnas. Vattenpumpen startar. Varmvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor. Endast därigenom säkerställs att varmvattenberedaren är vattenfylld.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge "kallt" och öppnas. Kallvattenledningarna fylls med vatten.
- Vattenkranarna skall vara öppna tills vatten rinner ut fritt från luftblåsor.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Skruva på locket till påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Vrid locket ett kvarts varv.
- Stick in nyckeln i låscylindern och vrid ett kvarts varv. Locket är låst.
- Dra ut nyckeln.
- Kontrollera att locket sitter ordentligt fast på påfyllningsöppningen för dricksvatten.
- Fäll ned luckan.
- Stäng gasboxluckan.

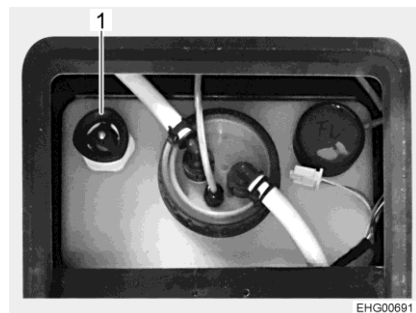
10.2.3 Fylla på vatten efteråt

- Öppna påfyllningsöppningen för dricksvatten enligt beskrivningen i avsnitt 10.2.2.
- Använd en vattenslang certifierad för dricksvatten för att fylla vattentanken.
- Stäng påfyllningsöppningen för dricksvatten enligt beskrivningen i avsnitt 10.2.2.

10.2.4 Minska vattenvolymen för körning

Tillräde till vattentanken finns under den stora golvluckan i sittgruppsområdet.

Ratt Ratten är monterad på vattentanken.

1 Ratt för vattenavtappning

Bild 126 Ratt för vattenavtappning

- Öppna:**
- Vrid ratten (Bild 126,1) på vattentanken 3/4-varv moturs. Vattnet rinner ut tills ca 20 liter är kvar.
- Stänga:**
- Vrid ratten (Bild 126,1) på vattentanken medurs till stoppläget.

10.2.5 Tömma vattensystemet

- ▷ När fordonet inte används under flera dagar eller inte värms upp vid risk för frost ska hela vattensystemet tömmas. Se till att 12 V-försörjningen är avstängd på panelen. Annars går vattenpumpen varm och kan ta skada. Vattenkranarna skall vara öppna i mittläge. Låt säkerhets/avtappningsventilen (Truma) och alla avtappningskranar vara öppna. På så sätt undviks frostsador i fast installerade apparater, frostsador på fordonet och avlagringar i vattenförande komponenter. Ta bort filterpatronen och förvara frostfritt.

- ▷ Beakta miljöhänvisningen i detta kapitel.

Töm och lufta vattensystemet enligt följande. Frostsador undviks så här:

- Ställ fordonet vågrätt.
- Stäng av 230 V-försörjning.
- Stäng av 12 V-försörjningen på panelen.
- Ta varmvattenberedaren ur funktion (se avsnitt 9.2).
- Öppna avtappningskranarna. Vrid då locket moturs resp. ställ vipparmen lodrätt. Monteringsställena, se avsnitt 10.2.2. Avtappningsventilen under den lilla golvluckan tömmer färskvattentanken, avtappningsventilerna under den stora golvluckan och trappsteget tömmer de inre ledningarna.
- Öppna säkerhets-/avtappningsventilen (Truma). Det gör du genom att vrida vredet parallellt med ledningen. Monteringsställe, se avsnitt 10.2.2.
- Vrid ratten (Bild 126,1) på vattentanken moturs mot motståndet till stoppläget för att öppna utloppsöppningen helt.
- Öppna alla vattenkranar och ställ dem i mittläge.
- Fäst handduschen upptill i duschläge.
- Skruva på förslutningsringen på vattentanken.
- Ta ut vattenpumpen (fäst på locket) så långt som anslutningsledningarna gör det möjligt.
- Håll upp vattenpumpen tills vattenledningarna är helt tömd.
- Kontrollera att vattentanken verkligen har tömts helt.
- Lägga handduschen på duschkabinens golv.
- Töm avloppstanken via brytaren på instrumentbrädan. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Töm latrinkassetten. Beakta miljöhänvisningarna i detta kapitel.
- Rengör vattentanken och skölj den noga.
- Låt vattensystemet torka så länge som möjligt.
- När systemet har tömts ska alla vattenkranar vara öppna i mittläge.
- Låt säkerhets-/avtappningsventilen (Truma) och alla avtappningskranar vara öppna.

10.3 Vattenfilter

- ▶ Använd inte vattenfiltret för att filtrera brunnsvatten, avloppsvatten, flodvatten eller regnvatten. Vattenfiltret är inte lämpligt för att utvinna dricksvatten på detta sätt.
- ▶ Använd inte vattenfiltret för att filtrera varmvatten.
- ▶ Vid längre stilleståndstider, ta bort filtret och förvara det i en felfri hygienisk behållare.
- ▶ För säkert bruk av vattenfiltret, observera tillverkarens separata instruktionsbok (framför allt säkerhetsanvisningarna).

Användningssyfte

Vattenfiltret är endast avsett för filtrering av kallt dricksvatten. Vattenfiltret genererar hygieniskt färskvatten av det.

Monteringsställe

Vattenfiltret sitter under en golvlucka på vattentanken. Vattenfiltrets filterpatron är ansluten till filterhuvudet via ett bajonettlås. Filterhuvudet har en integrerad avstängningsventil. Inga ytterligare avstängningsventiler krävs i inloppet eller utloppet.

- ▷ Förfarandet vid filterbytet och ytterligare information finns i den separata instruktionsboken från tillverkaren.

10.4 Avloppstank

Avloppstanken rymmer ca 100 l. Avloppstanken finns under den stora golvluckan i sittgruppsområdet. Varmluften från värmesystemet för bodelen värmer upp avloppstanken. Avloppstanken är därmed skyddad mot frost.

- ▷ Om värmesystemet för bodelen inte är i drift är avloppstanken inte längre skyddad mot frost. Avloppstanken ska tömmas via reglaget på instrumentbrädan och avtappningskranen ska stå öppen om det finns risk för frost.
- ▷ Kokande vatten får aldrig hällas direkt i fatutloppet. Kokande vatten kan leda till deformationer och otäthet i avloppsvattensystemet.

- ▷ Avloppstanken får endast tömmas på speciella hanteringsanläggningar t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

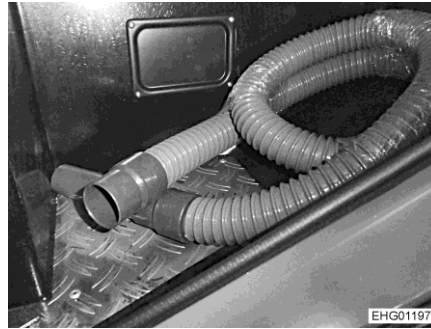

Bild 127 Avloppsslang (i förvaringsfack)

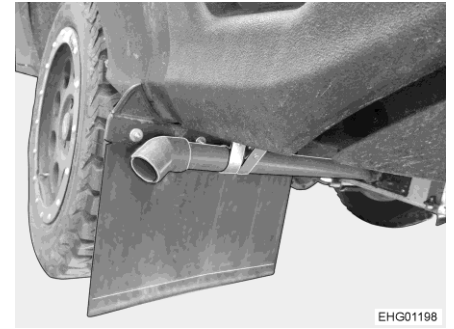

Bild 128 Avloppsrör

Avloppsslang

Avloppsslangen (Bild 127) är placerad i förvaringsfacket och kan användas som förlängning till avloppsröret (Bild 128).

Avtappningsventilen för avloppsvatten aktiveras med ett reglage.

Avloppsröret med anslutning för avloppsslangen återfinns under fordonet (på höger sida bak).

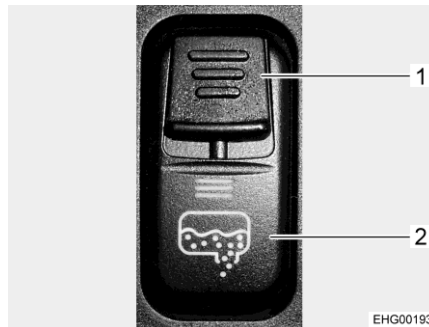

Bild 129 Vippknapp (avtappningsventil)

- 1 Säkerhetsspärr
- 2 Vippknapp

Reglage

Avtappningsventilen för avloppstanken öppnas och stängs med en vippknapp på brytarkonsolen i förarhytten. För att förhindra att avtappningsventilen öppnas av misstag är vippknappen utrustad med en säkerhetsspärr (Bild 129,1). Avloppsröret med anslutning för en avloppsslang sitter under fordonet.

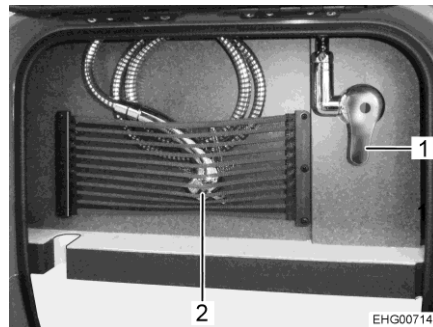
- ▷ Tömning av avloppstanken med vippknappen är endast möjlig när fordonet står stilla och motorn är avstängd.

Tömning:

- Placera fordonet över utloppet på avloppsstationen eller anslut avloppsslangen och för ned i utloppet.
- Skjut säkerhetsspärren (Bild 129,1) på vippknappen (Bild 129,2) nedåt och tryck samtidigt nedtill på vippknappen. Avloppsventilen öppnas då och avloppstanken töms. Lysdioden lyser så länge avloppsventilen är öppen.
- Avloppstanken töms helt.
- Stäng avtappningskranen när avloppsvattnet har tömts ut helt. Det gör du genom att trycka uppåt på vippknappen.
- Dra bort avloppsslangen och lägg undan den.

10.5 Yttre dusch

På förarsidan är fordonet utrustat med en yttre dusch. Duschslangen med duschmunstycke (Bild 130,2) samt manöverspaken (Bild 130,1) finns i ett förvaringsfack som är åtkomligt efter att den utvändiga luckan öppnats.

- 1 Manöverspak
- 2 Duschmodstycke

Bild 130 Yttre dusch

10.6 Badrum

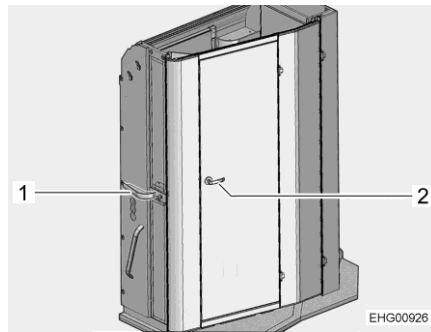
- ▷ Stäng duschområdet före körning.
- ▷ Transportera ingen last i duschkaret. Duschkaret eller andra inredningsföremål i toaletterummet kan skadas.

- ▷ För att ventiler under eller efter duschning resp. för att torka blöta kläder (t.ex på den integrerade klädstången) skall toaletterumsdörren stängas och toaletterummets taklucka eller fönster öppnas. Luften kan då cirkulera bättre.
- ▷ Ta bort tvålrester efter duschen, annars kan det bildas sprickor i duschkaret.
- ▷ Duschen bör torkas upp efter användning för att förhindra fuktangrepp.
- ▷ Ställ fordonet så vågrätt som möjligt. Annars kan vattnet inte rinna ut ordentligt från duschkaret.
- ▷ Ytterligare information om rengöring av toaletterummet finns i avsnittet 11.10.5.

Badrummet kan göras om till dusch och är utrustat med följande komponenter:

- Magnetisk sminkspegel
- Tvättställ
- Dusch i golvnivå
- Täckplatta
- Bambubelagd duschpelare
- Svängbar toalett
- Toalettplattform med utdragbar klättringshjälp

- 1 Ratt
- 2 Dörrhandtag

Bild 131 Badrum (före utbyggnad)

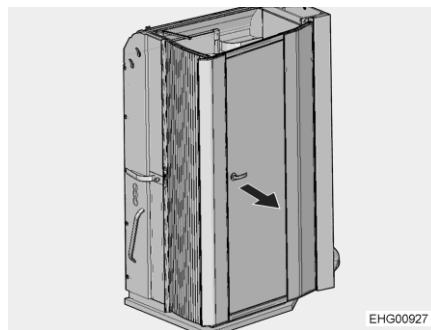

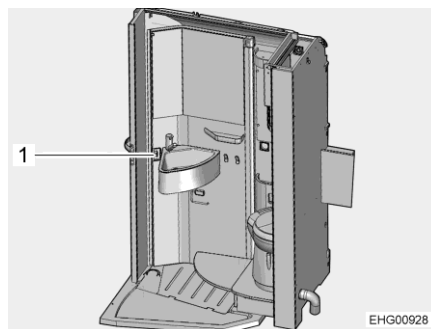
Bild 132 Badrum (rumsdörr utdragen)

Bygga ut badrummet:

- Dra ratten (Bild 131,1) moturs ca 30°. Ratten är placerad utanför badrummet.
- Håll ratten intryckt och dra den stängda rumsdörren utåt med dörrhandtaget (Bild 131,2) så långt det går (Bild 132, pil).

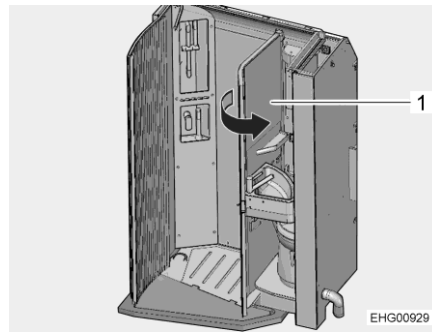
- ▷ Duschområdet kan endast användas när badrummet är helt utbyggt.

- 1 Snäpplås

Bild 133 Badrum (duschområde frilagt)

- Dra i snäpplåset (Bild 133,1) för att frilägga duschområdet.

1 Svängdörr

Bild 134 Duschrområde

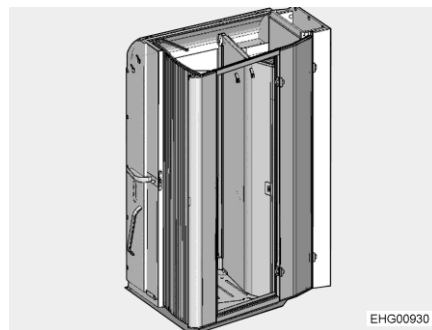

Bild 135 Badrum (helt utbyggt)

- Öppna svängdörren (Bild 134,1) och tvättstället så långt det går (Bild 134, pil).

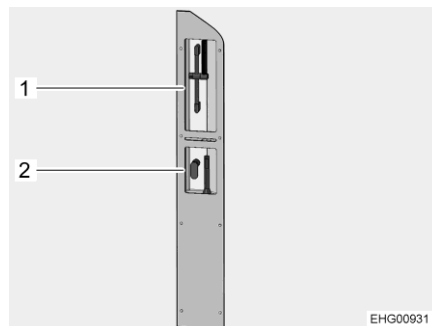
1 Duschläge
2 Parkeringsläge

Bild 136 Duscharmatur

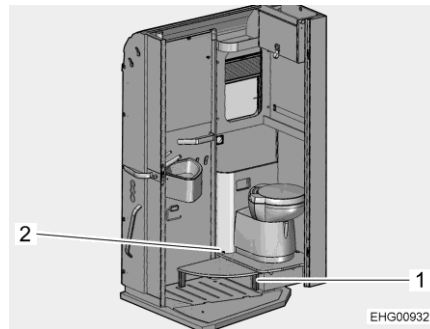
Stänga badrumsutbyggnad:

- Ta bort duscharmaturen från parkeringsläget (Bild 136,2) och ställ den i duschläget (Bild 136,1). Sätt tillbaka duscharmaturen i parkeringsläget efter användning.
- Sväng tillbaka svängdörren samt tvättstället mot väggen tills de klickar på plats med ett hörbart klick.
- Skjut den stängda rumsdörren mot väggen så långt det går med dörrhandtaget.

**Klättringshjälp för
toalettplattform**

Toalettplattformen är försedd med en klättringshjälp. Klättringshjälpen är placerad i ett inskjutbart fack och kan fällas ut vid behov.

- 1 Tryckområde
- 2 Räfflad skruv

Bild 137 Klättringshjälp

- ▷ Dra inte ut klättringshjälpen för hand. Klättringshjälpen fälls automatiskt ut vid tryckning på tryckområdet. Vid manuell utdragning skadas push-to-open-systemet.

Använda klättringshjälpen:

- Tryck med foten mot tryckområdet (Bild 137,1). Klättringshjälpen fälls automatiskt ut med hjälp av push-to-open-systemet.

Fälla ihop klättringshjälpen:

- Använd foten för att åter fälla tillbaka klättringshjälpen till parkeringsläge.

Vid rengöring kan klättringshjälpen även tas bort:

- Lossa den räfflade skruven (Bild 137,2) tills klättringshjälpen kan tas bort.
- Sätt tillbaka klättringshjälpen i det inskjutbara facket så att hålet på klättringshjälpen hamnar under den räfflade skruven.
- Skruva tillbaka den räfflade skruven.

Täckplattan kan tas bort vid rengöring. Se till att täckplattan placeras korrekt när den sätts tillbaka.

10.7 Toalett

- ▷ Belasta toaletten med maximalt 120 kg.
- ▷ Töm latrinkassetten när risk för frost föreligger och fordonet inte är uppvärmt.
- ▷ Att sätta sig på toalettens lock är ej tillåtet. Locket tål ej vikten av personer och kan gå sönder.
- ▷ Lämplig kemikalie används till toaletten. Ventilationen tar bort alla odörer, dock ej smuts och gaser. Smuts och gaser angriper gummipackningarna.

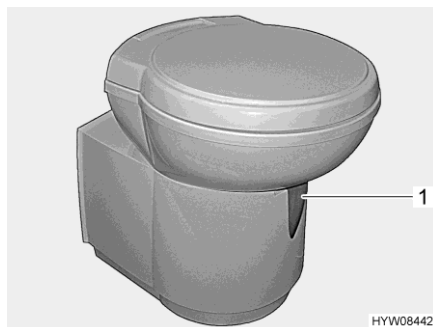
- ▷ Om fordonet är utrustat med ett elektriskt avluftningssystem sätts fläkten i gång automatiskt när toalettens spjäll öppnas.
- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ Latrinkassetten får endast tömmas på speciella hanteringsstationer t. ex. på campingplatser eller andra ställplatser.

10.7.1 Svängbar toalett

Thetford-toaletten spolas direkt via fordonets vattensystem. Om det skulle behövas kan man svänga toalettskålen i önskad position.

1 Spjällspak

Bild 138 Thetford-toalettskål (svängbar)

1 Spolknapp
2 Kontrollampa

Bild 139 Spolknapp/kontrollampa (exempel)

Kontrollenheten finns i närheten av toalettskålen.

- Spola:*
- Öppna spjället på Thetford-toaletten före spolning. Skjut för detta spjällspaken (Bild 138,1) moturs.
  - För att spola, tryck på den blå spolknappen (Bild 139,1).
  - Efter spolning stängs spjället. Skjut för detta spjällspaken medurs. Kontrollampan (Bild 139,2) lyser när latrinkassetten måste tömmas.

10.7.2 Tömma latrinkassetten

- ▷ Ta bort slangen från avluftningssystemet på latrinkassetten innan latrinkassetten töms.

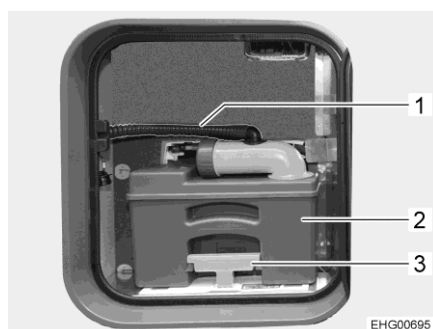

- ▷ Latrinkassetten kan endast tas ut när spjället är stängt.

Bild 140 Lucka (latrinkassett)

- Skjut spjällspaken på toalettskålen medurs. Spjället stängs.
- Öppna luckan till latrinkassetten på fordonets utsida. Det gör du genom att sticka in nyckeln i låshandtagets (Bild 140) låscylinder och vrida den ett halvt varv moturs.
- Dra ut nyckeln.
- Vrid låshandtaget moturs ett halvt varv och öppna luckan för latrinkassetten.

- 1 Slang
- 2 Latrinkassett
- 3 Fästbygel

Bild 141 Latrinkassett (i fordon)

- Ta bort avluftningssystemets slang (Bild 141,1).
- Drag upp fästbygeln (Bild 141,3) och drag ut latrinkassetten (Bild 141,2).

- 1 Utloppsstuts
- 2 Lock
- 3 Luftningsknapp

Bild 142 Latrinkassett

- Sväng utloppsstutsen (Bild 142,1) framåt vid en avsedd avfallsstation och skruva loss locket (Bild 142,2).
- Tryck på den färgade luftningsknappen (Bild 142,3) och håll den nedtryckt tills latrinkassetten är tom.
- Rengör latrinkassetten med färskvatten.

- Förslut utloppsstutsen och sväng den tillbaka.
- Skjut in latrinkassetten så långt in avfallsschaktet att den hakar fast.
- Anslut avluftningssystemets slang.
- Stäng luckan för latrinkassetten.
- Fyll på ny sanitetsvätska.

10.7.3 Automatisk SOG toalettventilation (tillval)

Den automatiska toalettventilationen SOG suger in luften i toaletterummet, för den genom latrinkassetten och leder den vidare ut genom ett utsläpp i golvet.

SOG toalettventilation sätts automatiskt igång när toalettens spjäll öppnas.

Monteringsställe aktivt kolfilter

Det aktiva kolfiltret (grön filterpatron) sitter i den högra sittbänken.

Byta aktivt kolfilter:

- Det aktiva kolfiltret ska bytas i enlighet med den separata instruktionsboken från tillverkaren.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

10.7.4 Vinterdrift

- ▷ Använd inga frostskyddsmedel. Frostskyddsmedel kan skada toaletten.

När fordonet är uppvärmt skyddas toaletten, vattentanken och latrinkassetten mot frost. Toaletten kan därmed användas även på vintern.

Om fordonet inte är uppvärmt ska vattentanken, latrinkassetten och vattenledningarna tömmas vid risk för frost. På så sätt förhindrar man frostsador.

10.7.5 Tillfällig avställning

- ▷ Om toaletten inte skall användas under en längre tid skall vattentanken, latrinkassetten och vattenledningarna tömmas.

Stänga av toaletten tillfälligt:

- Tömma vattentanken.
- Använd toalettens spolmekanism tills inget vatten längre kommer in i toaletten. Observera att pumpen kan skadas senast efter en minut om den körs torr.
- Töm latrinkassetten.
- Spola ur latrinkassetten noggrant.
- Lämna latrinkassetts tömningsrör öppet.
- Låt latrinkassetten torka.

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets skötsel.

I slutet av detta kapitel hittar du kontrollistor med åtgärder som måste utföras om fordonet inte används under en längre tid.

11.1 Allmänt

- ▷ Fordonet har utformats för fritidsbruk. Om användningen överskrider normal fritidsanvändning (permanent användning) kan fukt bildas i kuben. Även inredningen kan påverkas.

11.2 Utvändig skötsel

Den normala utvändiga skötseln består av regelbunden tvätt. Hur ofta fordonet behöver tvättas beror på hur det används och under vilka omständigheter. I områden med kraftigt förorenad luft eller vid körning på saltade vägar måste fordonet tvättas oftare. Om fordonet utsätts för salthaltig och fuktig luft (kustområden, varmt och fuktigt klimat) skall fordonet också tvättas oftare.

Parkera helst inte under träd. De kådaliknande utsöndringarna som droppar ned från vissa träd gör att lacken mattas och kan påskynda eventuell korrosionsprocess.

Fågelspillning skall tvättas bort ordentligt med en gång eftersom syran i spillningen har en frätande effekt.

11.2.1 Tvätta med högtryckstvätt

- ▷ Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan skadas.
- ▷ Spruta inte direkt på utvändiga applikationer (dekorfilm) med högtryckstvätt. De utvändiga applikationerna kan lossna.
- ▷ Rengör inte sovtaket luftbälg med högtryckstvätt. I så fall kan filmen skadas och sovtaket kommer inte längre att kunna öppnas.

Innan man tvättar fordonet med en högtryckstvätt är det viktigt att man läser igenom bruksanvisningen till högtryckstvätten.

När man tvättar fordonet med ett runt munstycke ska avståndet mellan fordonet och munstycket vara minst ca 700 mm.

Tänk på att vattenstrålen har ett högt tryck när den kommer ut ur munstycket. Om man inte följer alla anvisningar och använder högtryckstvätten på felaktigt sätt kan detta leda till skador på fordonet. Vattentemperaturen får inte överstiga 60 °C. Flytta vattenstrålen hela tiden, rikta den alltså inte en längre tid på ett och samma ställe. Rikta inte vattenstrålen direkt mot dörrspalter, elektriska komponenter, kontakter, tätningar, ventilationsgaller eller takluckor. Fordonet kan skadas eller vatten kan tränga in i de inre utrymmena.

11.2.2 Tvättning av fordonet

- ▷ Vid rengöring i automatiska tvättgator kan vatten komma in i öppningar såsom kylskåpets ventilationsgaller eller skorstenen. Tvätta aldrig fordonet i en automatisk tvättgata. Se till att inget vatten kommer in i öppningarna vid manuell tvätt.
- Rengör endast fordonet på en tvättplats som är avsedd för tvätt av fordon.
- Vid rengöring i direkt solljus se till att rengöringsmedlet som används inte orsakar några skadliga reaktioner.
- Vid användning av rengöringsmedel ska tillverkarens användningsanvisningar följas. Rengöringsmedel måste vara pH-neutrala.
- Kontrollera på en plats som inte syns att ytan tål rengöringsmedlet.
- Rengör utvändigt utrustning och plastkomponenter endast med en riklig mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- Tvätta fordonet med så riklig mängd vatten som möjligt och med hjälp av en tvättsvamp eller mjuk borste. Om smutsavlagringarna är svåra att avlägsna använd diskmedel.
- Lackerade yttre väggar kan även rengöras med rengöringsmedel för husbil.
- Behandla inte gummitätningar med medel som innehåller silikon eller är frätande (t. ex. alkohol, mjukgörande medel, organiska lösningsmedel). Talk och vitt vaselin kan användas utan problem. För underhåll av gummi rekommenderar HYMER ett högkvalitativt, perflourerat smörjmedel.
- Behandla låscylindrar i dörrar och luckor till förvaringsutrymmen med grafitpulver.

11.2.3 Fönsterrutor av akrylglas

Akrylglasrutorna måste man vara mycket försiktig med, eftersom de är relativt känsliga.

- ▷ Torka aldrig av torra akrylglasrutor eftersom dammkorn då kan skada ytan.
- ▷ Akrylglasrutor får endast rengöras med en stor mängd varmt vatten, diskmedel och en mjuk trasa.
- ▷ Använd aldrig fönsterputs med tillsatser av kemiska, polerande eller alkoholhaltiga ämnen. Detta leder till att fönstren åldras i förtid så att sprickor kan uppstå.
- ▷ Rengöringsmedel som används till bilkarosser (t. ex. för att avlägsna tjära eller silikon), får ej komma i beröring med akrylglas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Klistra inte fast dekaler på akrylglasrutorna.
- ▷ Efter rengöring av fordonets fönsterrutor av akrylglas skölj ordentligt ytterligare en gång med rent vatten.
- ▷ Behandla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln.

- ▷ Som efterbehandling efter rengöringen rekommenderas akrylglasrengöringsmedel med antistatisk verkan. Mindre repor försvinner vid polering med akrylglaspolish. Tillbehörshandeln tillhandahåller dessa medel.

11.2.4 Komponenter av glasfiberförstärkt plast (GFK)

- ▷ Polityr bör inte komma i kontakt med fönstertätningar av gummi eller listprofiler.
- ▷ Glasfiberförstärkt plast får inte bli för varmt. Rör därför på poleringsmaskinen hela tiden under polering med poleringsmaskin.

- ▷ Vid stora GFK-komponenter kan åldersrelaterade sprickor uppstå på ytan. Detta är en egenskap på kompositmaterialet GFK med gelbeläggning som inte påverkar komponentens funktion. Det finns därför ingen anledning till reklamation.

Glasfiberförstärkta plastkomponenter kan gulna eller sönderfalla p.g.a. otillräcklig fordonsskötsel och materialets åldrande.

Därför ska glasfiberförstärkta plastkomponenter behandlas regelbundet. Därvid elimineras risken att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna gulnar och ytorna behåller sitt skyddande skikt.

Efterbehandla glasfiberförstärkta plastkomponenter:

- Tvätta och torka fordonet enligt ovanstående beskrivning. Kontrollera att de glasfiberförstärkta plastkomponenterna är rena och torra.
- Applicera polermedlet jämnt med en mjuk trasa på de glasfiberförstärkta plastkomponenternas yta.
- Vänta tills det har bildats en tunn grå film på ytan.
- Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med en ren, mjuk trasa. Polera de glasfiberförstärkta plastkomponenterna med cirklande rörelser.

Vi rekommenderar att en poleringsmaskin används för dessa arbeten.

- ▷ För konservering av polityren måste ett lackskyddsmedel användas. Följ bruksanvisningen till lackskyddsmedlet.

11.2.5 Underrede

Underredet på fordonet har delvis en beläggning av åldringsbeständigt underredsskydd. Om detta underredsskydd tar skada skall skadan omgående åtgärdas. Ytor som har en sådan beläggning ska inte behandlas med oljespray.

- ▷ Före behandling med underredesskydd: Täck tilluftsöppningarna på klimatanläggningen (i fordonsgovlet). Klimatanläggningen kan annars skadas. Ta bort skydden igen efter avslutat arbete.

- ▷ Använd endast produkter som har godkänts av tillverkaren. Våra auktoriserade återförsäljare och serviceställen hjälper dig gärna.

11.2.6 Motorrum

- ▷ Rengöring och skötsel av motorrummet får ske endast vid avstängd tändning.
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du låta motorn kyla ned. Det finns risk för brännskador vid beröring av varma motordelar!
- ▷ Före arbetena i motorrummet skall du läsa de motsvarande varnings- och hanteringsanvisningarna i bruksanvisningen från basfordontillverkaren och beakta dem.
- ▷ En motortvätt skall genomföras av en auktoriserad fackverkstad.
- ▷ Ångstrålen får inte riktas direkt på lamphuset, ställmotorer och tätningar. Därmed förhindras det fukt i strålkastarna och där av följande skador.
- ▷ Ångstrålen får inte riktas mot vindrutetorkarmotor och vindrutetorkrör.
- ▷ Använd motorskyddslack endast om komponenterna i motorrummet är nedkylda och fria från smuts.
- ▷ Använd endast smörjmedel, fett och vätskor som basfordonets tillverkare godkände.

Påbyggnadstillverkaren godkänner inte garanti för skador, otätheter eller avbrott i elektriska komponenter som uppstår efter motortvätt.

11.2.7 Vindrutespolsystem och vindrutetorkare

- ▷ Fyll sedan på de i bruksanvisningen för basfordonet angivna rengöringsmedel (med/utan frostskydd) i angivna blandningsförhållande i spolarvätskebehållaren. Använd inget kylarfrostskydd eller andra medel. Dessa medel påverkar rengöringseffekten och angriper torkarbladen.
- ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkare skall inte sättas på, när torkarbladen har frusit fast. Lossa torkarbladen för med avisningsmedel.
- ▷ Ta inte bort snö som samlar sig på vindrutan med vidrutetorkare. Sopa först bort snön från vindrutan.
- ▷ Vindrutetorkare skall inte sättas på vid torr vindruta.
- ▷ Vindrutespolsystemet och vindrutetorkarmotorn skall inte rengöras med ångstråle.
  - Kontrollera vindrutespolsystemet och vindrutetorkaren regelbundet på korrekt funktion.
  - Kontrollera regelbundet fyllnadsnivån av spolarvätskebehållaren. Endast om det kommer tillräckligt med rengöringsvätska på vindrutan, kan vindrutetorkare rengöra dessa bra. Klar sikt är avgörande för säker körning.
  - Före början av frostperioden skall du fylla på spolarvätskebehållaren med spolarvätska med tillräckligt frostskydd.
  - Fyll på spolarvätskan in god tid. Använd endast rent vatten för att späda ut spolarvätskan.
  - Ta bort insekter från torkarbladen så fort som möjligt.
  - Rengör torkarbladen regelbundet med spolarvätska. Använd en svamp eller en trasa som du rör med över gummiläppen.
  - Ta bort vaxlagringen efter biltvätten med ett vaxlösande rengöringsmedel för vindrutor.

- Ta regelbundet bort smutsreser från spolarmunstyckena v vindrutespolssystemet.
- Efter körning på väldigt smutsiga sträckor skall du spruta spolarmunstyckena med klart vatten, för att förebygga att det bildas skorpor.
- Igensatta spolarmunstycken skall rengöras med ett tunt nål.

11.3 Klimatanläggning

- ▷ Klimatanläggningen får inte rengöras med högtrycksvätt. Vattnet som tränger in kan skada klimatanläggningen.
- ▷ Se till att inget vatten kommer in i tilluftsöppningarna till klimatanläggningen (i fordonsgolvet) vid rengöring av underredet. Klimatanläggningen kan annars skadas.
- ▷ Kör ej på tvättgator.
- ▷ Använd inga skarpa eller hårda föremål för rengöring. Klimatanläggningen kan annars skadas.

- Rengör klimatanläggningen endast med vatten och ett skonande rengöringsmedel.
- Torka av klimatanläggningens hus och luftutgångsenheten endast med en fuktig trasa.
- Rengör fjärrstyrningen endast med en fuktig trasa. Rengör displayn med en rengöringsduk för glasögon.
- Håll tilluftsöppningarna (i fordonsgolvet) fria från smuts och snömodd.
- Kontrollera regelbundet kondensvattenutloppet, om det kondenserade vattnet kan flyta bort fritt.
- Rengör luddfiltret regelbundet (minst två gånger per år).

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

11.3.1 Fotsteg

När fotsteget smörjs kan grova smutspartiklar fastna under resan och därmed störa fotstegets funktion eller skada fotsteget. Fotstegets rörliga delar får därför inte smörjas varken med fett eller olja.

11.4 Invändig skötsel

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Plastdetaljerna i toalett- och bodelsutrymmen kräver på grund av sin känslighet en mycket noggrann behandling. Lösningsmedel eller rengöringsmedel som innehåller alkohol, samt skurmedel, får ej användas. På så sätt undviks försprödning och sprickbildning.
- ▷ Hårfärgningsmedel, nagellack, cigarettaska och liknande substanser kan ge fläckar eller missfärgningar på plastdetaljer som inte går bort. Därför ska det undvikas att dessa substanser kommer i kontakt med plastdetaljer. Om dessa substanser ändå kommit i kontakt med plastdetaljer ska de omedelbart avlägsnas.
- ▷ Inga frätande medel får hållas i avloppsöppningarna. Kokande vatten får ej hållas i avloppsöppningarna. Frätande medel eller kokande vatten skadar avloppsrör och vattenlås.
- ▷ För rengöring av toaletten och vattensystemet samt för avkalkning av vattensystemet får ättika ej användas. Ättika kan skada tätningar eller delar av anläggningen. Vid avkalkning använd konventionella avkalkningsmedel.
- ▷ Var sparsam med vattnet. Torka upp utspillt vatten.

- ▷ För information om användningen av underhållsmedel står våra agenter och serviceställen till förfogande.

- Rengör möbelytor, skåphandtag, lampor och samtliga plastdetaljer i toalett- och bodel med vatten och en mjuk tygtrasa. Ett mildt rengöringsmedel kan tillsättas vattnet. Använd vid behov möbelpolish för att behandla lackytorna.
- För gardiner och draperier rekommenderas kemtvätt.
- Heltäckningsmattan skall dammsugas regelbundet och rengöras med speciellt mattskum om det behövs.
- Rengör PVC-golvbeläggning med ett mildt, såpa-rengöringsmedel avsett för PVC-golv. Heltäckningsmattan får ej läggas på det våta PVC-golvet. Heltäckningsmatta och PVC-golvbeläggning kan klibba fast vid varandra.
- Insektsskydden resp. insektsnäten borstas av med mjuk borste eller dammsugs med dammsugarens borstillsats.
- Mörklägningsrullgardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Plisségardinerna borstas av med mjuk borste eller dammsugs med borstillsats. Avlägsna fett eller hårt inbiten smuts med en 30 °C varm tvållösning (rengöringssåpa).
- Säkerhetsbältena kan i utrullat läge rengöras med en varm tvållösning. Innan de rullas upp måste säkerhetsbältena ha torkat helt.

11.5 Köksinredning

11.5.1 Allmänna hänvisningar

- Skura aldrig diskhon och gasspisen med skurpulver. Undvik allt som skulle kunna leda till repor.
- Utan av köksbänken är inte reptålig. För arbeten med skarpa föremål skall du alltid använda ett underlägg. För rengöring och skötsel skall du endast använda milda rengöringsmedel. Använd inga skrubbande eller rivande intensivmedel eller rivande svampar.
- Rengör diskholcket för hand med vatten och diskmedel. Rengör inte diskholcket i diskmaskinen.
- Rengör endast gasspisens brännare med en fuktig trasa. Det får inte komma in vatten i brännarlockens öppningar. Vattnet kan skada gasspisens brännare.
- Vid rengöring av brännaringen skall du beakta att hålen inte är igensatta.
- Rengör spisytan och i synnerhet kokplattan med varmt vatten och lite diskmedel. Skurmedel och vassa föremål skadar kokplattans yta. Kokplattans yta är lättare att rengöra om den är ljummen. Kontrollera före rengöringen att kokplattan är handvarm (lampan som visar att plattan fortfarande är varm har släckts). Rengör alltid kokplattan innan den används igen.
- Du kan ta bort vreden vid rengöring.
- Yttre ytor på köksinredningen skall rengöras med en fin trasa utan smärglande, korrosiv eller kloridhaltiga rengöringsmedel. Använd inte stålull.
- Syrhaltiga eller alkaliska substanser (ättika, salt, citronsaft och liknande) skall genast tas bort.
- Låt ugnen och grillen kylas ned före rengöring. Varma ytor kan skador med kallt vatten eller en fin trasa. Emaljytor ska endast rengöras med tvålvatten och sköljvatten.

11.5.2 Kylskåp

- Ta bort hyllor, galler osv. från kylskåpet och rengör inuti kylskåpet med varmt vatten. Bikarbonat eller ättika kan tillsättas vattnet. Torka sedan ur med rent vatten och torka med en mjuk trasa.
- Använd inga slipande eller aggressiva rengöringsmedel eller tvål vid rengöring av kylskåpet.
- Låt inte olja eller fett komma i dörrtätningen.

11.6 Ytor av rostfritt stål

- ▷ Rengör inte ytor av rostfritt stål med blekningsmedel, med produkter som innehåller klorid eller saltsyra, med bakpulver eller silverrengöringsmedel.
- ▷ Använd inget skurmjök eller inga grova svampar.

- ▷ Kontrollera före rengöring på en osynlig plats, om rengöringsprodukten som används är lämplig för ytan.
- ▷ Torka efter rengöring ytorna noga, så att det inte bildas kalkspår.
- ▷ Torka av de borstade ytorna av rostfritt stål i riktningen mot slipningen.

Ta bort repor på ytan:

- Behandla ytor av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och speciellt rengöringsmedel/glansmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort svåra föroreningar och förbränt fett:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en vanlig hushållssvamp och mer rengöringsmjök.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort fingeravtryck:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en mjuk rengöringstrasa och med en sköljmedellösning eller ett glasrengöringsmedel.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort kaffe- och tefläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med en natron-lösning. Låt natron-lösningen verka i 15 minuter.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

Ta bort rostfläckar:

- Rengör ytorna av rostfritt stål med vanlig hushållssvamp och med rengöringsmjök. Använd eventuellt en mjuk rengöringstrasa och rengöringsmedel för rostfritt stål.
- Skölj av ytorna av rostfritt stål och torka dem med hushållspapper.

11.7 Dynor

Nedan skötsel- och rengöringsinstruktioner tjänar som hjälp. Instruktionerna är ingen garanti för att rengöringen skall vara framgångsrik. Instruktionerna kan inte ge upphov till några garantianspråk.

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Ta aldrig bort fläckar med hushållsrengöringsmedel (t. ex. diskmedel).
- ▷ Prova på ett dolt ställe av textilen innan rengöringen av fläcken påbörjas. På så sätt vet man om rengöringen påverkar tyget eller färgen.
- ▷ Fukta bara blöta eller oljehaltiga fläckar försiktigt, gnid aldrig dem. Effektivast är att trycka en trasa med god uppsugningsförmåga eller en svamp lätt mot fläcken.
- ▷ Tvätta ej tyget till dynorna.
- ▷ Vid rengöring av skinnkläder bör man observera att skinnet inte blir för fuktigt och att inget vatten kan tränga in i skinnklädselns sömmar.

- ▷ Behandla fläcken utifrån och inåt. Då kan fläcken inte breda ut sig mer.

- ▷ Ta först bort grova partiklar på fasta eller mjukare fläckar. Skrapa därefter försiktigt bort fläcken med en slö kniv eller en spatel.
  - ▷ Om fläcken redan har torkat skall de grövre partiklarna försiktigt borstas bort. Badda därefter fläcken med en fuktig trasa eller en svamp.
  - ▷ Solljus bleker med tiden tyget på dynorna. Färgförändringen går snabbare om temperaturen stiger kraftigt i fordonet. Därför rekommenderar vi att mörkläggningsgardinerna dras för fönstren vid starkt solljus. När fönstren mörkläggs skall det göras utan att värmeansamlingar uppstår.
  - ▷ Beroende på överdrag är dynorna försedda med fläckskydd.
    - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
    - Badda fläcken mjukt med trasan.
    - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort fett, olja, vin, mjölk, alkoholfria drycker:*
- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort urin, svett:*
- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort choklad, kaffe:*
- Fukta en trasa med ljummet vatten.
  - Badda fläcken med trasan.
- Ta bort fruktrester:*
- Fukta en trasa med kallt vatten.
  - Badda fläcken med trasan.
- Ta bort vax:*
- Skrapa försiktigt bort stearinet med en slö kniv eller en spatel.
  - Täck över fläcken med flera lager läskpapper och stryk sedan på den.
- Ta bort blod:*
- Blanda 2 matskedar salt med 1 liter vatten.
  - Fukta fläkten och torka av med en torr trasa.
  - Använd ammoniumhydroxid om fläcken är svår att få bort.
- Ta bort bläck (från bläckpennor):*
- Fukta en trasa med rengöringsbensin.
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
- Ta bort lera:*
- Ta försiktigt bort så mycket smuts som möjligt med en slö kniv eller en spatel.
  - Låt smutsen torka och sug därefter bort den.
  - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel om fläcken är svår att få bort. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniumhydroxid med 1 liter vatten.)
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

- Ta bort blyerts:*
- Fukta en trasa med milt, vattenfritt och rent textilrengöringsmedel.
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

- Ta bort uppkastningar:*
- Ta bort uppkastningen försiktigt.
  - Tvätta av dynan med kallt vatten.
  - Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat rengöringsmedel. (Ett alternativ är att blanda 2 matskedar ammoniak med 1 liter vatten.)
  - Badda fläcken mjukt med trasan.
  - Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

11.8 Sovtak

Sovtakets 3D-Text-material är en teknisk textil som kan formas till en tredimensionell komponent genom inblåsning av luft. Beläggningar ser till att materialet är lufttätt och hållbart enligt användningskraven.

Nedan skötsel- och rengöringsinstruktioner tjänar som hjälp. Instruktionerna är ingen garanti för att rengöringen skall vara framgångsrik. Instruktionerna kan inte ge upphov till några garantianspråk.

- ▷ Behandla om möjligt genast fläckar.
- ▷ Prova på ett dolt ställe innan rengöringen av fläcken påbörjas. På så sätt vet man om rengöringen påverkar tyget eller färgen.
- ▷ Fukta bara blöta eller oljehaltiga fläckar försiktigt, gnid aldrig dem. Effektivast är att trycka en trasa med god uppsugningsförmåga eller en svamp lätt mot fläcken.
- ▷ Färgande produkter kan lämna fläckar på 3D-Text-materialet (t.ex. rödvin, sås, ketchup, kaffe, trälim, fiberpennor, nagellack, mascara, WC-rengöring, spillolja).
- ▷ Organiskt material kan lämna fläckar på 3D-Text-materialet (t.ex. fågelspillning, mögel).
- ▷ Färgade produkter kan färga av sig på 3D-Text-materialet (t.ex. tryckt papper, jeans, PVC-mjukgörare).

- ▷ Behandla fläcken utifrån och inåt. Då kan fläcken inte breda ut sig mer.
- ▷ Ta först bort grova partiklar på fasta eller mjukare fläckar. Skrapa därefter försiktigt bort fläcken med en slö kniv eller en spatel.
- ▷ Om fläcken redan har torkat skall de grövre partiklarna försiktigt borstas eller dammsugas bort. Badda därefter fläcken med en fuktig trasa eller en svamp.

Ta bort öl, fett, olja, vitt vin, mjölk, alkoholfria drycker:

- Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel.
- Badda fläcken mjukt med trasan.
- Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

<i>Ta bort blod, urin, svett:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
<i>Ta bort bläck (från bläckpennor):</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fukta en trasa med vattenbaserat diskmedel. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
<i>Ta bort lera:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ta försiktigt bort så mycket smuts som möjligt med en slö kniv eller en spatel. ■ Låt smutsen torka och sug därefter bort den. ■ Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel om fläcken är svår att få bort. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
<i>Ta bort uppkastningar:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Ta bort uppkastningen försiktigt. ■ Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
<i>Ta bort skovax, vaxkriter, ljusvax, hårvax:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
<i>Ta bort limrester, tejp:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
<i>Ta bort hudvårdsprodukter, sminkprodukter, rumsrengöringsprodukter:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.
<i>Ta bort smörjolja, smörjfett, lacknafta, bromsrengörare, WD40, cockpitspray, frostskyddsmedel, avvisningsspray:</i>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Fukta en trasa med vanligt vattenbaserat diskmedel. ■ Badda fläcken mjukt med trasan. ■ Vänd trasan ofta så att fläcken bara kommer i kontakt med en ren del av trasan.

11.9 Träpaneler i massiv bambu

Bamuträ är en naturprodukt vars utseende och struktur påverkas av både klimat och geografi. Följande optiska och taktila egenskaper hos träpanelerna i massivt bambu som finns i fordonet är inte ett kvalitetsfel och utgör inte skäl för reklamation:

Färgskillnader, skillnader i ljushet, missfärgningar

Träytan påverkas i huvudsak av hur mycket väderpåverkan den utsätts för, såsom regn, vind, sol och UV-strålning. Erfarenheten visar: Ju mer solljus och UV-strålning som träffar bamuträet, desto ljusare blir det. Fukt å andra sidan gör att bamuträet mörknar.

Taktila förändringar av ytan

Torksprickor, sträva ytor och flisbildning har ingen inverkan på bamuträets statiska egenskaper och hållbarhet och är generellt tillåtna.

- ▷ Undvik direkt solljus under längre perioder såväl som exponering för fukt och väta.
- ▷ Underhåll bamuträet med jämna mellanrum (vartannat år) med lämpliga produkter.

- ▷ Träpaneler i massiv bambu (stående lameller) används i fordonet i olika tjocklekar.

På följande platser i fordonet finns träpaneler i massiv bambu monterade:

- Lock på trappans fotsteg
- Bordsskiva
- Skrivbyråns skrivbordsskiva
- Duschkonsolen i badrummet
- Bakre plattform

Rengöring

Beroende på skicket på träpanelerna i massiv bambu, placering och hur mycket ventilation de utsätts för kan de övre porerna förorenas med tiden. Detta är en naturlig process, som även om rengörings- och skötselintervalen följs till punkt och pricka, inte kan undvikas helt.

- Rengör träpanelerna i massiv bambu med lämpliga produkter.

Skötsel av den bakre plattformen

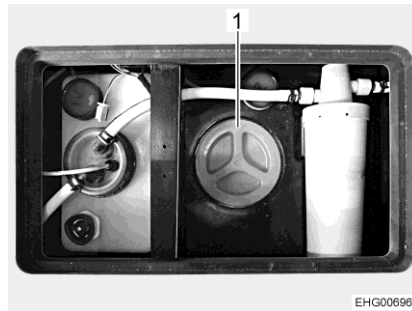
Den bakre plattformen, belagd med träpaneler i massiv bambu, kan användas som en terrass och utsätts därför för avsevärt användningsrelaterat slitage och väderinverkan. För att förhindra att färgen förändras avsevärt eller att det naturliga väderskyddet försämras måste den skötas noggrant.

- Rengör träpanelerna i massiv bambu med lämpliga produkter.
- Smörj regelbundet in träpanelerna i massiv bambu med en olja för behandling av bambu. HYMER rekommenderar Naturtrend-oljan från Zweihorn.

11.10 Vattensystem

11.10.1 Rengöra vattentanken

1 Lock

Bild 143 Rengöringsöppning (vattentank)

- Tömma vattentanken och stäng utloppsöppningen.
- Tag av vattentankens lock (Bild 143,1).
- Fyll på vatten med lite diskmedel i vattentanken (använd inte skurmedel).
- Borsta vattentanken med en vanlig diskborste, tills det inte längre finns någon synlig beläggning.
- Borsta likaså av pumphuset.
- Rengör om möjligt färskvattensönderna för hand genom rengöringsöppningarna.
- Spola vattentanken med rikligt med dricksvatten.

- ▷ Om det inte är möjligt på grund av vattentankens utformning att rengöra vattentanken mekaniskt: Använd ett lämpligt kemiskt rengöringsmedel.

De auktoriserade återförsäljarna hjälper gärna till med att välja ett lämpligt rengöringsmedel.

Följ användaranvisningarna från tillverkaren av rengöringsmedlet.

11.10.2 Rengöra vattenledningar

- ▷ Använd endast godkända rengöringsmedel från fackhandlare.
- ▷ Rengöringsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshanterar på fackmannamässigt sätt.

- Tömma vattensystemet.
- Stäng alla utloppsöppningarna och avtappningskranar.
- Fyll på en blandning av vatten och rengöringsmedel i vattentanken. Följ tillverkarens anvisningar om blandningsförhållande.
- Öppna avtappningskranarna en åt gången.
- Låt avtappningskranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.

- Stäng avtappningskranarna igen.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge varmt och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Samtliga vattenkranar ställs i läge kallt och öppnas.
- Låt vattenkranarna vara öppna tills blandningen av vatten och rengöringsmedel har nått respektive utlopp.
- Stäng samtliga vattenkranar.
- Spola flera gånger på toaletten.
- Låt rengöringsmedlet verka enligt tillverkarens anvisningar.
- Tömma vattensystemet. Samla då upp blandningen av vatten och rengöringsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.
- Fyll och töm hela vattensystemet flera gånger med dricksvatten för att spola ur det.

11.10.3 Desinficera vattensystemet

- ▷ Använd endast godkända desinfektionsmedel från fackhandlare. Kontrollera att det är säkert för människor och djur.
- ▷ Desinfektionsmedlet måste motsvara nationella bestämmelser och (vid behov) vara godkänt.

- ▷ Samla upp blandningen av vatten och desinfektionsmedel som rinner ut och avfallshantera på fackmannamässigt sätt.

Vid desinficering av vattensystemet gör du på samma sätt som vid rengöring av vattenledningarna (se avsnitt 11.10.2). Använd desinfektionsmedel i stället för rengöringsmedel.

11.10.4 Rengöra avloppstanken

Avloppstanken ska rengöras efter varje användning.

Bild 144 Rengöringsöppning (avloppstank)

- Rengöra:*
- Tömma avloppstanken.
  - Öppna avloppstankens rengöringsöppning (Bild 144) och avtappningskranen.

- Spola avloppstanken ordentligt med färskvatten.
- Rengör, om möjligt, avloppsvattensonderna för hand genom rengöringsöppningen.

Tillräde till avloppstanken finns under den stora golvluckan i sittgruppsområdet.

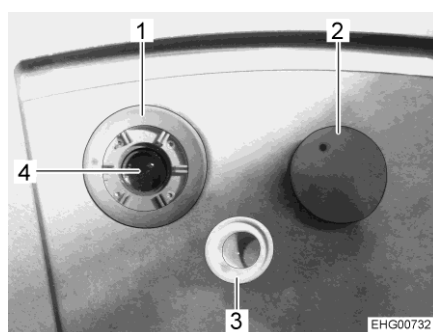
11.10.5 Sifoner

Tvättställets sifon Tvättställets sifon finns bakom ett lock (Bild 145).

Bild 145 Tvättställets sifon

Duschkarets sifon Duschkarets sifon finns under det pusselliknande isättbara gallret.

- 1 Sifon
- 2 Lock
- 3 Inre del
- 4 Duschkopp

Bild 146 Duschkarets sifon

- Rengöra:*
- Ta bort det pusselliknande isättbara gallret.
  - Skruva av locket (Bild 146,2) och ta bort det från sifonen (Bild 146,1).
  - Ta bort sifonens inre del (Bild 146,3).
  - Rengör duschkoppen (Bild 146,4).
  - Sätt tillbaka den inre delen.
  - Sätt tillbaka locket på sifonen och skruva fast det.
  - Sätta i det pusselliknande isättbara gallret.

11.11 Skötsel vid fordonsdrift på vintern

Saltet på vägarna leder till skador på underredet och de delar som utsätts för sprutvatten. Vi rekommenderar att tvätta fordonet oftare på vintern för att skölja bort saltet. Speciellt viktigt är det att rengöra mekaniska komponenter och delar som har ytbehandlats och naturligtvis även hela undersidan av fordonet.

- ▷ Vid risk för frost skall värmen alltid vara på med min 15 °C. Ställ in cirkulationsfläkten (i förekommande fall) på automatik. Vid extrema utetemperaturer bör man även lätt öppna alla skåpluckor och möbeldörrar inomhus. Den inströmmande varmluften kan förhindra frysning t. ex. av vattenledningar och bildning av kondensvatten i förvaringsutrymmena.
- ▷ Vid risk för frost, täck också fönstren på fordonets utsida över natten med vinterisoleringsmattor.

11.12 Avställning

11.12.1 Tillfällig avställning

- ▶ Tänk på att vattnet blir dåligt redan efter relativt kort tid.
- ▶ Kabelskador orsakade av djur kan leda till kortslutning. Brandfara!

Djur (särskilt möss) kan orsaka stora skador i fordonet. Detta gäller framför allt om djuren får vara kvar ostörda i det uppställda fordonet.

Kontrollera regelbundet om det finns spår av djur eller skador i fordonet för att undvika större skador förorsakade av djur.

Tag kontakt med din auktoriserade återförsäljare eller ett serviceställe om du hittar spår av djur i fordonet. Om kabelskador uppstår kan det leda till kortslutning. Fordonet kan börja brinna.

11.12.2 Avställning allmän / över vintern

Om fordonet ska vara ur drift under en längre tid (t. ex. i slutet av resesäsongen) måste vissa åtgärder vidtas så att en smidig start är möjlig när det tas i drift igen.

Det gäller inte bara på basfordonet eller chassit, utan också hela bodelen med alla inbyggda komponenter (vattensystem, gasanläggning, elektrisk anläggning, möbler, dynor).

- ▷ I fordon med batteriindikering återställs data när huvudbrytaren på elblocket är avstängd. En fullständig laddningscykel måste därför utföras när systemet startas om för att kalibrera systemet. Dessutom måste datum och klocktid återställas.

Utför följande åtgärder före avställning:

Basfordon	Allmänna åtgärder vid avställning	Utförd
	Tanka bränsletanken helt full. Detta kan förhindra korrosionsskador på bränsletankens innervägg	
Öka däcktrycket med 0,5 bar för att förhindra skador på däck		
Avlasta hjulen eller flytta fordonet var 3 till 4 vecka. För stativ med naturligt golv, placera lämpliga trä- eller plastplattor under hjulen		
Skydda däcken mot starkt solsken. Risk för sprickbildning!		
Kontrollera däcken. Fortsätt inte använda slitna däck eller däck som är mer än 6 år gamla		
Säkerställ god ventilation vid parkeringsplatsen. Tillräcklig luftcirkulation är särskilt viktigt för underredet. Fukt eller syrebrist kan leda till funktionsnedsättningar		
Behandla gummitätningar med kommersiellt tillgängliga gummivårdsprodukter		
Observera anmärkningar i basfordonets instruktionsbok		

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
I dieslbilar fyller du bränsletanken med vinterdiesel	
Rengör karossen och underredet ordentligt och spraya med varmt vax eller konservera med färgvårdsprodukter	
Åtgärda lackskador	
Kontrollera kylarens frostskyddsmedel och fyll på vid behov	
Kontrollera vindrutespolsystemet frostskydd och fyll på vid behov	

Påbyggnad (utsidan)	Allmänna åtgärder vid avställning	Utförd
	Förslut alla skorstenar med passande lock och täta alla andra öppningar (utom inbyggda ventilationer). På så sätt förhindrar man att djur (t. ex. möss) kommer in	
För att undvika bildning av kondensvatten och därmed mögeltillväxt: Ventilera insidan, alla externt tillgängliga förvaringsutrymmen och parkeringsplatser (t. ex. garage) var 3 vecka		

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
 ▷ Håll ventilationen öppen! Placera locket så att ventilationsöppningarna inte täcks, eller använd luftgenomsläpplig presenning	
Tvätta fordonets utsida noga	
Rengör och smörj de inbyggda stöden	
Rengör och smörj alla gångjärn på dörrar och luckor	
Spärrar penslas med olja eller glycerin	
Behandla låscylindern med grafitdamm	
Behandla alla gummitätningar med gummibehandlingsmedel som finns i handeln	

Påbyggnad (insidan)

Allmänna åtgärder vid avställning	Utförd
Dynorna ställs upp för ventilering och täcks över	
Rengör kylskåpet (och frysacket) och ställ dörrarna i ventilationsläge (se tillverkarens bruksanvisning)	
Koppla bort projektorn från elnätet	
Öppna rullgardinerna och avlasta därigenom fjädrarna	

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
Fäll upp avfuktaren (granulat)	
Förvara dynor och madrasser på en torr plats	
Töm alla skåp och förvaringsutrymmen och öppna alla luckor dörror och lådor	
Rengör fordonets inre grundligt	
Vädra fordonets inre ungefär var 3:e vecka	
Vid risk för frost ska projektorn tas ut ur fordonet	

Gasanläggning

Allmänna åtgärder vid avställning	Utförd
Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan	
Stäng alla gasavstängningsventiler	
Gasflaskan skall alltid tas ut ur gasboxen, även om den är tom	

Vattensystem

Allmänna åtgärder vid avställning	Utförd
 ▷ Använd inte vattenpumpen utan vatten!	
Töm färskvattenanläggningen. Blås ut kvarvarande vatten från ledningarna (max. 0,5 bar)	
Rengör färskvattenanläggningen med lämpliga rengöringsmedel från fackhandlare. För att tömma, öppna alla dräneringsventiler och vattenkranar (se avsnitt 10.2.5)	
Lämna vattenkranarna öppna i mittläge. Låt alla utloppsventiler vara öppna.	
Rengör avloppstanken (glöm inte sonden) och töm den (se avsnitt 11.10.4), låt avtappningsventilen stå öppen	

Ytterligare åtgärder för avställning över vintern	Utförd
Om möjligt, töm sifon på tvättstället och diskhon för att förhindra att det fryser	

- Elektrisk anläggning** Husbilens elektriska anläggning består av två separata matningskretsar:
- Startbatteri, startmotor och generator
  - Bodelsbatteri, el-block (EBL) och manöverpanel

Allmänna åtgärder vid avställning	Utförd
Rengör startbatteriets batteristänger	
Fyll vid behov på vattnet i startbatteriet	
Ladda startbatteriet helt med en extern laddare	
Aktivera fordonets viloläge (se avsnitt 11.12.3)	
Observera informationen om startbatteriet i basfordonets instruktionsbok	
Ladda bodelsbatteriet helt med bordsladdaren (laddningstid beroende på utrustning). Ladda batteriet vid temperaturer över 0 °C, så att batteriet också kan ta kapacitet	
Ta bort vattenpumpens säkring på el-blocket	
Koppla från bodelsbatteriet från 12 V-nätet. För att göra detta, stäng av el-blocket vid huvudbrytaren	
Kontrollera batterispänningen regelbundet under avställningsperioden. Om batterispänningen sjunker under 12,5 V: Ladda batteriet	

Ytterligare åtgärder vid avställning över vintern	Utförd
Ta ur startbatteriet och bodelsbatteriet och förvara frostfritt eller anslut fordonet till en 230 V-strömförsörjning. Ta bort säkringarna från bodelsbatteriet innan du tar bort dem	

11.12.3 Aktivera fordonets viloläge

- ▶ Fordonets komfortfunktioner drar ström från startbatteriet när fordonet står stilla och el-blocket är avstängt. Om fordonet står stilla en längre tid kan det medföra problem att starta.

Om fordonet har försatts i viloläge minskas energiförbrukningen till ett minimum. Detta skonar startbatteriet. På så vis startar fordonet vanligtvis utan problem efter att det stått stilla en längre tid.

- Aktivera viloläge:*
- Beroende på utrustning aktiveras viloläget på MBUX-displayen eller på kombiinstrumentet med rattknapparna. Detta beskrivs i basfordonets bruksanvisning.
- Upphäv viloläge:*
- Slå på tändningen. Viloläget avslutas när tändningen slås på och måste aktiveras igen vid behov.

11.12.4 Idrifftagande av fordonet efter tillfällig avställning eller avställning över vintern

- ▷ I fordon med batteriindikering återställs data när huvudbrytaren på el-blocket är avstängd. En fullständig laddningscykel måste därför utföras när systemet startas om för att kalibrera systemet. Dessutom måste datum och klocktid återställas.

Innan idrifftagande skall checklistan gås igenom:

	Åtgärd	Utförd
Basfordon	Efter en längre period av inaktivitet (ca 10 månader), låt bromssystemet kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad	
	Kontrollera reservhjulets däcktryck, om tillgängligt	
	Däcktryck kontrolleras	
Påbyggnad	Fotstegets vridlager rengörs	
	Kontrollera de inbyggda stödens funktion	
	Kontrollera dörrarnas, fönstrens och takluckans funktion	
	Funktionskontrollera samtliga utvändiga lås, som t. ex. luckor till förvaringsutrymmen, påfyllningslock och bodelsdörr	
	Leta efter spår av djur i fordonet	
	Ta bort övertäckning från skorstenen (i förekommande fall)	
Gasanläggning	Efter en längre period av inaktivitet (ca 10 månader), låt gasanläggningen kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad	
	Gasflaskan ställs i gasboxen, späns fast och ansluts till gastryckregulatorn	
Elektrisk anläggning	Anslut 230 V-försörjning via uttaget på utsidan	
	Sätt in bodelsbatteriet och startbatteriet, sätt i säkringarna i bodelsbatteriet och ladda upp batterierna helt	
	 ▷ Ladda batteriet minst 20 timmar efter avställning.	
	Anslut bodelsbatteriet till 12 V-nätet. Sätt på batteri-brytare på el-blocket (se kapitel 8)	
	Kontroller att den elektriska anläggningen fungerar t. ex. inomhusbelysning, vägguttag och elektriska apparater	
Vattensystem	Desinficera vattenledningar och vattentank	
	Funktionen av avloppstankens manöverspak kontrolleras	
	Stäng avtappningskranar och vattenkranar	
	Kontrollera vattensystemet på täthet	
Fast installerade apparater	Kontrollera funktionen hos fast installerade apparater	

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du anvisningar för officiella prover, samt inspektions- och underhållsarbeten på fordonet.

I slutet av kapitlet finns viktiga anvisningar om reservdelsanskaffning och information om våra återförsäljare och serviceställen.

12.1 Service- och försäljningspartner

Den auktoriserade service- och försäljningspartnern är kontaktpunkten när reservdelar krävs eller reparationer krävs.

Här hittar du adresser och telefonnummer till de auktoriserade service- och försäljningspartnerna:

Hymer: på internet under <https://www.hymer.com/se/sv/service/sok-aterforsaljare>

Mercedes: på internet under <https://www.mercedes-benz.de/vans/de/content-pool/apps/dealer-locator>

- ▷ Innan du börjar din resa, kontrollera vilka alternativ som finns tillgängliga vid ett haveri.
- ▷ Observera att tillverkarens åtaganden för service och rörlighet inte gäller på alla resmål.
- ▷ Om du reser till länder utan servicepartner reser du på egen risk!

12.2 Officiella prover

Beroende på nationell lagstiftning måste följande officiella prover genomföras regelbundet:

- Huvudundersökning
- Avgasundersökning
- Gasanläggningsprov

Provintervallen enligt de nationella bestämmelserna måste följas. Fordonsmonterade provmärken anger när nästa prov måste utföras.

Till exempel gäller följande bestämmelse för Tyskland:

Från och med den 1 april 2022 upphör skyldigheten att prova gasanläggningen som en del av huvudbesiktningen (HU). Istället ska ett oberoende gastest (enligt arbetsblad för DVGW G 607) utföras för campingfordon (husbilar och husvagnar). Gastestet ska intygas med en korrekt ifyllt gul testbok och ett giltigt provmärke på fordonet.

Besök följande webbplatser för att få mer information om gastestning och med vilka intervaller sådana måste utföras:

- Tysklands federala ministerium för digitala frågor och transport (BMDV): www.bmvi.de
- Tysk teknisk och vetenskaplig förening för gas och vatten (DVGW): www.dvgw.de
- Tysk förening för flytande gas (DVFG): www.dvfg.de

Så länge lagen inte reglerar med vilka intervall gastestet ska utföras rekommenderar DVGW ett test vartannat år.

Många campingplatsinnehavare kräver bevis på ett giltigt gastest när de tilldelar en plats.

- ▷ Ändringar av gassystemet måste kontrolleras av en certifierad expert på gasanläggningar.
- ▷ Även på icke-registrerade fordon krävs ett prov av gasanläggningen.

12.3 Inspektioner

Som alla tekniska apparater och maskiner måste fordonet undersökas med jämna mellanrum.

Dessa inspektioner måste utföras av fackpersonal.

För dessa arbeten krävs speciella fackkunskaper som inte kan förmedlas inom ramen för denna instruktionsbok. Dessa fackkunskaper står till förfogande hos serviceställen. Erfarenheter samt teknisk utbildning om installationer och verktyg som regelbundet lämnas av fabriken borgar för en fackmannamässig inspektion av fordonet enligt senaste rön.

Servicestället som utför arbetet bekräftar de genomförda arbetena.

Inspektion av chassi bekräftas i chassitillverkarens kundservicehäfte.

- ▷ Beakta inspektionerna som anges av tillverkaren och genomför inspektioner med föreskrivna intervall. Därigenom upprätthålls fordonets värde.
- ▷ Bekräftelsen av genomförda inspektioner gäller även som bevis vid ev. skador och garantiärenden.

12.4 Underhållsarbeten

Som alla tekniska apparater och maskiner kräver även ett fordon underhåll. Omfattningen och intervallerna står i förhållande till i vilken miljö och hur ofta fordonet används. Om fordonet utsätts för krävande situationerna ökar naturligtvis underhållets omfattning och intervallerna blir kortare.

På basfordonet och de fast installerade apparaterna ska underhållet utföras i den intervall som anges i resp. instruktionsbok. Generellt rekommenderar vi inspektioner av påbyggnaden inom de angivna intervallerna. Kontakta **HYMERs** servicepartner.

12.5 Klimatanläggning

Rengör luddfiltret regelbundet (minst två gånger om året) och byt ut vid behov.

Byt ut partikelfiltret årligen i början av säsongen.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

12.6 Motorvärme

Ta motorvärmen i drift för 10 minuter minst en gång i månaden; slå på den när motorn är kall och med lägsta fläktinställning.

Före vintern måste motorvärmen kontrolleras av en auktoriserad fackverkstad.

12.7 Spis / kylskåp

Tillverkaren rekommenderar en årlig inspektionsservice i en auktoriserad fackverkstad, för att få den effektivare apparatprestandan. Efter service- och underhållsarbeten måste apparaten kontrolleras på både elektrisk säkerhet och också på gassäkerhet.

12.8 Byte av glödlampor, utvändigt

- ▶ Glödlampor och ljusarmaturer kan bli väldigt heta. Innan lampan byts, skall den därför först kylas ner.
- ▶ Glödlampor skall förvaras utom räckhåll för barn.
- ▶ Glödlampor som har fallit ner eller har repor i glaset skall ej användas. Glödlampan kan explodera.

- ▷ Ta aldrig tag i en ny glödlampa med bara fingrarna. Skydda glödlampan med en tygtrasa när du sätter i den.
- ▷ Endast glödlampor av samma typ och med rätt wattal skall användas.
- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

12.8.1 Belysning front

- 1 Extra helljus
- 2 Sidomarkeringsljus
- 3 Frontbelysning

Bild 147 Belysning front

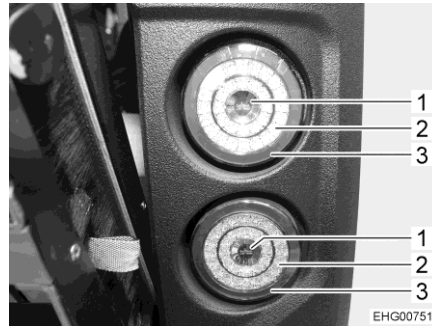
Frontbelysningen (Bild 147,3) är en del av basfordonet. Byte av belysning beskrivs i instruktionsboken för basfordonet.

De båda vita sidomarkeringsljusen (Bild 147,2) och det extra helljuset (Bild 147,1) är utrustade med LEDs. Besök en återförsäljare eller ett service-ställe för att byta LEDs.

12.8.2 Belysning bak

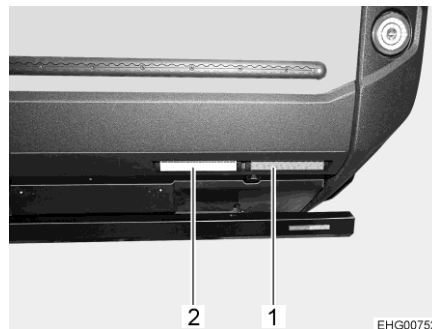

- ▷ Alla lampor baktill på fordonet är utrustade med LEDs. Besök en återförsäljare eller ett serviceställe för att byta LEDs.
- ▷ Nummerplåtsbelysningen visas inte på följande bilder.

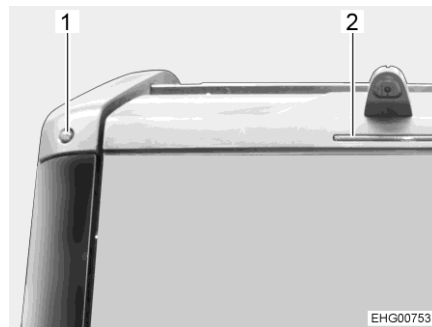
- 1 Körriktningsvisare
- 2 Bakljus (vitt)
- 3 Bromsljus

Bild 148 Bakljusenhet, rund

- 1 Dimbakljus
- 2 Backljus

Bild 149 Bakljus, smal

- 1 Breddmarkeringslampa
- 2 Tredje bromsljus

Bild 150 Bakljus, uppe

12.8.3 Belysning sida

- 1 Markeringslampa
- 2 Körriktningsvisare

Bild 151 Belysning sida

Körriktningsvisare

Körriktningsvisaren är en del av basfordonet. Byte av belysning beskrivs i instruktionsboken för basfordonet.

Markeringslampa

Lampan är inklistrad. Om belysningen är defekt ska du uppsöka en auktoriserad återförsäljare eller ett serviceställe.

12.9 Belysning bodel

- ▶ Byt inte ut lysdioderna i lamporna mot vanliga glödlampor. Brandrisk på grund av stark värme.

I bodelen är alla lampor försedda med lysdiodsteknik.

Lysdiodslamporna är ekonomiska, underhållsfria och har mycket lång livslängd. De behöver normalt inte bytas ut.

- ▷ Om lampornas lysdioder är defekta ska en auktoriserad återförsäljare eller serviceställe uppsökas.

12.10 Reservdelar

- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Tilläggsutrustning och originalreservdelar som **HYMER GmbH & Co. KG** rekommenderar är speciellt konstruerade och godkända för fordonet. Auktoriserad återförsäljare eller serviceställe säljer dessa produkter. De auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena är väl informerade om tekniska detaljer och utför fackmannamässiga arbeten.
- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader osv. som **HYMER GmbH & Co. KG** inte har godkänt kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av **HYMER GmbH & Co. KG**. Detta gäller även för otillåtna ändringar på fordonet.

Av säkerhetstekniska skäl måste reservdelar för respektive apparat/aggregat stämma överens med tillverkarens uppgifter och tillverkaren måste ha godkänt respektive reservdel. Dessa reservdelar får endast installeras av tillverkaren eller en auktoriserad fackverkstad. Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och serviceställen.

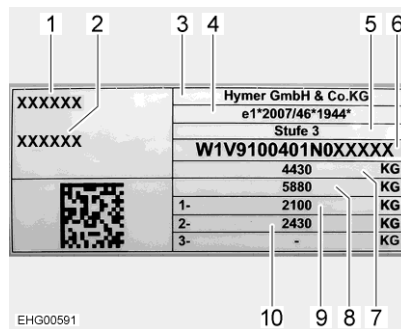
Här följer några exempel på viktiga reservdelar:

- Säkringar
- Glödlampor
- Vattenpump (dränkbar pump)

Ange serienummer och fordonstyp vid beställning av reservdelar hos den auktoriserade återförsäljaren eller servicestället.

Fordonet som beskrivs i denna instruktionsbok är konstruerat och utrustat enligt vår fabriksstandard. Beroende på hur och var du vill använda fordonet har vi intressant tilläggsutrustning i vårt program att erbjuda. Vid montering av specialtillbehör, kontrollera om dessa skall registreras i fordonshandlingarna. Den högsta tekniskt tillåtna lastvikten skall beaktas. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

12.11 Typskylt fordon

- 1 Fordonstyp
- 2 Fortlöpande serienummer
- 3 Tillverkare
- 4 Fordonstypgodkännande
- 5 Påbyggnadsnivå
- 6 Chassinummer
- 7 Högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 8 Tillåten total dragmassa (med släpvagnskoppling, tillval)
- 9 Högsta tekniskt tillåtna vikt på den 1:a axeln
- 10 Högsta tekniskt tillåtna vikt på den 2:a axeln

Bild 152 Typskylt

Typskylten med serienummer sitter på bakväggen under det högra bakljuset.

Typskylten får ej avlägsnas. Typskylten:

- Identifierar fordonet
- Är ett redskap vid beställning av reservdelar
- Dokumenterar fordonshållaren tillsammans med fordonshandlingarna

- ▷ V.g. ange alltid **serienumret** när du kontaktar kundservice.

12.12 Varnings- och hänvisningsetiketter

På och i fordonet finns varnings- och hänvisningsetiketter. Varnings- och hänvisningsetiketterna är till för säkerheten och får ej avlägsnas.

- ▷ Extra etiketter kan beställas hos auktoriserad återförsäljare eller hos servicestället.

12.13 Återförsäljare

Vänd dig till en auktoriserad återförsäljare och serviceställe om du behöver reservdelar till fordonet.

Adresser och telefonnummer till auktoriserade återförsäljare och serviceställen hittar du:

- I broschyren som bifogas separat vid leverans av fordonet
- På Internet under <http://www.hymer.com>

12.14 Reservnycklar

Om du behöver beställa reservnycklar är följande uppgifter viktiga:

Nycklar för:	Vad behöver du:	Var beställer du nyckeln:
Basfordon Mercedes-Benz	Chassinummer, ägarbevis	Aukt. Mercedes-Benz-verkstad
Påbyggnad	Serienummer, chassinummer, 2:a nyckel eller nyckelnummer, ägarbevis	Återförsäljare

Kapitelöversikt

I detta kapitel finns information om fordonets däck.

I slutet av kapitlet finner du en tabell där du kan se det rätta däcktrycket för ditt fordon.

13.1 Allmänt

- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge (se avsnitt 13.8).

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.
- ▷ Fordonet har slanglösa däck. Sätt aldrig in slangar i dessa däck.
- ▷ Beakta basfordonets instruktionsbok.

- ▷ Fordonet är som standard utrustat med en däckreparationssats.
- ▷ Om du har fått en punktering ska du ställa fordonet i vägkanten. Ställ upp en varningstriangel vid fordonet. Varningsblinkers sätts på.
- ▷ Däcken bör ej vara äldre än 6 år, då gummit torkar med åren. Det fyrsiffriga DOT-numret på däcksidan anger tillverkningsdatum. De första två siffrorna står för veckan de andra två för tillverkningsåret.

Exempel: (0723) Vecka 07, Tillverkningsår 2023

- Beakta:**
- Kontrollera regelbundet (varannan vecka) däckens slitage, mönsterdjup och eventuella yttre skador.
  - Observera det lagligt föreskrivna mönsterdjupet.
  - Använd alltid däck av samma typ per axel.
  - Beakta anvisningarna i fordonshandlingarna.
  - Endast däck som är tillåtna för fälgtypen får användas. De tillåtna fälg- och däcktyperna för fordonet finns i fordonets fordonshandlingar, men även de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena står gärna till tjänst.
  - Om du har nya däck bör du köra de första 100 km med relativt låg hastighet, eftersom däcken behöver en viss körsträcka för att "greppa" ordentligt.
  - Kontrollera regelbundet att hjulmuttrarna eller hjulbultarna är ordentligt åtdragna.
  - Vid avställning eller under längre stillastående undvik att däcken plattas till och får skador på hjullagren:
Palla upp fordonet så att hjulen avlastas, eller flytta fordonet var fjärde vecka för att förändra hjulens läge.

13.2 Däckurval

- ▶ Fel däck kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras under körning.

- ▷ Om däck används som inte är godkända för fordonet kan körtilståndet bli ogiltigt och försäkringen upphöra att gälla. Kontakta en auktoriserad återförsäljare eller ditt serviceställe om du har några frågor.

De däckstorlekar som godkänts för ditt fordon står i fordonshandlingarna, uppgifter om detta erhålls även hos de auktoriserade återförsäljarna eller serviceställena. Varje däck bör passa det fordon som det ska användas för. Detta gäller framför allt för dess yttre mått (diameter, bredd), vilka visas i den omnämnda storleksbeteckningen. Vidare bör däcken uppfylla kraven för varje fordon vad gäller vikt och hastighet.

Vikten utgår från den högsta tekniskt tillåtna vikten på axeln som fördelas mellan två däck. Den maximala lastkapaciteten för ett däck visas genom dess lastindex (= LI, referens för lastkapacitet).

Maximal tillåten hastighet för ett däck (med maximal lastkapacitet) bestäms genom dess hastighetsindex (= GSY, symbol för hastighet). Lastindex och hastighetsindex bestämmer däckets användaregenskaper. Detta utgör en del av den fullständiga, normaliserade dimensionsbeteckningen för varje däck.

13.3 Beteckningar på däcken

215/70 R 15C 109/107 Q
(exempel)

Beteckning	Förklaring
215	Däckens bredd i mm
70	Däckens förhållande höjd till bredd i procent
R	Typ av däck (R = radial)
15	Fälgarnas cirkeldiameter
C	Commercial (transport)
109	Referens för lastkapacitet av enkeldäcken
107	Referens för lastkapacitet av tvillingdäcken
Q	Hastighetssymbol (Q = 160 km/h)

13.4 Däck med grov profil – LT 245/75 R16 120/116 S

- ▶ Kör inte fortare än 120 km/h, även om däcken är godkända för 180 km/h (= hastighetsindex S)!
- ▶ Observera att bromssträckan är längre när du använder LT 245/75 R16 120/116 S-däck jämfört med standarddäck! Nödbromsassistensens funktion kan ha begränsats!
- ▶ Fler säkerhetsanvisningar om däck och hjul finns i fordonets instruktionsbok!

- ▷ Mercedes-Sprinter med fyrhjulsdraft är konstruerad i traktions-utförande och inte terräng-utförande. Om fordonet körs i terräng kan chassit skadas. Detta gäller i synnerhet vid körning i spårbildningar (t. ex. i skogen).
- ▷ Det maximala vattendjupet som ett fordon kan passera utan att ta skada betecknas som "fordingsdjup". Det maximala fordingsdjupet bestäms av stötfångarens nedre kant, men är högst 40 cm. Detta gäller för alla lastningsförhållanden.
Kör aldrig genom djupare vatten. Vatten och smuts kan skada fordonet. Föraren måste försäkra sig om att ingen utrustning kan skadas innan hen kör genom vatten eller lera och kör över upphöjda hinder. För mer information, se instruktionsbok från Mercedes-Benz.

För nödvändigt däcktryck se avsnittet 13.8.

13.5 Användning av däcken

- Köra över kantsten i trubbig vinkel. Däcken slits annars i vissa fall på sidorna. Om man kör över ett kantsten i spetsig vinkel kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Kör långsamt över uppstående brunnslock. Annars kan däcken i vissa fall klämmas. Om man kör över ett brunnslock i hög hastighet kan detta skada däcken och dessa kan som följd gå sönder.
- Stötdämparen bör regelbundet kontrolleras. Att resa med stötdämparna i dåligt skick orsakar tydligt ökat slitage.
- Vid ojämnt profilslitage, kontakta kundtjänst.
- Däcken får aldrig rengöras med högtryckstvätt. Däcken kan inom några få sekunder skadas och som följd explodera.

13.6 Lagningskit

- ▶ Följ säkerhetsanvisningarna i tillverkarens instruktionsbok.

Fordonet är som standard utrustat med TyreKit lagningsatts.
Manövreringshänvisningar finns i tillverkarens instruktionsbok.

13.7 Hjulbyte

13.7.1 Allmänna anvisningar

- ▶ Ställ fordonet på jämn, stabil och halkfri mark.
- ▶ Lägg i ettans växel. Automatväxellåda: Ställ i läge "P".
- ▶ Dra åt parkeringsbromsen innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Säkra fordonet med stoppklossar så att den inte kan rulla iväg.
- ▶ Lyft aldrig upp fordonet med hjälp av de fast monterade stöden.
- ▶ Om ett släp är påkopplat: Koppla av släpet innan fordonet lyfts upp.
- ▶ Sätt domkraften mot härför avsedda fästpunkter.
- ▶ Överbelasta aldrig domkraften. Maximalt tillåten last anges på domkraftens typskylt.
- ▶ Använd endast domkraften för att kortvarigt lyfta upp fordonet för däckbyte.
- ▶ Starta aldrig motorn när fordonet är upphissat.
- ▶ Personer får aldrig ligga under det upplyfta fordonet.

- ▷ Se till att inte skada sprintarnas gänga och hjulbulten när du byter hjul.
- ▷ Dra åt hjulmuttrarna eller hjulbultarna korsvis.
- ▷ Om man byter till andra fälgar (t. ex. alufälgar eller hjul med vinterdäck) måste man använda tillhörande hjulbultar med rätt längd och form. Om hjulen sitter fast ordentligt och bromssystemets funktion beror på detta.
- ▷ Alla 4 däck måste alltid vara av samma typ och storlek och vara tillåtna för fordonet.
- ▷ Fälgar och däck som inte är godkända för fordonet av kan påverka trafiksäkerheten negativt och måste därför testas och godkännas av ett auktoriserat provningsställe.
- ▷ Byt inte ut däcken korsvis.

- ▷ Säkra fordonet enligt gällande bestämmelser, t. ex. med en varningstriangel.
- ▷ Innan man byter ett hjul ska man kontrollera om fälg- och däckstorleken samt däckets bärförmåga och hastighetsindex stämmer. Använd endast de fälg- och däckdimensioner som står i fordonshandlingarna.
- ▷ Fordonsverktyget är anpassat till de monterade hjulmuttrarna eller hjulbultarna. När alufälgar är monterade, ska man ha med sig ett lämpligt verktyg för reservhjulet (stålfälg).
- ▷ Ytterligare information hittar du i basfordonets instruktionsbok.

Fordonsverktyget förvaras i fotutrymmet av förarhytten under en golvlucka.

13.8 Däcktryck

- ▶ För lågt däcktryck leder till att däcket överhettas. Däcket kan skadas.
- ▶ Kontrollera däcktrycket regelbundet innan du startar eller var 14:e dag. Fel däcktryck förorsakar överdrivet slitage och kan leda till att däcken skadas och eventuellt punkteras. Fordonet kan hamna i o-kontrollerbart läge.
- ▶ Använd endast ventiler som är godkända för föreskrivet däcktryck.

- ▷ Kontrollera däcktrycket när däcken är kalla. Minska inte ett förhöjt däcktryck till följd av varma däck.

Däckens bärighet och därmed hållfastheten hänger direkt samman med däcktrycket. Luft är ett flyktigt medium som även släpps ut ur däck.

Som tumregel gäller att tryckförlusten för ett fullpumpat däck är 0,1 bar/två månader. Kontrollera däcktrycket regelbundet för att undvika att däcken skadas eller punkteras.

- ▷ Uppgifterna om respektive luftrycksvärde gäller för lastade fordon kalla däck.
- ▷ På varma däck ska trycket vara 0,3 bar högre än på kalla däck. Kontrollera däcktrycket igen när däcken är kalla.
- ▷ Luftrycket anges i bar.
- ▷ Över 4,75 bar krävs en luftventil av metall.
- ▷ Toleransen för däcktrycket är +/- 0,05 bar.
- ▷ Uppgifter om högsta tillåtna vikt på axeln finns i fordonets registreringsbevis.
- ▷ Det gäller endast hjulpåfyllningsvärden i denna instruktionsbok, även om basfordonets tillverkare anger andra värden.

Fordonen anpassas kontinuerlig till senast kända teknik. Därför kan det vara möjligt att vi ännu ej har kunnat tagit hänsyn till en ny däcksdimension i denna tabell. Fråga din auktoriserade återförsäljare eller servicestället - där får du alltid aktuell information.

4-hjulsdrift

Däcksdimension	Däckfabrikant	Luftryck framaxel		Luftryck bakaxel	
		Till. axellast ¹ 1860 kg	Till. axellast ¹ 2000 kg	Till. axellast ¹ 2250 kg	Till. axellast ¹ 2430 kg
LT 245/75 R16 (grov slitbana)	Alla	3,6 bar	3,6 bar	4,8 bar	4,8 bar
LT 265/60 R18	Alla	3,6 bar	3,6 bar	4,8 bar	4,8 bar

¹ Högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln

- ▷ För högsta tekniskt tillåtna vikt på axeln se typskylt.

Kapitelöversikt

I detta kapitel hittar du hänvisningar för eventuella störningar och fel på ditt fordon.

Störningarna är listade med sina möjliga orsaker och förslag till åtgärder.

Nämna störningar kan åtgärdas utan större fackkunskaper och med mindre ingrepp. Om den hjälp som står i denna instruktionsbok inte skulle räcka, måste en auktoriserad fackverkstad eller tillverkaren undersöka och åtgärda störningsorsaken.

14.1 Bromssystem

- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid minsta lilla fel på bromssystemet.

14.2 Elektrisk anläggning

- ▷ Byte av säkringar, se kapitel 8.

Störning	Orsak	Åtgärd
Belysningsystemet fungerar inte längre fullständigt	Lampa trasig	Kontakta kundtjänst
	Säkring defekt	Kontakta kundtjänst
Innebelysningen fungerar inte	Fel på belysning, stickförbindelse eller kablar	Kontakta kundtjänst
Elektriskt fotsteg kan varken dras in eller köras ut	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
Fotsteget körs inte ut eller körs bara delvis ut (på vintern)	Mekanismen är frostig. Skyddsanordning (klämskydd) har utlösts på grund av överlastström	Rengör fotsteget, ta bort isen
Ingen 230 V-försörjning trots anslutning	230 V-automatsäkringen har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
Startbatteriet eller bodelsbatteri laddas ej vid 230 V-drift	Säkring på startbatteri eller bodelsbatteri defekt	Byt säkring på startbatteri eller bodelsbatteri
	Ingen nätspänning	Automatsäkringen i fordonet kopplas på
	El-blocket är överhettat	För hög omgivningstemperatur eller ventilationen av el-blocket är hindrad
Bodelsbatteri laddas ej av fordonet	Laddningsmodul i el-block och växelriktare defekt	Kontakta kundtjänst
	Säkring på generator D+ defekt	Byt säkring
	Laddförstärkare defekt	Kontakta kundtjänst

Störning	Orsak	Åtgärd
12 V-kontrolllampan lyser inte	12 V-försörjning fränkopp-lad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare på el-block avstängd	Slå på batteri-brytaren
	Start- eller bodelsbatteriet är ej laddat	Ladda startbatteri eller bodelsbatteri
	Säkring på bodelsbatteri defekt	Byt säkring på bodelsbatteri
12 V-försörjning fungerar ej	12 V-försörjning fränkopp-lad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare på el-block avstängd	Slå på batteri-brytaren
	Bodelsbatteriet är urladdat	Ladda bodelsbatteri
	Säkring på bodelsbatteri defekt	Byt säkring på bodelsbatteri
12 V-försörjning fungerar ej vid 230 V-drift	12 V-försörjning fränkopp-lad	Koppla på 12 V-försörjning
	Batteri-brytare på el-block avstängd	Slå på batteri-brytaren
	230 V-automatsäkringen har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Laddningsmodul i el-blocket defekt	Kontakta kundtjänst
	Säkring på bodelsbatteri defekt	Byt säkring på bodelsbatteri
Symbolen för nätkontroll tänds inte, trots att 230 V-nätspänning är ansluten	Nätanslutning är spänningslös	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkringen framför el-blocket har löst ut eller kopplats från	Återställ 230 V-automatsäkringen
Ingen spänning i en ansluten förbrukare	Själväterställande polyswitch-säkring har löst ut	Kontrollera stickförbindelser och kablar; koppla ur 12 V-försörjningen i ca 2 minuter och koppla sedan in den igen
	Själväterställande polyswitch-säkring har löst ut flera gånger (3 gånger), systemet har kopplat ut motsvarande utgång permanent	Avhjälps orsaken till att polyswitchen har löst ut Upphäv den permanenta frånslagningen (koppla in 12 V-försörjning för bodelen, tryck på vridknappen och håll ned den i minst 3 sekunder)
Ingen spänning från bodelsbatteri	Bodelsbatteriet är urladdat	Bodelsbatteriet laddas omgående
	För att skydda batteriet mot djupurladdning har det kopplats från	Innan fordonet ska stå länge utan att användas, ladda bodelsbatteriet fullt, urladdning sker genom apparater i standby-läge (se kapitel 8)

Störning	Orsak	Åtgärd
Batteriladdning via sol-cellsmodulen fungerar inte	Störning i den elektriska förbindelsen till sol-cellsmodulen	Kontrollera stickförbindelsen och kablarna
	Säkring defekt	Byt säkring
	Laddningsregulator för solpanel defekt	Kontakta kundtjänst

14.3 Växelriktare

Störning	Orsak	Åtgärd
Uttag utan spänning	Växelriktaren har kopplat från på grund av en störning	Om växelriktaren inte startar på nytt på en stund, kontakta kundtjänst
	Ledningsskyddsbrytaren i växelriktarens säkringslåda har löst ut	Återställ automatsäkringen

14.4 Gasanläggning

- ▶ Vid defekt gasanläggning (gaslukt, hög gasförbrukning) finns det risk för explosion! Stäng huvudavstängningsventilen på gasflaskan omedelbart. Öppna fönster och dörrar och lufta väl.
- ▶ Vid fel på gasanläggningen: Det är förbjudet att röka, att tända öppen låga eller att aktivera elkontakter (ljusbrytare osv.). Kontrollera om gasledande delar och ledningar är täta, med läckagespray. Kontrollera inte med öppen låga.
- ▶ Kontakta en auktoriserad fackverkstad vid fel på gasanläggningen.

Störning	Orsak	Åtgärd
Ingen gas	Gasflaska tom	Byt gasflaska
	Stängd gasavstängningsventil	Öppna gasavstängningsventil
	Huvudavstängningsventil på gasflaska stängd	Öppna huvudavstängningsventilen på gasflaskan
	Utetemperatur för låg (-42 °C vid gasol, 0 °C vid butangas)	Högre utetemperatur skall avvaktas
	Installation defekt	Kontakta kundtjänst

14.5 Spis

Störning	Orsak	Åtgärd
Tändsäkringen går ej igång (flamman brinner ej efter att regulatören släppts)	För kort upphettningstid	Efter tändning hålls regulatorknappen intryckt i 15 till 20 sekunder
	Tändsäkring defekt	Kontakta kundtjänst
Flamman slocknar vid lågt läge	Tändsäkringsgivare står fel	Tändsäkringsavkännare ställs rätt (böjs ej). Avkännarens spets skall inte ligga högre än 5 mm ovanför brännaren. Avståndet mellan givarens hals och brännarkransen ska inte vara större än 3 mm; kontakta kundtjänst vid behov

14.6 Värmesystem/varmvattenberedare

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

14.6.1 Värmesystem/varmvattenberedare med digital kontrollenhet CP plus

- ▷ Beakta hänvisningarna och informationen om störningar och fel i den separata bruksanvisningen från tillverkaren.

Störning	Orsak	Åtgärd
Värmesystemet tänds inte	Temperatursensor på kontrollenheten eller fjärrgivare defekt	Drag ut stickkontakten på kontrollenheten. Värmesystemet fungerar då utan termostat. Kontakta kundtjänst så fort som möjligt
Ingen indikering på kontrollenheten	Säkring på el-blocket defekt	Byt säkring på el-blocket
	Säkring i den elektroniska styrenheten har löst ut	Kontakta kundtjänst
	Bodelsbatteri defekt	Ladda (låt verkstad ladda) eller byt bodelsbatteri
Fel med felkod visas	Se tabell "Felsökningsanvisning"	Se tabell "Felsökningsanvisning"
Varmvattenberedaren töms, säkerhets-/avtappningsventilen har öppnats	Innetemperatur under 8 °C	Värmen sätts på

Störning	Orsak	Åtgärd
Säkerhets-/avtappningsventilen går inte att stänga	Temperatur vid säkerhets-/avtappningsventilen under 8 °C	Värmen sätts på
Fläkthjul låter högt eller går ojämnt	Fläkthjul smutsigt	Truma-service uppsöks

Felsökningsanvisning

Felkod	Orsak	Åtgärd
E 111 H	Rumstemperaturgivare eller kabel är defekt	Kontakta kundtjänst
E 122 H	Bränslebrist (tom bränsletank eller fordonet står snett)	Fyll på med bränsle
E 131 H	Ingen förbindelse mellan värmesystem och kontrollenhet	Kontakta kundtjänst
E 150 H	Alla varmluftsror är inte anslutna	Kontakta kundtjänst
	Varmluftsutgångarna blockerade	Kontrollera utgångsöppningarna
	Insugning för cirkulationsluft blockerad	Ta bort blockaden
E 151 H E 152 H	Övertemperatur i vattenbehållare	Stäng av apparaten och låt den svalna. Fyll varmvattenberedaren med vatten
	Varmluftsutgångarna blockerade	Kontrollera utgångsöppningarna
	Insugning för cirkulationsluft blockerad	Ta bort blockaden
E 160 H	Underspänning < 10,2 V	Kontrollera batterispänningen, ladda vid behov batteriet eller byt ut det
		Stäng av förbrukare eller starta fordonsmotorn tills värmen är igång (ca 4 minuter)
E 161 H	Överspänning > 16,4 V	Kontrollera batterispänning och spänningsskällor (t. ex. laddaren)
E 162 H	Säkerhetsbrytaren har utlöst	(Används inte här)
E 164 H	Ingen 230 V-försörjning	Kontrollera den externa nätanslutningen
	230 V-automatsäkring har löst ut	Slå på 230 V-automatsäkringen
	Överhettningsskyddet har utlöst	Återställ överhettningsskyddet. Låt värmesystemet svalna. Ta bort anslutningslocket och tryck på återställningsknappen
E 170 H	Hotande underspänning < 11,5 V	Ladda batteriet

Felkod	Orsak	Åtgärd
W 255 H	Ingen 12 V-försörjning	Kontrollera spänningsförsörjningen
	Ingen förbindelse mellan värmesystem och kontrollenhet	Kontakta kundtjänst

Om dessa åtgärder inte leder till att felet avhjälpas ska du kontakta kundtjänsten.

14.7 Klimatanläggning

Störning	Orsak	Åtgärd
Klimatanläggningen fungerar inte, röd lysdiod lyser på den infraröda mottagaren	Störning	Stäng av klimatanläggningen, vänta en liten stund och slå på den igen. Om den röda lysdioden fortfarande lyser: Kontakta kundtjänst
Klimatanläggningen kylvlar inte eller inte tillräckligt	Avfrostning pågår	Vänta tills avfrostningsproceduren är avslutad
	Rumstemperaturen har nått inställd temperatur	Ställ in en temperatur under rumstemperaturen
	Filter smutsigt	Rengör/byt filtret
	Tilluftsöppningar smutsiga/blockerade	Rengör tilluftsöppningarna
Fjärrstyrningen fungerar inte	Fjärrstyrningens batterier tomma	Byt fjärrstyrningens batterier
Klimatanläggningen reagerar inte på fjärrstyrningskommando	Hinder mellan fjärrstyrningen och den infraröda mottagaren	Eliminera hindret
Fukt på kallluftsroren	Hög luftfuktighet	Stäng fönster och dörrar, välj en hög fläktnivå

14.8 Kylskåp

14.8.1 Allmänt

Vid defekt anmäl detta hos närmaste serviceverkstad för motsvarande apparat. Adresslistor finns i dokumenten som följer med apparaten. Endast auktoriserad fackpersonal får reparera apparaten.

- ▷ Om kylskåpet är synligt skadat får det inte användas.

- ▷ För ytterligare information se den separata instruktionsboken från tillverkaren.

Störning	Orsak	Åtgärd	
Kylskåpet slås inte på	Termostaten står i STOPP-position	Ställ in termostaten på högre värde	
Kompressorn är inte igång	Ingen spänningsförsörjning	Ladda batteriet Kontakta eventuellt kundtjänst	
	Batterispänning för låg	Ladda batteriet	
	Batterikapacitet för låg	Byt batteri	
	Omgivningstemperatur för hög	Vid möjlighet, söj för lägre omgivningstemperatur (t. ex. parkera fordonet i skuggan)	
	Luftning och avluftning inte tillräcklig		Håll ventilationspringor fria
			Kontakta eventuellt kundtjänst
Kylseffekten minskar, innetemperaturen stiger	Omgivningstemperatur för hög	Vid möjlighet, söj för lägre omgivningstemperatur (t. ex. parkera fordonet i skuggan)	
	Luftning och avluftning inte tillräcklig	Håll ventilationspringor fria Kontakta eventuellt kundtjänst	
			Batterikapacitet för låg
Kylskåpet kyler mycket	För högt kylsteg inställt	Ställ in lägre kylsteg	
Kylskåpet stängs inte av	Temperaturen i kylskåpet är för hög	Kontrollera att kylskåpsdörren är stängd	
Ovanliga ljud	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt	

14.9 Vattenförsörjning

Störning	Orsak	Åtgärd
Läckagevatten i fordonet	Otätt ställe	Det otäta stället skall lokaliseras, vattenledningarna skall kopplas in på nytt
Inget vatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
	Avtappningskran inte stängd	Stäng avtappningskranen
	12 V-försörjning frångöpt	Koppla på 12 V-försörjning
	Brytare för vattenpump frånslagen	Koppla till vattenpumpen
	Säkring för vattenpumpen defekt	Byt säkring på el-blocket
	Vattenpump defekt	Byt (låt en verkstad byta) vattenpump
	Vattenledningen bockad	Räta ut vattenledningen, byt ut den vid behov
El-block defekt	Kontakta kundtjänst	
Toaletten har inget spolvatten	Vattentank tom	Fyll på dricksvatten
Indikeringarna för avloppsvatten och vatten visar fel mängd	Mätsond i avloppstanken eller vattentanken smutsig	Avloppstanken/vattentanken rengörs
	Mätsond defekt	Utbyte mätsond
Avloppstank kan ej tömmas	Avtappningskran igensatt	Öppna rengöringslock på avloppstanken och töm ut avloppsvatten. Spola avloppstanken väl
Utlopp på enarmsväxlaren igensatt	Kranfiltret är förkalkat	Tag ut kranfiltret och lägg det i ättiksvatten (endast för produkter av metall)
Hålen på vattenspridaren är förstoppade	Hålen förkalkade	Lägg vattenspridaren i ättiksvatten (endast för produkter av metall) eller rengör försiktigt hålen
Vattnet rinner inte ut ur duschkaret, eller rinner ut för sakta	Fordonet står inte vågrätt	Ställ fordonet vågrätt
Vattnet är grumligt	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattentanken mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Bottensats i vattentanken eller i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

Störning	Orsak	Åtgärd
Smak- eller luktförändring av vattnet	Smutsigt vatten påfyllt	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
	Av misstag har bränsle fyllts på i vattentanken	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten. Om det inte lyckas: Kontakta fackverkstad
	Mikrobiologiska avlagringar i vattensystemet	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten
Avlagringar i vattentanken och/eller i vattenförande komponenter	Vattnet har varit för länge i vattentanken och i de vattenförande komponenterna	Rengör vattensystemet mekaniskt och kemiskt, desinficera därefter och spola med rikligt med dricksvatten

14.10 Påbyggnad

Störning	Orsak	Åtgärd
Luck-/dörrgångjärn svårmanövrerade	Luck-/dörrgångjärn är inte/för lite smörjda	Luck-/dörrgångjärn smörjes med syra- och hartsfritt fett
Gångjärn/leder i våutrymme/badrummet svårmanövrerade/gnällar	Gångjärn/leder ej/för lite smörjda	Gångjärn/leder smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja ▷ I sprayflaskor finns det ofta lösningsmedel
Gångjärn i stuvutrymme svårmanövrerade/gnällar	Gångjärn i stuvutrymme ej/för lite smörjda	Gångjärn i stuvutrymme smörjes med lösningsmedels- och syrefri olja

- ▷ Reservdelar tillhandahålls hos auktoriserade återförsäljare och service-ställen.

15.1 Vikter av tilläggsutrustningar

- ▶ Tillbehör, påbyggnadskomponenter, delar för ombyggnader osv. som **HYMER GmbH & Co. KG** inte har godkänt kan leda till skador på fordonet eller påverka trafiksäkerheten. Även om komponenter som vi inte har godkänt är registrerade i fordonshandlingarna eller som du har ett expertutlåtande för, betyder inte att produkten stämmer överens med våra garantivillkor.
- ▶ Varje förändring som utförs på fordonet efter leveransen kan påverka körförhållandet och trafiksäkerheten.
- ▶ Garantin gäller inte för skador som orsakas av produkter som inte har godkänts av **HYMER GmbH & Co. KG**. Detta gäller även för otilåtna ändringar på fordonet.

Beroende på modellserie erbjuds olika tilläggsutrustning. Vilken tilläggsutrustning som är tillgänglig för ditt fordon hittar du i tillbehörslistan, som finns separat. Där hittar du också information om vikten för olika tilläggsutrustning.

16.1 Tekniska data

- ▷ Tekniska data i fordonsdokumentet är bindande.
- ▷ Genom monteringen av tillbehör kan fordonets mått och nettovikt förändras. Avvikelser inom ramen av fabrikstoleranserna (+/- 5 %) är möjliga och tillåtna.

16.2 Mått och tillåtet antal personer

Cykelställ i cm	Längd i cm	Bredd i cm	Höjd i cm	Tillåtet antal personer	Sovplatser
3665	645	216	305	2	2 + 2

Mer information om teknisk data finns att hämta i fordonsdokumenten eller instruktionsboken för basfordonet. Även auktoriserade återförsäljare och serviceställen kan vid behov tillhandahålla information.

Viktuppgifter och -kontroller för husbilar är enhetliga inom EG och regleras enligt EG-förordning nr 2021/535 (till juni 2022: EU-förordning nr 1230/2012). De viktigaste begreppen och rättsliga villkor enligt denna förordning har vi för din räkning sammanfattat och förklarat här nedan. Våra återförsäljare och HYMER-konfiguratoren på vår webbplats kan ge ytterligare hjälp vid konfigurationen av ditt fordon.

1. Högsta tekniskt tillåtna lastvikt

Fordonets högsta tekniskt tillåtna lastvikt (även: tekniskt tillåten maximi-vikt i lastat skick) (t.ex. 3500 kg) är en tillverkarspecifik viktuppgift som fordonet ej får överskrida. Uppgift rörande högsta tekniskt tillåtna lastvikt för den modell som du valt finns i Tekniska Data. Om fordonet vid praktisk körning överskrider den högsta tekniskt tillåtna lastvikten, är detta en förseelse som kan leda till böter.

2. Vikt i körklart skick

Förenklat sagt handlar vikt i körklart skick om basfordonet med standardutrustning plus en i lag föreskriven nominell vikt på 75 kg för föraren. Här ingår i huvudsak följande positioner:

- Fordonets tjänstevikt inklusive påfyllda driftsmedel såsom smörjmedel, oljor och kylvätskor;
- Standardutrustningen, d.v.s. alla utrustningsföremål som ingår som standard i leveransen från fabriken;
- Den till 100 % fyllda färskvattentanken vid körning (fyllnadsvikt enligt tillverkarens uppgift 20 liter) och en till 100 % fylld gasflaska i aluminium med en vikt på 16 kg;
- 90 % fylld bränsletank samt bränsle;
- Föraren, vars vikt – oberoende av den faktiska vikten – enligt EG-rätt är nominellt satt till 75 kg.

Uppgifter rörande vikt i körklart skick finns i säljdokumentationen för varje modell. Observera att det värde för vikt i körklart skick som anges i säljdokumentationen är ett standardvärde som har fastställts vid typgodkännandet och har kontrollerats av myndigheterna. Det är rättsligt tillåtet och möjligt att vikt i körklart skick för det levererade fordonet avviker från det nominella värdet som anges i säljdokumentationen. Den lagligt tillåtna toleransen är $\pm 5\%$. Det innebär att EG-lagstiftaren har tagit hänsyn till att det kan förekomma oregelbundenheter i vikten på vissa leveransdetaljer och även process- och väderleksberoende fluktuationer i vikt i körklart skick.

Dessa viktavvikelser kan åskådliggöras med ett räkneexempel:

- Vikt i körklart skick enligt säljdokumentationen: 2850 kg
- Rättsligt tillåten tolerans på $\pm 5\%$: 142,50 kg
- Rättsligt tillåtet omfång för vikt i körklart skick: 2707,50 kg till 2992,50 kg

Det konkreta omfånget för tillåtna viktavvikelser anges för varje modell i Tekniska Data. Hos HYMER anstränger man sig reducera viktfluktuationerna till det produktionstekniskt ofrånkomliga minimivärdet. Avvikelser vid övre och nedre änden av detta omfång är därför mycket sällsynta men kan tekniskt inte helt uteslutas trots alla optimeringar. Vid slutet av monteringsbanan kontrolleras därför varje fordon med avseende på dess faktiska vikt och även att fluktuationerna håller sig inom toleransen.

3. Passagerarnas vikt

Passagerarnas vikt är nominellt 75 kg för varje sittplats som avsetts av tillverkaren, oberoende av hur mycket passagerarna faktiskt väger. Förarens vikt har redan beaktats inom vikt i körklart skick. (se ovan nr 2) och räknas därför inte med igen. För en husbil med flera tillåtna sittplatser är passagerarnas vikt alltså $3 \times 75 \text{ kg} = 225 \text{ kg}$.

4. Tilläggsutrustning och faktisk vikt.

Till tilläggsutrustningen (även specialutrustning och extrautrustning) räknas enligt lagstadgad definition olika valfria utrustningsdetaljer som ej ingår i standardutrustningen men kan monteras på fordonet under tillverkarens ansvar – d.v.s från fabrik – och kan beställas av kunden (t.ex. markis, cykel- eller mc-hållare, satellitanläggning, solaranläggning, bakugn etc.). Viktuppgifter rörande enstaka enheter eller paket med beställbar tilläggsutrustning finns i vår säljdokumentation. I sådan tilläggsutrustning ingår ej övriga tillbehör, som din återförsäljare eller du personligen kan montera på fordonet efter leverans från fabriken.

Fordonets vikt i körklart skick (se ovan nr 2) och vikten av en konkret tilläggsutrustning som monterats på fabriken anses ingå i den faktiska vikten. Motsvarande uppgift för ditt fordon finns efter leveransen i avsnitt 13.2 av Intyget om överensstämmelse (Certificate of Conformity, CoC). Tänk på att även denna uppgift är ett standardvärde. Eftersom en enligt lag tillåten tolerans på $\pm 5 \%$ gäller för vikt i körklart skick – som del av den faktiska vikten – kan även den faktiska vikten avvika från angivet nominellt värde.

5. Nyttolast und minsta nyttolast

Även för monteringen av tilläggsutrustning gäller tekniska och rättsliga gränser. Man kan bara beställa och på fabriken montera så mycket tilläggsutrustning som kan ingå i tillgänglig vikt för bagage och övriga tillbehör (s.k. nyttolast), utan att högsta tekniskt tillåten lastvikt överskrids. Nyttolasten erhålls efter avdrag av vikt i körklart skick (nominellt värde enligt säljdokumentationen, se ovan nr 2), tilläggsutrustningens vikt och passagerarnas vikt (se ovan nr 3) från tekniskt tillåten totalvikt (se ovan nr 1).

EG:s regelverk definierar en minsta nyttolast för husbilar, vilken måste finnas kvar för bagage eller andra tillbehör som ej monteras på fabriken. Denna minsta nyttolast beräknas så här:

$$\text{Minsta nyttolast i kg} \geq 10 \times (n + L)$$

Därvid gäller: "n" = högsta antal passagerare plus förarens vikt och
"L" = fordonets totala längd i meter

För t.ex. en husbil med längd 6 meter och 4 tillåtna sittplatser blir minsta nyttolängd alltså $10 \text{ kg} \times (4 + 6) = 100 \text{ kg}$.

För att minsta nyttolast ska kunna säkerställas finns det en maximalt beställbar kombination av tilläggsutrustning för varje fordonsmodell. I ovannämnda exempel med en minsta nyttolast på 100 kg torde tilläggsutrustningens totalvikt för ett fordon med fyra tillåtna sittplatser och en vikt i körklart skick på 2 850 kg t.ex. bli maximalt 325 kg:

$$\begin{aligned} &3500 \text{ kg högsta tekniskt tillåtna lastvikt} \\ &- 2850 \text{ kg vikt i körklart skick} \\ &- 3 \times 75 \text{ kg passagerarnas vikt} \\ &- 100 \text{ kg minsta nyttolast} \\ &= 325 \text{ kg maximalt tillåten vikt för tilläggsutrustningen} \end{aligned}$$

Här är det viktigt att veta att denna beräkning utgår från det standardvärde som fastställts i typgodkännandet för vikt i körklart skick utan hänsyn till tillåtna viktavvikelse för vikt i körklart skick (se ovan nr 2). Om maximalt tillåtet värde för tilläggsutrustningen på 325 kg (som i exemplet) är helt eller nästan helt utnyttjat, så kan det vid viktavvikelse enligt ovan hända att minsta nyttolast på 100 kg enligt beräkningen visserligen ligger under standardvärdet för vikt i körklart skick men i praktiken inte erbjuder möjlighet till motsvarande tillsatslast. Här med ett räkneexempel för ett fordon med fyra sittplatser, vars faktiskt vägda vikt i körklart skick ligger 2 % över det nominella värdet:

3500 kg högsta tekniskt tillåten lastvikt
- 2907 kg faktiskt vägda vikt i körklart skick (+ 2 % jämfört med angivet värde på 2850 kg)
- 3 x 75 kg passagerarnas vikt
- 325 kg tilläggsutrustning (maximalt tillåtet värde)
= 43 kg faktisk möjlighet till tillsatslast (< minsta nyttolast 100 kg)

För att undvika en sådan situation sänker HYMER den beställbara tilläggsutrustningens tillåtna maximivikt ytterligare beroende på modellen. Begränsningen av tilläggsutrustningen ska säkerställa att minsta nyttolast, alltså i lag föreskriven tillgänglig vikt för bagage och senare monterade tillbehör, i det fordon som HYMER levererat även i praktiken också står till förfogande för tillsatslast.

Eftersom ett konkret fordons vikt inte kan fastställas förrän vid slutet av monteringsbanan, kan det i sällsynta fall trots denna begränsning av tilläggsutrustningen uppstå en situation där minsta nyttolast ej är garanterad vid slutet av monteringsbanan. För att säkerställa minsta nyttolast även i sådana fall, kommer HYMER tillsammans med dig och din återförsäljare att före leveransen kontrollera, om fordonet efter typgodkännandet kommer att få t.ex. en ökning av tillåten belastning, reducering av sittplatserna eller slopande av tilläggsutrustning.

6. Hur toleranserna avseende vikt i körklart skick påverkar nyttolasten

Även oberoende av minsta nyttolast bör du tänka på att ofrånkomliga produktionstekniska fluktuationer kan påverka vikt i körklart skick – både uppåt och nedåt – med spegelbildliga effekter på kvarvarande tillsatslastmöjlighet: Om man till exempel beställer ett fordon med tilläggsutrustning (se ovan nr 3) som har en total vikt på 150 kg, så blir den beräknade grundvalen för standardvärdet för vikt i körklart skick en nyttolast på 275 kg. Den tillsatslastmöjlighet som faktiskt står till förfogande kan avvika från detta värde på grund av toleranserna och ligga högre eller lägre. Om ditt fordons vikt i körklart skick tillåts ligga 2 % högre än som anges i säljdokumentationen, så reduceras tillsatslastmöjligheten från 275 kg till 218 kg:

3500 kg högsta tekniskt tillåtna lastvikt
- 2907 kg faktiskt vägda vikt i körklart skick (+ 2 % jämfört med det angivna värdet 2850 kg)
- 3 x 75 kg passagerarnas vikt
- 150 kg det konkreta fordonets beställda tilläggsutrustning
= 218 kg faktisk tillsatslastmöjlighet.

För att säkerställa att den beräknade nyttolasten faktiskt stämmer med verkligheten bör du för säkerhets skull räkna in möjliga och tillåtna toleranser för vikt i körklart skick när ditt fordon konfigureras.

Dessutom rekommenderar vi manuell vägning av den lastade husbilen före varje resa med beaktande av passagerarnas individuella vikt för att se om högsta tekniska tillåtna lastvikt och högsta tillåtna vikt på axeln stämmer.

12 V-nät.....	98
Störningsorsaker.....	184
12 V-säkringar.....	115
För förarområdet.....	115
Monteringsställe.....	116
12 V-uttag.....	98
230 V-anslutning.....	45, 113
Störningsorsaker.....	183
230 V-försörjning, se 230 V-anslutning.....	113
230 V-nät.....	112
230 V-säkring.....	117
230 V-säkringslåda.....	117

A

Ad-Blue.....	41
Anslutningsledning se 230 V-anslutning.....	113
Användning av däck.....	179
App HYMER Connect.....	110
Armstöd, ställa in.....	40
Återförsäljare.....	175
Avfallshantering	
Avloppsvatten.....	10
Fekalier.....	10
Sopor.....	10
Avläggningshylla.....	61
Avloppstank.....	140
Monteringsställe.....	140
Rengöring.....	162
Skötsel.....	162
Störningsorsaker.....	190
Tömning.....	141
Avställning	
Allmänt.....	164
Tillfällig.....	164
Tillfällig (toalett).....	148
Avtappningskran, avloppstank.....	141

B

Backningskamera.....	40
Bad.....	142
Bakaxellast.....	27
Bakre plattform	
Fallskydd.....	52
Insektsskydd.....	56
Mörkläggningspanel.....	56
Skötsel.....	160
Bakre stege.....	51
Dra ut.....	51
Skjuta in.....	51
Bakruta.....	55
Öppna.....	55
Stänga.....	55
Bakvägg.....	48
Batteri se startbatteri eller bodelsbatteri.....	99

Belastning.....	22
Belastning se även nyttolast.....	22
Belysning.....	87
Bak.....	172
Belysning, byte.....	171
Bodel.....	173
Flyttbar läslampa.....	107
Front.....	171
Lampor, rengöra.....	154
Läslampa på skrivbyrån.....	89
Pendellampa.....	88
Sida.....	173
Störningsorsaker.....	183
Belysning, byte	
Belysning bak.....	172
Belysning front.....	171
Belysning sida.....	173
Bodel.....	173
Ytterbelysning.....	171
Beteckningar på däck.....	178
Bilbarnskydd.....	38
Blinkers se körriktningsvisare.....	171, 173
Bluetooth.....	110
Mobil enhet, parkoppla.....	110
Slå på/av.....	110
Bodelsbatteri	
Energibalans.....	103
Störningsorsaker.....	183, 184
Bodelsdörr.....	65
Insektsskydd.....	68
Bodelsdörr, utsida	
Låsa.....	66
Öppna.....	66
Bogsering.....	42
Bord.....	81
Ombyggnad till sängstommen.....	81
Ta undan.....	82
Transportläge.....	82
Brand	
Bekämpning.....	11
Förhållningssätt vid.....	11
Brandrisker, undvika.....	11
Brandskydd.....	11
Bränslepåfyllningsrör.....	41
Bromsar.....	35
Kontrollera.....	35, 183
Bromssystem, störningsorsaker.....	183
Butangas.....	14, 92

C

Campingflaskor, använda.....	15, 92
Campingstolar.....	54
Centrallås.....	65
Fjärrstyrning.....	65

Checklista	
För idrifttagning efter avställning.....	168
Innan resan börjar.....	30
Trafiksäkerhet.....	30
Cirkulationsfläkt.....	121

D

Däck	
Allmänna anvisningar	177
Användning av	179
Däck med grov profil.....	179
Däcktryck	181
Däckurval.....	178
Lastkapacitet.....	180
Märkning	178
Onödigt slitage.....	13, 30, 177, 181
Däckbyte se hjulbyte.....	180
Diskbänksförlängning, kök.....	85
Diskhollock.....	29
Djupurladdning.....	97
Dörrar	
Bodelsdörr.....	65
Lås	66, 68
Störningsorsaker.....	191
Dörrlås.....	66, 68
Driftlägen, klimatanläggning (Truma).....	128
Driftlägen, varmluft-varmesystem	125
Driftlägen, varmvattenberedare (Truma)	125

E

Ei-block	105
Avställning.....	107
Funktioner	107
Monteringsställe.....	106
Elektrisk anläggning	
230 V-anslutning, störningsorsaker	183
Belysning, störningsorsaker.....	183
Förklaringar.....	97
Säkerhetsanvisningar	16
Störningsorsaker.....	183
Energibalans bodelsbatteri	103
Extern gasanslutning	94
Extra helljus	35
Slå på.....	35
Extrakomponenter se tilläggsutrustningar	12

F

Faktisk fordonsvikt	19, 21
Fälgstorlek	180
Fälgtyp	177
Fallskydd, bakre plattform.....	52
Fast installerade apparater	119
Anvisningar	12
Fästskenor, tak	81

FI-brytare	
Kontrollera	117
Fjärrstyrning, centrallås	65
Fönster	70
Insektsnät	73
Plisségardin.....	73
Fönsterrutor, rengöra	150
Förardörr, utsida	
Låsa.....	68
Öppna.....	68
Förarstol	39
Armstöd, ställa in.....	40
Justera i längdriktning	39
Ryggstödet, justera	40
Sätets lutning, justera.....	39
Sittdyna, flytta.....	40
Stolshöjd, justera.....	39
Vrid i färdläge	39
Fordon, tvätta	150
Fordonsbelysning se belysning	171
Första idrifttagandet	17
Förvaringsutrymme	78
Fotsteg.....	28, 43
Skötsel.....	153
Varningssignal.....	28
Frostrisk.....	135, 139
Fylla på vatten efteråt	138

G

Gasanläggning	
Allmänna anvisningar	14
Fel	14, 91, 185
Ingen gas.....	185
Störningsorsaker	185
Gasanslutning, extern	94
Gasavstängningsventil	93
Gasbox	15, 92
Gasflaskor	92
Byte	95
Säkerhetsanvisningar.....	15, 92
Gaslukt	14, 91, 185
Gasol	14, 92
Gasspis	
Rengöring.....	155
Slå från	133
Slå på	133
Störningsorsaker	186
Gastryckregulator, skruvkopplingar.....	93
Glasfiberförstärkta plastkomponenter, skötsel	151

H

Halvljus	171
Hänvisningsetiketter	175
Helljus.....	171

Heltäckningsmatta, rengöra	154	Kök	29
Hjulbyte	180	Kondensvatten.....	70, 71
Hög gasförbrukning.....	14, 91, 185	Kondensvatten på akrylglasrutan	71
Högsta tekniskt tillåtna lastvikt	18, 21	Kondensvatten på chassigolvets skruvar	70
Högtryckstvätt, tvätta med	149	Kontrollampa, toalett	146
HYMER Connect-app	110	Kontrollenhet, varmluft-värmesystem.....	121
I		Kontroller se checklista	30
Idrifttagande		Konventionell belastning	20
Efter avställning över vintern	168	Köra	33
Efter tillfällig avställning	168	Körhastighet	35
Information om miljöskydd	10	Körriktningsvisare	171, 173
Innan resan börjar	17	Kultryck.....	27
Innebelysning.....	173	Kvävningsrisk	11, 70
Störningsorsaker.....	183	Kylskåp	45, 133
Innerdörr, störningsorsaker.....	191	Handhavande	134
Insektsnät, fönster		Lås.....	134
Öppna	73	Skötsel.....	155
Stänga.....	73	Störningsorsaker	189
Insektsnät, rengöra	154	L	
Insektsnät, uppfällbar taklucka		Läckagevatten i fordonet	190
Öppna	76	Lagningskit	179
Stänga.....	76	Lampor	173
Insektsskydd, bakre plattform		Rengöring.....	154
Dra ut	56	Lås	
Föra tillbaka	56	Bodelsdörr	66
Insektsskydd, rengöra.....	154	Förardörr	68
Insektsskydd, taklucka med fläkt		Skåplucka	79
Öppna	77	Utvändig lucka.....	69
Stänga.....	77	Låsknapp, överkantshängt fönster	71
Inspektioner.....	170	Läslampa på skrivbyrån	89
Invändig skötsel	154	Läslampa, flyttbar	107
J		Last se även belastning.....	17
Jordfelsbrytare (FI).....	113	Latrinkassett	
K		Ta ut	146
Kabeltrumma.....	113	Tömning	146
Kalluftsmunstycken	131	Lucklås	
Kapacitet, batteri	98	Öppna.....	69
Klimatanläggning	128	Stänga	69
Cirkulation	129	Luftkammare, sovtaksvägg, reparera.....	64
Driftlägen.....	128	Luftmunstycken	131
Handhavande.....	128	Monteringsställe	131
Infraröd mottagare	130	Luftmunstycken, inställning	120
Kalluftspredning	130	M	
Kylning	129	Markeringslampa	173
Monteringsställe	128	Markis	46
Skötsel	153	Mått.....	195
Slå från.....	129	Mått, se tekniska data	195
Slå på.....	128	Mekaniska stödben	
Störningsorsaker.....	188	Köra in	44
Timer	129	Köra ut.....	44
Tyst körning	129	Längd, justera.....	44
		Möbelytor, rengöra	154

Sifoner.....	163	Stänga.....	58
Sittplatsernas placering.....	36	Värma upp.....	60
Skåpluckor		Sovtak, rengöra.....	158
Öppna.....	79	Spis.....	132
Stänga.....	79	Spis se gasspis eller gasugn.....	132
Skåpluckor, störningsorsaker.....	191	Standardutrustning.....	19
Skinnöverdrag, rengöra.....	156	Startbatteri	
Skötsel.....	149	Laddning.....	99
Avloppstank.....	162	Monteringsställe.....	99
Avställning.....	164	Störningsorsaker.....	183
Fönsterrutor.....	150	Stödben.....	44
Fotsteg.....	153	Köra in.....	44
Glasfiberförstärkta plastkomponenter.....	151	Köra ut.....	44
Heltäckningsmatta.....	154	Längd, justera.....	44
Högtryckstvätt, tvätta med.....	149	Stoppkloss.....	43
Insektsnät.....	154	Störningsorsaker	
Insektsskydd.....	154	12 V-försörjning.....	184
Invändig skötsel.....	154	230 V-anslutning.....	183
Klimatanläggning.....	153	Batteri.....	183
Köksinredning.....	155	Belysning.....	183
Kylskåp.....	155	Bodelsbatteri.....	183
Lampor.....	154	Bromssystem.....	183
Möbelytor.....	154	Elektrisk anläggning.....	183
Mörklägningsrullgardin.....	154	Gasanläggning.....	185
Motorrum.....	152	Gasspis.....	186
Plastdelar, invändigt.....	154	Innerdörr.....	191
Plisségardin.....	154	Klimatanläggning.....	188
PVC-golvbeläggning.....	154	Kylskåp.....	189
Säkerhetsbälte.....	154	Påbyggnad.....	191
Skinnöverdrag.....	156	Skåpluckor.....	191
Sovtak.....	158	Startbatteri.....	183
Träpaneler i massiv bambu.....	160	Toalett.....	190
Tvättning.....	150	Värmesystem.....	186
Tyget till dynorna.....	156	Varmluft-värmesystem.....	186
Underrede.....	151	Varmvattenberedare.....	186
Utvändig skötsel.....	149	Vattenförsörjning.....	190
Vattenledningar.....	161	Växelriktare.....	185
Vattensystem.....	161	Symboler för säkerhetsanvisningar.....	9
Vattentank.....	161	System Control Unit.....	109
Vid tillfällig avställning.....	164	Monteringsställe.....	110
Vindrutespolsystem.....	152		
Vindrutetorkare.....	152	T	
Vinter.....	164	Taklucka med fläkt.....	77
Ytor av rostfritt stål.....	156	Avlufta.....	78
Släpvagnskoppling.....	27	Fläkt, stänga av.....	78
Med avtagbar kulhals.....	27	Fläkt, slå på.....	78
Släpvagnskörning.....	13	Förstärkningsfunktion.....	78
Allmänna anvisningar.....	27	Insektsskydd.....	77
Säkerhetsanvisningar.....	13	Mörklägningsgardin.....	77
Smart-Battery-System.....	99	Öppna.....	77
Snökedjor.....	29	Stänga.....	77
Solceller.....	105	Ventilera.....	78
Sovtak.....	57, 158	Takluckor.....	74
Kyla.....	60	Tanklock, se bränslepåfyllningsrör.....	41
Mörklägningsgardin.....	59	Tankning.....	41
Öppna.....	58	Tekniska data.....	195
Skyddsnet.....	59		

Tilläggsutrustningar.....	21	Varmluftspridning	120
Beskrivning	9	Varmluft-värmesystem	121
Märkning	9	Cirkulationsfläkt	121
Säkerhetsanvisningar	12	Driftlägen	125
Vikt	193	Kontrollenhet	121
Tillåten totalvikt se tekniskt tillåten lastvikt.....	18	Störningsorsaker	186
Tillbehör, extra	12	Varmluftspridning	127
Toalett	145	Varmvattenberedare.....	119
Kontrollampa.....	146	Varmvattenberedare (Truma).....	121
Spola.....	146	Driftlägen	125
Störningsorsaker.....	190	Säkerhets-/avtappningsventil	124
Tillfällig avställning	148	Störningsorsaker	186
Vinterdrift.....	148	Tömning	125
Trafiksäkerhet	30	Varmvattenberedning, slå på	123
Anvisningar	12	Varmvattenberedning, stänga av	124
Checklista	30	Vatten, fylla på.....	125
Träpaneler i massiv bambu.....	160	Varningsetiketter	175
Rengöring	160	Varningssignal, fotsteg	28
Skötsel	160	Vattenfilter	140
TV-apparat	28	Monteringsställe	140
Tvätta med högtrycksvätt.....	149	Vattenförsörjning	
Tyget till dynorna, rengöra	156	Allmänt	135
Typskylt.....	175	Störningsorsaker	190
		Vattenledningar, rengöra.....	161
		Vattenpump	135, 136
		Vattensystem	
U		Desinficera	162
Underhållsarbeten.....	170	Fyll på	136
Klimatanläggning	153	Rengöring.....	161
Motorvärme.....	171	Säkerhetsanvisningar.....	16
Spis	171	Skötsel.....	161
Underrede, skötsel.....	151	Tömning	139
Uppfällbar taklucka	75	Vattentank	
Fälla upp	75	Monteringsställe	138
Insektsnät.....	76	Rengöring.....	161
Låsa i ventilationsläge	76	Vattenvolym, minska	138
Öppna	76	Växelriktare.....	111
Pliссégardin	76	Monteringsställen	112
Stänga.....	75	Störningsorsaker	185
USB-uttag.....	98	Ventilation.....	11, 70
Uttag		Vikt i körklart skick.....	19
12 V.....	98	Vikter av tilläggsutrustningar	193
230 V.....	98	Viloläge, aktivera fordonet.....	167
USB.....	98	Vilospänning	97
Uttag 230 V	98	Viloström.....	97
Utvändig skötsel.....	149	Vindrutespolsystem, skötsel.....	152
Utvändiga luckor	69	Vindrutetorkare, skötsel.....	152
Lucklås.....	69	Vinterskötsel	164
		Y	
V		Ytor av rostfritt stål, rengöra	156
Vädra.....	70	Ytterbelysning.....	30
Värmesystem	119	Belysning, byte	171
Cirkulationsfläkt.....	121	Störningsorsaker	183
Första idrifttagandet.....	120	Yttre anslutning se 230 V-anslutning	45
Luftmunstycken, inställning.....	120	Yttre dusch	142
Störningsorsaker	186		
Varmluftspridning	120		
Varmluftsmunstycken.....	131		